

Bestemmingsplan Belt-Schutsl rietloods Belterweg

ID plan: NL.IMRO.1708.BSSWenRBelterwBP01-VA01
datum: 28 november 2016
status: vastgesteld
auteur: Grens & Vlak

Vastgesteld door de raad dd. 15 november 2016

de griffier,

de voorzitter,

Inhoudsopgave toelichting

Hoofdstuk 1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding tot planontwikkeling	1
1.2	Uitgangspunten voor het plan	1
1.3	Leeswijzer	2
Hoofdstuk 2	Huidige situatie en voorgestelde ontwikkeling	3
2.1	Ligging plangebied	3
2.2	Ruimtelijke structuur	3
2.3	Functionele structuur	4
2.4	Voorgestelde ontwikkeling	5
Hoofdstuk 3	Gebiedsvisie en uitgangspunten	11
3.1	Rijksbeleid	11
3.2	Provinciaal beleid	12
3.3	Gemeentelijk beleid	22
Hoofdstuk 4	Milieuhygiënische en planologische aspecten	32
4.1	Flora en fauna	32
4.2	Cultuurhistorie en archeologie	36
4.3	Water	37
4.4	Woon- en leefmilieu	39
Hoofdstuk 5	Juridische opzet	42
5.1	Stedenbouwkundige uitgangspunten en beeldkwaliteit	42
5.2	Toelichting op de planregels	44
Hoofdstuk 6	Financiële paragraaf	46
6.1	Economische haalbaarheid	46
6.2	Exploitatieplan	46
Hoofdstuk 7	Inspraak en vooroverleg	47
Hoofdstuk 8	Zienswijzen	48
BIJLAGEN		1

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding tot planontwikkeling

Op Belterweg 34a is Rietverwerkingsbedrijf Lok v.o.f. sinds 1995 gevestigd. Dit bedrijf bestaat uit een rietloods (ca. 450m²), aanlegplaats voor vaartuigen en buitenopslag (ca. 5.000 m²). Het bedrijf heeft langdurig geprobeerd op de huidige locatie een extra rietloods te realiseren om de huidige buitenopslag brandveilig te overkappen. Omdat dit planologisch op die locatie niet gewenst is, moet worden gezocht naar een nieuwe locatie voor het bedrijf.

Bij de keuze voor de nieuwe locatie van de rietloods is niet alleen naar het perceel Belterweg 64 gekeken maar ook naar enkele andere locaties. Daarbij ging het om het combineren van de rietloods met al bestaande rietloodsen rondom Belt-Schutsloot, namelijk die aan de Arembergergracht en Belterweg 2. Deze locaties zijn in beeld omdat deze te bereiken zijn via zowel het water als de weg. Locaties waar nu helemaal geen bebouwing of activiteiten zijn of die niet via zowel het water als de weg bereikbaar zijn, zijn niet meegenomen omdat dit geen realistische locaties zijn. De locaties Arembergergracht en Belterweg 2 vallen af omdat uit ecologisch onderzoek (zie de bijlagen) blijkt dat het vestigen van een rietloods op die locaties de natuurwaarden te zeer zou aantasten. Ook is het perceel Belterweg 2 ten opzichte van de rietlanden die Lok v.o.f. beheert geen logische locatie omdat deze locatie vanaf de rietlanden alleen via open water bereikbaar is waardoor vanwege de wind de bok minder vol geladen kan worden.

De locatie tegenover watersportbedrijf Stam, aan de Belterweg 64, bleef als enige kandidaat over. Het huidige gebruik van het terrein als botenopslagplaats en gecultiveerd grasveld maakt dat er geen natuurwaarden worden aangetast. Ook uit bedrijfseconomisch oogpunt is het een goede locatie vanwege de ligging ten opzichte van de rietvelden die Lok v.o.f. beheert en bereikbaarheid van het perceel via beschutte wateren. Vandaar dat de keuze op die locatie is gevallen.

Op de huidige bedrijfslocatie wordt voorzien in de bouw van tien woningen. Er is al vele jaren een vraag naar nieuwe woningen in Belt-Schutsloot en uitleglocaties zijn vanwege de ligging in het Natura 2000-gebied Wieden niet voorhanden. Ruimtelijk en functioneel gezien is woningbouw op de vrijkomende locatie acceptabel omdat rondom die locatie hoofdzakelijk woningen aanwezig zijn en het gaat om inbreiding in de kern van Belt-Schutsloot. Ecologische belemmeringen spelen hier niet. Daarnaast maakt woningbouw de bedrijfsverplaatsing financieel mogelijk. De bouw van de rietschuur op de nieuwe locatie en de bouw van woningen op de huidige bedrijfslocatie zijn dus aan elkaar gekoppeld. Vandaar dat de ontwikkeling beide locaties in één bestemmingsplan mogelijk wordt gemaakt. Het vormt tevens een waarborg voor de gemeente dat op de te verlaten bedrijfslocatie wordt voorzien in een woningbehoefte van de kern Belt-Schutsloot.

1.2 Uitgangspunten voor het plan

Dit bestemmingsplan heeft als doel de verplaatsing mogelijk te maken van het bedrijf van Lok naar de nieuwe locatie en op de oude locatie de mogelijkheid te scheppen om woningen te realiseren.

De bedrijfsverplaatsing en de woningbouw zijn in strijd met respectievelijk de beheersverordening 'Buitengebied Steenwijkerland' vastgesteld op 9 december 2014 en het bestemmingsplan 'Kleine kernen zuid', vastgesteld op 4 december 2012.

In de beheersverordening heeft de nieuwe bedrijfslocatie aan de zijde van de Belterweg de bestemming 'Bedrijf – Opslag en aan de andere zijde de bestemming 'Agrarisch met waarden'. Beide bestemmingen laten rietteelt en binnenvisserij niet toe.

In het bestemmingsplan heeft de huidige bedrijfslocatie de bestemming 'Bedrijf - Rietland-beheer'. Deze bestemming laat geen wonen toe.

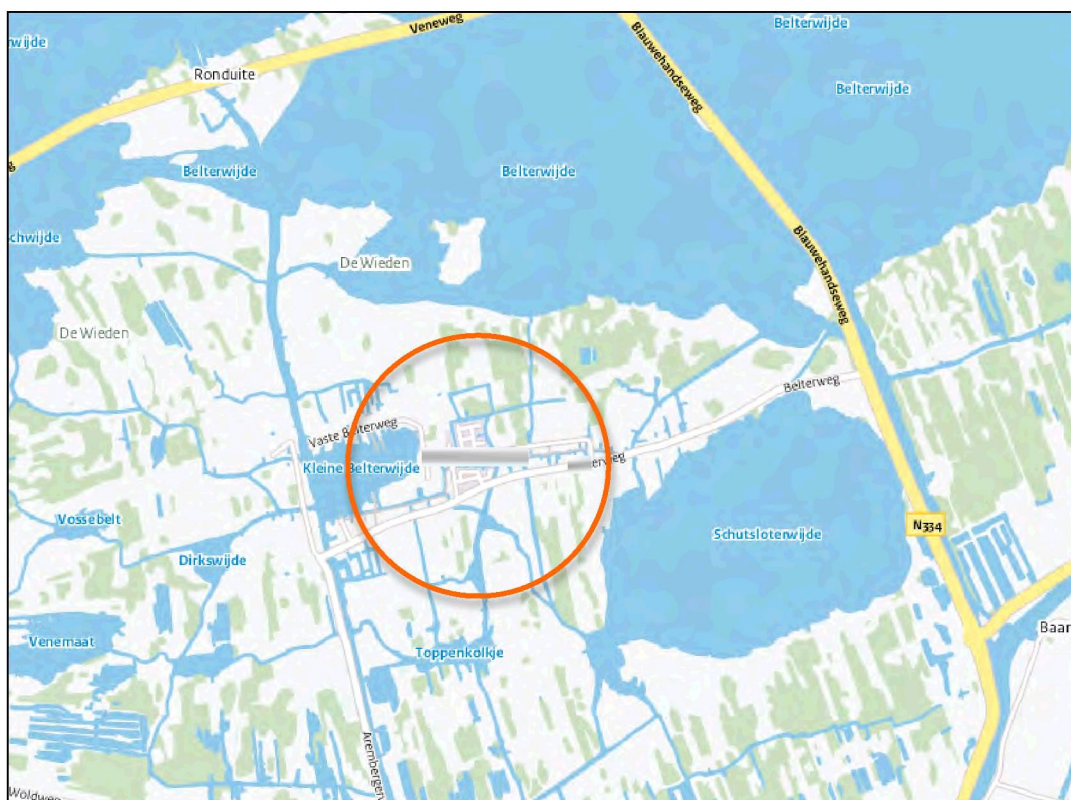
De gemeente Steenwijkerland heeft aangegeven in principe bereid te zijn om aan de bedrijfsverplaatsing en daarvoor benodigde bestemmingswijzigingen mee te werken.

Dit bestemmingsplan voorziet in de geëigende bestemmingen zodat de bedrijfsverplaatsing mogelijk wordt en dat op het vrijgekomen terrein woningen kunnen worden gebouwd.

In deze toelichting bij het bestemmingsplan worden de bestemmingswijzigingen onderbouwd.

1.3 Leeswijzer

Na deze inleiding wordt in hoofdstuk 2 een beschrijving gegeven van de huidige situatie, de gebiedsomschrijving en de voorgestelde ontwikkeling. In hoofdstuk 3 wordt het voor het plan relevante beleid van de verschillende overheidsinstanties beschreven. In hoofdstuk 4 wordt de ontwikkeling getoetst aan de omgevingsaspecten. Vervolgens wordt in hoofdstuk 5 het juridische systeem toegelicht. In hoofdstuk 6 wordt de uitvoerbaarheid en de procedure van het plan behandeld.

Afbeelding 2.1: Ligging Belt Schutsloot (bron: www.pdok.nl)

Hoofdstuk 2 Huidige situatie en voorgestelde ontwikkeling

2.1 Ligging plangebied

Het plangebied ligt in Belt-Schutsloot dat is gelegen in het zuiden van de gemeente Steenwijkerland, midden in het natuurgebied de Wieden. Belt-Schutsloot vormt als het ware een eiland in het moeras (afbeelding 2.1).

De omstandigheden rond Belt-Schutsloot zijn gunstig voor de groei van riet. Rietteelt is dan ook onlosmakelijk verbonden met Belt-Schutsloot en bepaalt in belangrijke mate de structuur van het landschap. Voor de inwoners van Belt-Schutsloot is de rietteelt een belangrijke economische activiteit.

Binnen Belt Schutsloot bestaat het plangebied uit twee, 400 meter uit elkaar gelegen locaties aan de Belterweg in Belt-Schutsloot (afbeelding 2.2).

2.2 Ruimtelijke structuur

Belt Schutsloot is van oudsher een lintdorp met als bijzonderheid een waterweg als stedenbouwkundige drager, de Schutsloot. Ondergrond is het veenlandschap met langgerekte kavels tussen de ontginningsassen loodrecht op de Schutsloot. De voorerven grenzen aan het water en zijn bebouwd met woonhuizen. Aan de Belterweg, een later toegevoegde achterontsluiting aan landzijde, liggen de achtererven met grotere en kleinere schuren.

De vaart en het open (riet) landschap is beeldbepalend voor het algemene sfeerbeeld, dat als dorps, kleinschalig informeel, groen en landschappelijk kan worden omschreven.

Afbeelding 2.2: Ligging plangebied (bron: www.pdok.nl)

Het westelijk deelgebied is bijna een halve hectare groot en ligt ten zuiden van de Belterweg tussen de rietlanden en tegenover de lintbebouwing ten noorden van de Belterweg. Aan de oostzijde van het deelgebied loopt een sloot die in verbinding staat met de grote watergangen in het gebied.

Het oostelijk deelgebied is ruim een halve hectare groot en ligt tussen de Schutsloot en de Belterweg. Het ligt daarmee in de lintbebouwing van Belt-Schutsloot. Aan de westkant wordt het begrensd door een watergang die van de Schutsloot onder de Belterweg naar de rietlanden in het zuiden loopt. Aan de oostkant ligt, deels overkapt door het bedrijfsgebouw van het rietbedrijf, een sloot die wordt gebruikt voor de aanvoer van riet. Aan de overzijde van die sloot liggen woningen.

2.3 Functionele structuur

Het oostelijk deelgebied is nu in gebruik van het rietbedrijf. De omliggende functies zijn vooral wonen. De aanvoer van riet gebeurt over water en de afvoer over de weg.

Het westelijke deelgebied is nu voor de helft weiland en wordt voor de andere helft gebruikt als openluchtstalling van plezierboten door het watersportbedrijf aan de overzijde van Belterweg.

2.4 Voorgestelde ontwikkeling

Het plangebied bestaat uit twee deelgebieden waarvan de ontwikkeling, zowel ruimtelijk als financieel, met elkaar verbonden is door de voorgenomen verplaatsing van het rietteeltbedrijf van het oostelijk deelgebied naar het westelijk deelgebied. Op het westelijk deelgebied wordt een nieuwe rietschuur gebouwd en op de vrijgekomen grond van het oostelijk deelgebied wordt de bouw van woningen mogelijk gemaakt. Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet gekeken worden of de Ladder voor duurzame verstedelijking van toepassing is. Daar wordt hieronder op ingegaan en daarna wordt een beschrijving gegeven van de voorgestane ontwikkeling.

2.4.1 Ladder voor duurzame verstedelijking

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) wordt de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.1.6, lid 2) opgenomen voor stedelijke ontwikkelingen. Doel van de ladder voor duurzame verstedelijking is een goede ruimtelijke ordening door een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. Hierbij dient de behoefte aan een nieuwe stedelijke ontwikkeling te worden aangetoond. De ladder kent drie treden die achter elkaar worden doorlopen wanneer er sprake is van een stedelijke ontwikkeling (afbeelding 2.3).

2.4.1.1. Stedelijke ontwikkeling

De ladder is van toepassing wanneer er sprake is van een stedelijke ontwikkeling. Het is echter de vraag of dat hier het geval is. Wat daar onder verstaan moet worden is echter niet concreet omschreven. Bij de voorgestane ontwikkeling gaat het om de realisatie van een rietloods en 10 woningen. De realisatie van 10 woningen wordt vanwege het beperkte aantal in relatie tot het aantal woningen in Belt-Schutsloot – op grond van jurisprudentie – niet aangemerkt als een stedelijke ontwikkeling. Voor de rietloods geldt ook dat dit niet gezien wordt als een stedelijke ontwikkeling. Gelet op de aard van de activiteiten (bewerken van rietlanden, drogen van het riet, dat overladen op een vrachtwagen en de visserij) en de noodzaak dat het drogen en vooral de overslag gebeurt op een locatie die eenvoudig

te bereiken is met een bok waarbij men niet over open water hoeft te varen (vanwege de wind en stroming), is dit niet aan te merken als een stedelijke ontwikkeling. Deze activiteit hoort bij het buitengebied.

Zoals gezegd is de definitie van een stedelijke ontwikkeling niet heel duidelijk omschreven. Hoewel aangenomen wordt dat er geen sprake is van een stedelijke ontwikkeling, is wel gekeken naar de ladder en wordt geconcludeerd dat de ontwikkeling voldoet aan de randvoorwaarden die de ladder stelt.

Teneinde een nieuwe stedelijke ontwikkeling adequaat te kunnen toetsen aan de ladder is het noodzakelijk inzicht te geven in de in afbeelding 3.1 genoemde begrippen ‘regionale behoefte’ en ‘bestaand stedelijk gebied’.

2.4.1.2 Regionale behoefte

Uit de nota van toelichting behorende bij artikel 3.1.6 Bro (Staatsblad 2012, 388, pp. 49-50) blijkt dat met regionale behoefte niet per se wordt bedoeld op een bovengemeentelijke behoefte (regionaal in de zin van meerdere gemeenten omvattende). Centraal staat een passend regionaal schaalniveau; in geval van een lokale ontwikkeling kan het daarom ook gaan om een lokale (binnen de gemeente) vallende behoefte. Een dergelijke behoefte kan dan worden gezien als “regionale behoefte” zoals bedoeld in artikel 3.1.6 lid 2 Bro.

2.4.1.3 Bestaand stedelijk gebied

In de toelichting bij de Ladder voor duurzame verstedelijking wordt het volgende vermeld met betrekking tot *bestaand stedelijk gebied*:

“De ruimtevraag moet bij voorkeur worden opgevangen in het bestaand stedelijk gebied. Het zal nodig zijn om op basis van de gebiedspecifieke situatie te bepalen wat ervaren wordt als stedelijk gebied. In het algemeen kan het bestaande stedelijk gebied worden gedefinieerd als het bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel cf horeca, alsmede de daarbij behorende openbare cf sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur. Sommige provincies hebben in een verordening ruimte de afbakening van het bestaand stedelijk gebied in woord en/cf kaartbeeld vastgelegd.”

2.4.1.4 Toetsing van het initiatief aan de ‘Ladder voor duurzame verstedelijking’

In zijn rapport van 16 juni 2016 (zie bijlage 1: Ladderonderbouwing Belt-Schutsloot) geeft het bureau Companen een onderbouwing voor de bouw van de woningen in het licht van de *Ladder van duurzame verstedelijking*.

Het bureau plaatst de kanttekening dat uit jurisprudentie blijkt dat de ontwikkeling van tien woningen niet wordt aangemerkt als stedelijke ontwikkeling (ABRvS 4 maart, ECLI:NL:RVS:2015:653). Voorwaarde is wel dat deze woningen geen onderdeel zijn van een omvangrijker woningbouwproject. Op basis hiervan constateert Companen dat ontwikkeling van tien woningen Belterweg 34a niet wordt gezien als een nieuwe stedelijk ontwikkeling. Hoewel strikt genomen niet noodzakelijk, is de ontwikkeling van nieuwbouw aan de locatie Belterweg 34a wel getoetst aan de ladder.

Trede 1:

De gecombineerde ontwikkeling voorziet in een behoefte uit de regio. Het rietbedrijf is als houder van een behoefte met naam en toenaam al vele jaren bekend. Het riet wordt door

heel Nederland heen gebruikt om gebouwen van rieten daken te voorzien. Hierdoor is er sprake van een regionale behoefte.

Wat betreft de woningbouw blijkt uit de analyse van Companen dat de verhuisbewegingen in de gemeente Steenwijkerland in de afgelopen jaren verhuisbewegingen sterk lokaal geconcentreerd zijn. De cluster Kleine kernen Zuid kan daarom beschouwd worden als de woningmarktregio.

Volgens de Primosprognose, die de basis vormt voor de woonafspraken die zijn gemaakt, groeit het aantal huishoudens tot 2025 met +1.175. In dezelfde periode is de groei van de kern Belt-Schutsloot geprognoseerd op +30 huishoudens. De totale harde plancapaciteit in de gemeente bedraagt 842 woningen en in de kern Belt-Schutsloot zijn er geen plannen. Er is dus nog ruimte voor toevoeging van woningen.

Uit de analyse van Companen blijkt dat het bouwprogramma voorziet in de kwalitatieve woningbehoefte. De vraag in Belt-Schutsloot richt zich met name op twee-onder-een-kap en vrijstaande woningen.

Trede 2:

Voor de rietloods geldt dat het niet mogelijk is om deze in bestaand stedelijk gebied te realiseren. Hiervoor een aantal jaren geleden een bestemmingsplan is opgesteld en de gemeenteraad heeft toen geoordeeld dat deze voorziening niet thuishoort in stedelijk gebied. Er moet dus gezocht worden naar een locatie aansluitend aan het bestaand stedelijk gebied. Voor de locatie aan de Belterweg 64 geldt dat deze deels in bestaand stedelijk gebied ligt en deels daarbuiten. Dat gedeelte is echter al wel vele jaren gecultiveerd en in gebruik voor de opslag van boten in de open lucht. Het betreft dus een locatie waar geen natuurwaarden in het geding zijn en waar dus als bedrijfsmatige activiteiten ontplooid worden.

Voor de woningbouw geldt dat deze wordt gerealiseerd op de locatie die het rietbedrijf gaat verlaten en die in het bestaande stedelijk gebied ligt.

Trede 3:

Voor de bedrijfsvoering van het rietbedrijf is het noodzakelijk dat de rietloods gerealiseerd wordt op een locatie nabij de te bewerken rietlanden en dat deze opslag- en overslaglocatie bereikt kan worden via besloten water en via de weg. Dat is op de nieuwe locatie het geval. Andere locaties die aan deze eisen voldoen, zijn er niet of er zijn ecologische beperkingen.

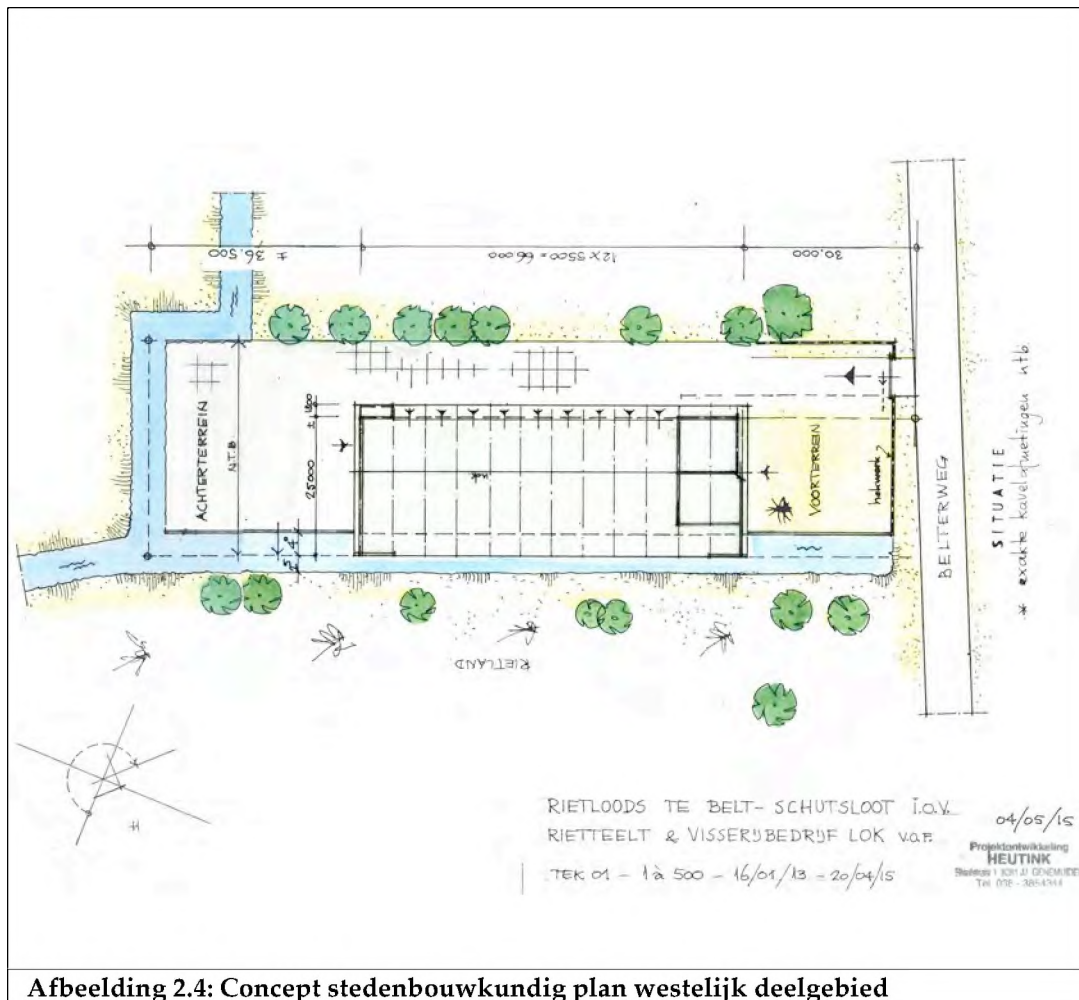
Deze trede is niet van toepassing op de woningbouw omdat in trede 2 is vastgesteld dat de woningbouw plaats vindt in bestaande stedelijk gebied.

Conclusie

Primair is de overweging dat bij de voorgestane ontwikkeling geen sprake is van een stedelijke ontwikkeling. Het rietbedrijf is verbonden aan het buitengebied en de woningbouw is dermate kleinschalig dat dit niet te zien is als een stedelijke ontwikkeling. Voor zover dat toch het geval is, voldoen beide ontwikkelingen aan de Ladder voor duurzame verstedelijking.

2.4.2 Westelijk deelgebied

Op het westelijk deelgebied wordt een rietloods gebouwd in noord-zuidrichting op het midden van het perceel (afbeelding 2.4). Onderstaande afbeelding is gekanteld; het noorden is rechts.

Afbeelding 2.4: Concept stedenbouwkundig plan westelijk deelgebied

De rietloods is bestemd voor de opslag van riet, voor de huisvesting van de rietverwerkingsmachines en voor het opslaan van visnetten en visserijbenodigdheden. Nu nog worden de rietverwerkingsmachines op andere locaties gestald.

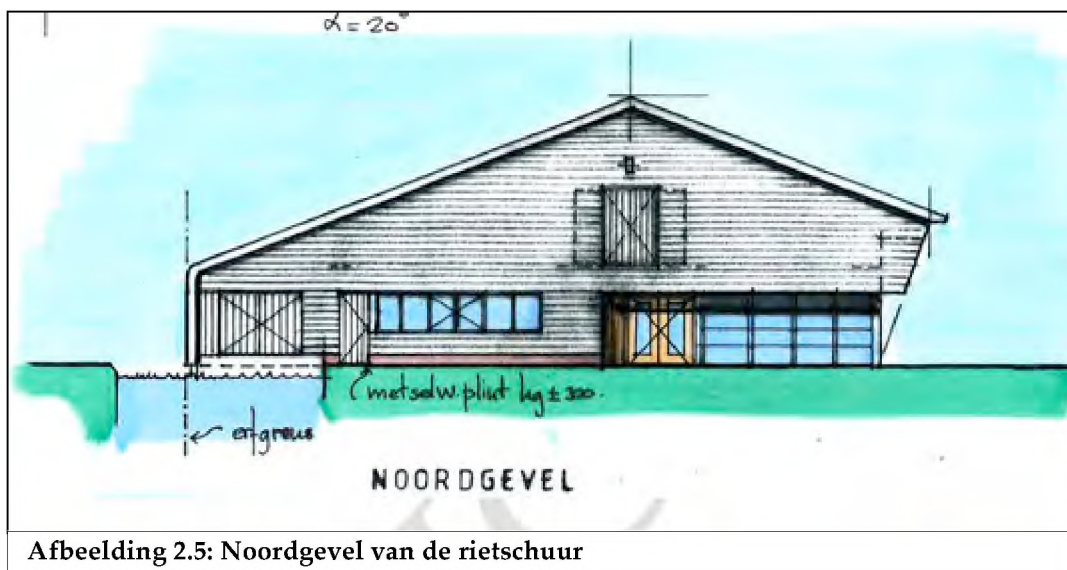
Er wordt een overdekte aanlegplaats aangelegd, zodat de boten met riet weersonafhankelijk kunnen worden gelost. De aanvoer van het riet vanaf de rietpercelen - die voor een belang deel eigendom zijn van de riettelers - gebeurt over het water. Vanaf deze locatie hoeven geen bruggen te worden gepasseerd. Dat betekent dat de boten hoger kunnen worden opgeladen en dat minder heen en weer gevaren hoeft te worden.

De boten worden overdekt afgemeerd en gestald in de overdekte watergang. De watergang is voor zover deze is bebouwd in eigendom van de eigenaren van de rietloods.

Ook het laden van riet op vrachtauto's kan overdekt gebeuren. Vrachtauto's kunnen daarvoor voller en beter beladen worden waardoor er minder vrachtauto's – en daarmee vervoersbewegingen – nodig zijn.

De rietloods biedt royaal ruimte voor het drogen en opslaan van riet. Daarmee kan de tijdelijke opslag van geoogst riet op de rietpercelen komen te vervallen. Het gaat op 9 locaties waarop het riet onder dekzeil wordt bewaard. Het totaal oppervlak aan dekzeilen is ruim 2500 m². Ook de opslag van riet naast de rietloods, zoals op de huidige locatie, is niet meer nodig.

Afbeelding 2.5 geeft een beeld van de naar de Belterweg gerichte noordgevel van de riet-schuur.

Afbeelding 2.5: Noordgevel van de rietschuur

De rietloods is 66 meter lang, 25 meter breed en 9,3 meter hoog. Het bouwvolume is daarmee vergelijkbaar met de recent gerealiseerde loods aan de Arembergergracht die 22 meter langer, 2 meter smaller en 0,7 meter lager is.

De hoogte van 9,3 meter maakt dat het mogelijk is om vrachtauto's inpendig te beladen, iets dat bij de loods aan de Arembergergracht niet mogelijk is. De hoogte van de loods is overigens niet uitzonderlijk. De hoogte van de loodsen ter hoogte van Belterweg 2 en op Belterweg 30 zijn 9,5 meter en 10,5 meter hoog.

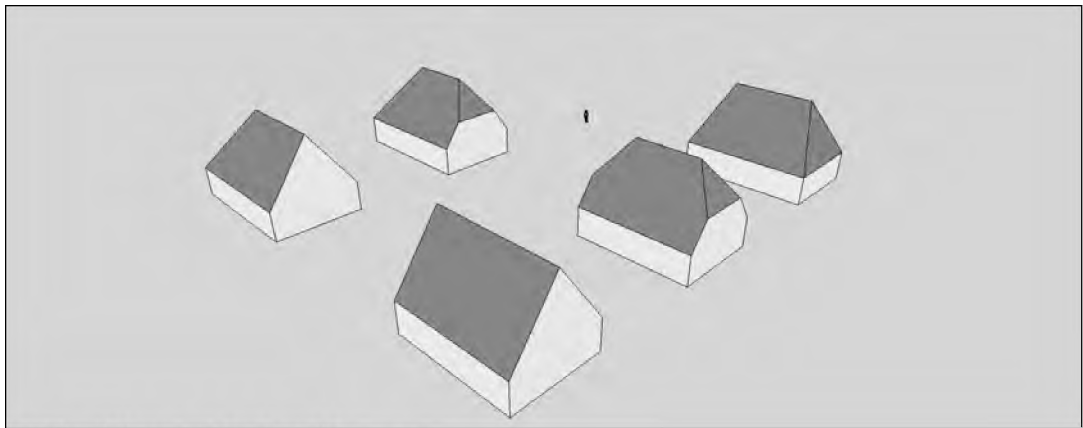
Het terrein rondom de rietloods zal worden verhard en worden gebruikt voor het laden van riet op een vrachtwagen. Dit zal naast en aan de achterzijde van de rietloods gebeuren. Tevens wordt het achterterrein geschikt gemaakt voor het lossen vanaf het water. Op het voorterrein worden voorzieningen gemaakt voor het drogen van visnetten.

De ligging van de rietloods zorgt voor voldoende sociale controle en veiligheid, zodat de kans op diefstal van goederen beperkt wordt ingeschat.

2.4.3 Oostelijk deelgebied

In het oostelijk deelgebied wordt in de bouw voorzien van vier vrijstaande woningen en zes twee-onder-een-kapwoningen. De hoofdgebouwen zijn geplaatst in de traditionele sla-genstructuur van het gebied. De hoofdgebouwen op de 'voorerven' sluiten aan bij het beeld van de bestaande bebouwing aan de Schutsloot, terwijl de hoofdgebouwen op de 'achtererven' passend zijn in de bebouwing aan de Belterweg en het open landschap (afbeelding 2.6). De bebouwing is in dwarsrichting georiënteerd op de Schutsloot en de Bel-

De vorm van de hoofdbebouwing sluit ook aan bij de traditionele vormen uit het gebied (afbeelding 2.7). In geval van bijzonder hoogwaardige architectuur mag worden afgeweken van de voorgeschreven hoofdvormen en regels.

NL.IMRO.1708.BSSWenRBelterwBP01-VA01

Hoofdstuk 3 Gebiedsvisie en uitgangspunten

In dit hoofdstuk wordt het beleid beschreven dat betrekking heeft op dit bestemmingsplan.

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 *Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte*

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) vastgesteld. In deze structuurvisie staan de (rijks)plannen voor ruimte en mobiliteit. Overheden, burgers en bedrijven krijgen de ruimte om zelf oplossingen te creëren. Het Rijk richt zich met name op het versterken van de internationale positie van Nederland en het behartigen van de nationale belangen. De nieuwe structuurvisie vervangt verschillende bestaande nota's, zoals de Nota Ruimte, de Nota Mobiliteit, de agenda Landschap en de agenda Vitaal Platteland.

Het Rijk zet zich wat betreft het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid in voor een concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig Nederland. In de SVIR worden drie hoofddoelen genoemd om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden voor de middellange termijn (2028):

- het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
- het verbeteren, in stand houden en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
- het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

Voor de drie rijksdoelen worden de onderwerpen van nationaal belang benoemd, waarmee het Rijk aangeeft waarvoor het verantwoordelijk is en waarop het resultaten wil boeken.

De 13 nationale belangen zijn als volgt:

Versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland

- een excellent en internationaal bereikbaar vestigingsklimaat in de stedelijke regio's met een concentratie van topsectoren;
- ruimte voor het hoofdnetwerk voor (duurzame) energievoorziening en de energietransitie;
- ruimte voor het hoofdnetwerk voor vervoer van (gevaarlijke) stoffen via buisleidingen;
- efficiënt gebruik van de ondergrond.

Verbeteren bereikbaarheid: Slim Investeren, Innoveren en Instandhouden

- een robuust hoofdnetwerk van weg, spoor en vaarwegen rondom en tussen de belangrijkste stedelijke regio's inclusief de achterlandverbindingen;
- betere benutting van de capaciteit van het bestaande mobiliteitssysteem van weg, spoor en vaarwegen;

- het in stand houden van de hoofdnetwerken van weg, spoor en vaarwegen om het functioneren van de netwerken te waarborgen.

Waarborgen kwaliteit leefomgeving

- verbeteren van de milieukwaliteit (lucht, bodem, water), bescherming tegen geluidsoverlast en externe veiligheidsrisico's;
- ruimte voor waterveiligheid, een duurzame zoetwatervoorziening en klimaatbestendige stedelijke (her)ontwikkeling;
- ruimte voor behoud en versterking van (inter)nationale unieke cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten;
- ruimte voor een nationaal netwerk van natuur voor het overleven en ontwikkelen van flora- en faunasoorten;
- ruimte voor militaire terreinen en activiteiten;
- zorgvuldige afwegingen en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke plannen.

Voor het plangebied geldt dat er geen nationale belangen uit de structuurvisie in het geding zijn.

3.1.2 AMvB Ruimte

De AMvB Ruimte wordt in juridische termen aangeduid als Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Op 30 juni 2011 zijn alle ontwerpstukken van het Barro als bijlage bij de SVIR gepubliceerd. Met uitzondering van enkele onderdelen is het Barro eind december 2011 in werking getreden. In het Barro zijn de nationale belangen opgenomen die juridische borging vereisen. Het Barro is gericht op doorwerking van de nationale belangen in gemeentelijke bestemmingsplannen. De onderwerpen in het Barro betreffen: project Mainportontwikkeling Rotterdam, kustfundamenten, grote rivieren, Waddenzee & waddengebied en defensie (met uitzondering van radar).

Ook het Barro geeft voor het plangebied geen nationale belangen aan.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Omgevingsvisie Overijssel 2009

De Omgevingsvisie Overijssel 2009 is het integrale provinciale beleidsplan voor de fysieke leefomgeving van Overijssel. De Omgevingsvisie is op 1 juli 2009 vastgesteld door Provinciale Staten en op 1 september 2009 in werking getreden. Op 3 juli 2013 is de Omgevingsvisie Overijssel 2009 gedeeltelijke gewijzigd. Deze wijziging is op 1 september 2013 van kracht geworden.

Leidende thema's voor de Omgevingsvisie zijn duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit. De hoofdambitie van Overijssel is om een vitale samenleving tot ontplooiing te laten komen in een mooi en vitaal landschap. Een samenleving, waarin alle Overijsselaars zich thuis voelen en participeren. Met bloeiende steden en dorpen als motoren voor cultuur en werkgelegenheid, ingebed in een landschap, waarin wonen, natuur, landbouw en water elkaar versterken.

Enkele belangrijke beleidskeuzes waarmee de provincie haar ambities wil realiseren zijn:

- behoud en versterken van de verscheidenheid en identiteit van (binnen-)stedelijke kwaliteit en mooie landschappen in het buitengebied;
- aantrekkelijke en gevarieerde woonmilieus, die voorzien in woonvraag;
- een vlotte en veilige reis over weg, water, spoor en per fiets van en naar stedelijke netwerken en streekcentra binnen en buiten Overijssel;
- een vitale en zichzelf vernieuwende regionale economie, met voldoende en diverse vestigingsmogelijkheden voor kennisintensieve maakindustrie en MKB;
- veilig, gezond en schoon kunnen wonen, werken, recreëren en reizen.

3.2.2 Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel 2009

De opgaven, kansen, beleidsambities en ruimtelijke kwaliteitsambities voor de provincie zijn in de Omgevingsvisie Overijssel 2009 geschetst in ontwikkelingsperspectieven voor de groene omgeving en de stedelijke omgeving. Om de ambities van de provincie waar te maken, bevat de Omgevingsvisie een uitvoeringsmodel. Dit model is gebaseerd op drie niveaus, te weten:

1. generieke beleidskeuzes;
2. ontwikkelingsperspectieven;
3. gebiedskenmerken.

De omschreven drie niveaus sturen op basis van een inhoudelijke ontwikkelingsvisie of, waar en hoe een ruimtelijke ontwikkeling gerealiseerd kan worden. Dus bij een initiatief tot woningbouw, bedrijfslocaties, toeristisch-recreatieve voorzieningen, natuurontwikkeling, landbouw, water, etc. kan met deze drie niveaus bepaald worden of er behoefte aan is, waar het past in de ontwikkelingsvisie en hoe het uitgevoerd kan worden. Onderstaand figuur geeft dit schematisch weer. De niveaus worden vervolgens nader toegelicht.

Afbeelding 5: Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

Afbeelding 3.1: Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

Generieke beleidskeuzes

Generieke beleidskeuzes vloeien voort uit keuzes van EU, Rijk of provincie. Het zijn keuzes die bepalend zijn of ontwikkelingen nodig dan wel mogelijk zijn. Voor woningbouw, bedrijfslocaties en voorzieningen in zowel de groene als stedelijk omgeving hanteert de provincie de SER-ladder. Deze richtlijn, oorspronkelijk geïntroduceerd door de Sociaal Economische Raad, komt er kort gezegd op neer dat eerst gekeken moet worden naar het hergebruik van bestaande bebouwing en de herstructurering van bestaande terreinen, voordat er uitbreiding op nieuwe terreinen kan plaatsvinden.

Andere generieke beleidskeuzes betreffende onder andere reserveringen voor waterveiligheid, randvoorwaarden voor externe veiligheid, grondwaterbeschermingsgebieden, bescherming van de ondergrond (aardkundige en archeologische waarden), landbouwon ontwikkelingsgebieden voor intensieve veehouderij, begrenzing van Nationale Landschappen, Natura 2000-gebieden en de Ecologische Hoofdstructuur. De generieke beleidskeuzes zijn vaak normstellend. Als ze het gevolg zijn van provinciale keuzes staan ze in de Omgevingsverordening Overijssel 2009.

Voor dit bestemmingsplan spelen de volgende generieke beleidskeuzes:

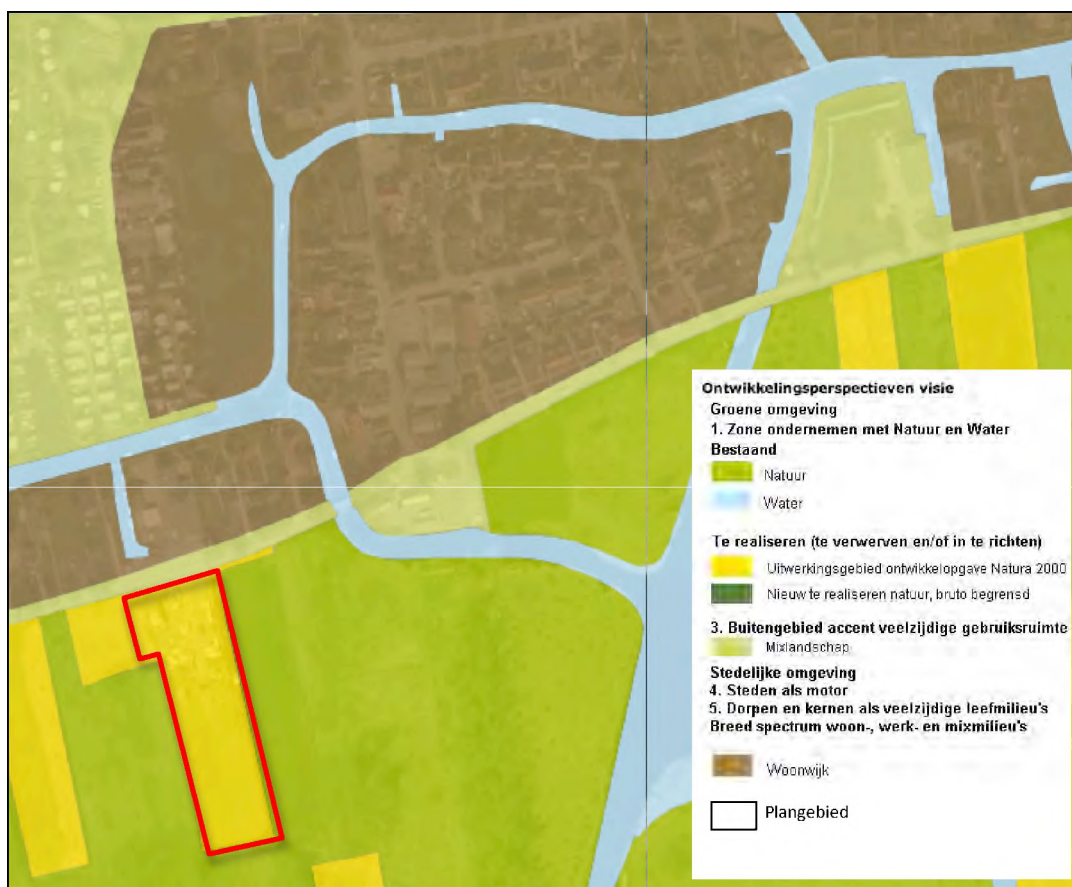
- Duurzaamheid
Qua grondgebruik is dit plan gericht op het hergebruik van gronden die al voor menselijke activiteiten in gebruik zijn. Het westelijk deel van het plangebied wordt deels gebruikt voor botenopslag, het andere deel wordt intensief bemaaid. De impact van de rietloods om de omgeving is wellicht minder dan het huidige gebruik. Het oostelijk deel van het plangebied is nu in gebruik als rietbedrijf en zal gebruikt gaan worden voor woningbouw.
Het rietbedrijf is sociaal maatschappelijk en cultuurhistorisch onlosmakelijk verbonden met het dorp. Het levert een belangrijke bijdrage aan het in stand houden van de traditionele rietteelt en het in stand houden van het Beltiger natuurbeheer, die een heel specifieke identiteit en kwaliteit heeft. Duurzaamheid uit zich ook in de wijze waarop het rietteeltbedrijf samenwerkt met Natuurmonumenten, dat veel natuur nabij Belt-Schutsloot in eigendom en beheer heeft.
- Ruimtelijke kwaliteit
In dit plan wordt bijzondere aandacht besteed aan de ruimtelijke inpassing van de te bouwen woningen en rietloods. In paragraaf 3.3.8 wordt hierop verder ingegaan
- Hergebruik van gebouwen en het herstructureren van terreinen verdient de voorkeur boven uitbreiden.
In dit plan wordt zowel een terrein geherstructureerd door de bouw van woningen mogelijk te maken, als wel een uitbreiding gerealiseerd door een rietschuur mogelijk te maken buiten de begrenzing van de huidige bebouwing.
- Woningbouw dient te voorzien in een lokale behoefte
In paragraaf 2.4 is hierop al ingegaan.
- Het plangebied valt binnen het nationaal park de Weerribben-Wieden. Dat betekent onder meer dat extra aandacht wordt besteed aan de functie van het gebied voor de recreanten
- Windenergie: uitsluitingsgebied groenblauwe hoofdstructuur
- archeologische verwachtingenkaart:
oost: onbekende verwachting
west: lage verwachting
- Faunaknelpunten: west: zone ondernemen met natuur & water
- EHS: west: uitwerkingsgebied ontwikkelopgave Natura2000

Ontwikkelingsperspectieven

Als uit de beoordeling in het kader van de generieke beleidskeuzes blijkt dat de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling aanvaardbaar is, vindt een toets plaats aan de ontwikkelingsperspectieven. In paragraaf 2.6 van de Omgevingsvisie is een spectrum van zes ontwikkelingsperspectieven beschreven voor de Groene en Stedelijke omgeving. Met dit spectrum geeft de provincie ruimte voor het realiseren van de beschreven beleids- en kwaliteitsambities. Op de kaart Ontwikkelingsperspectieven uit de Omgevingsvisie is hieraan nog een aantal geografisch bepaalde beleidskeuzes toegevoegd zoals de drinkwaterwinning. De ontwikkelingsperspectieven geven richting aan wat waar ontwikkeld zou kunnen worden. De ontwikkeling van natuur past bijvoorbeeld niet in het ontwikkelingsperspectief „buitengebied accent productie” of in „steden als motor”. De aanleg van een bedrijventerrein past weer niet in het ontwikkelingsperspectief „Zone Ondernemen met Natuur en Water”. De ontwikkelingsperspectieven zijn richtinggevend om flexibiliteit voor de toekomst te hebben.

Bij dit bestemmingsplan wordt binnen het ontwikkelingsperspectief ‘Groen omgeving’ het oostelijk deelgebied aangeduid als ‘mixlandschap’ en het westelijk deelgebied als ‘uitwerkingsgebied ontwikkelopgave Natura2000’ (afbeelding 3.2)

Bij mixlandschappen is over het geheel sprake van een menging van landbouw, natuur, water een wonen. Het toekennen van de bestemming ‘Wonen’ aan het oostelijk deelgebied past in het ontwikkelingsperspectief.

Afbeelding 3.2: Ontwikkelingsperspectievenkaart
(bron: <http://www.atlasvanoverijssel.nl>)

Uitwerkingsgebieden met een ontwikkelopgave Natura 2000 liggen binnen de begrenzing van de ecologische hoofdstructuur (EHS). In deze gebieden gaan maatregelen plaatsvinden die de instandhoudingsdoelstelling van het naastgelegen Natura 2000 gebied moeten ondersteunen en realiseren. Deze ingrepen betreffen concreet bijvoorbeeld vernatting, natuurontwikkeling of reservering als waterberging. In de komende twee jaar gaat de provincie voor al deze gebieden in de provincie bekijken welke delen van deze gebieden voor deze doelstelling noodzakelijk zijn en welke niet. Vervolgens zullen de gebieden binnen deze uitwerkingsgebieden die wel noodzakelijk zijn voor de instandhouding van het Natura 2000 gebied bestemd worden als EHS. Het deelgebied waar momenteel de botenopslag is gevestigd is opgenomen als nog te onderzoeken gebied. Een deel van deze nog te onderzoeken gebieden zal nodig zijn voor het creëren van leefgebied voor de voor het Natura 2000- gebied aangewezen soorten. In de omgeving van het plangebied zijn nog diverse percelen opgenomen als nog te onderzoeken gebied.

Als een initiatief voor een ontwikkeling zich nu voordoet in een dergelijk uitwerkingsgebied, vooruitlopend op het besluit van de provincie of het EHS moet worden of er buiten kan blijven, ligt de bewijslast dat het gebied niet benodigd is voor de instandhouding van het Natura 2000 gebied en dus niet als EHS hoeft te worden begrensd bij de initiatiefnemer.

Het westelijk deelgebied wijkt sterk af van de omliggende natuurgebieden die tot de EHS behoren. Het grasland wordt intensief gemaaid, en een deel van het perceel is verhard terwijl het omliggend open landschap bestaat uit uitgestrekte (riet)moerassen met een kruidenrijke vegetatie. Door dit intensieve beheer ten opzichte van het omliggend landschap is de natuurwaarde van het deelgebied momenteel reeds zeer laag ten opzichte van de omgeving. Bovendien ligt het plangebied tegen de bebouwing en een weg aan, waardoor de mate van verstoring er vrij hoog is. Omdat het gebied al sinds lange tijd intensief in gebruik is en de bodem door dit gebruik is verdicht, is het niet eenvoudig om het terrein in de oorspronkelijke staat terug te brengen en hiermee kansen te creëren voor de soorten die zijn aangewezen voor het gebied. Er zal jaren overheen gaan voordat het gebied zich voor deze soorten tot een bruikbaar habitat heeft ontwikkeld. Daarbij komt dat het gebied met name voor diverse soorten broedvogels te klein is en te dicht bij bebouwing en een weg is gelegen.

In de omgeving van het plangebied zijn diverse andere percelen aangewezen als nog te onderzoeken locaties waar de uitbreidingsdoelstellingen kunnen worden gerealiseerd. Veel van deze gebieden zijn veel minder sterk verstoord dan het plangebied, waardoor de doelstellingen hier vermoedelijk eenvoudiger zijn te realiseren.

Vooruitlopend op het besluit van de provincie over welke uitwerkingsgebieden opgenomen moeten worden in de EHS kan voor deelgebied 1 geconcludeerd worden dat dit gebied niet noodzakelijk is voor de instandhouding van het Natura 2000 gebied en niet begrensd hoeft te worden als EHS.

Gebiedskenmerken

Op basis van gebiedskenmerken in vier lagen (natuurlijke laag, laag van het agrarisch cultuurlandschap, stedelijke laag en lust- en leisurelaag) gelden specifieke kwaliteitswaarden en –opgaven voor ruimtelijke ontwikkelingen. De bijlage Catalogus Gebiedskenmerken behorende bij de Omgevingsvisie geeft meer in detail inzicht in de kenmerken van verschillende gebieden en wat in die gebiedskenmerken van provinciaal belang is

voor hoe een ontwikkeling invulling krijgt. De kwaliteitsopgaven en –voorwaarden op basis van gebiedskenmerken kunnen te maken hebben met landschappelijke inpassing, infrastructuur, milieuaspecten, bodemaspecten, cultuurhistorie, toeristische en recreatieve aantrekkingskracht, natuur, water, etc. De gebiedskenmerken zijn soms normstellend, maar meestal richtinggevend of inspirerend.

Afbeelding 3.3: Kaart 'Natuurlijke laag' (bron: <http://www.atlasvanoverijssel.nl>)

De 'Natuurlijke laag'

De natuurlijke laag is ontstaan doordat abiotische processen – zoals ijs- wind- en waterstromen, erosie en sedimentatie – en biotische processen – zoals vestiging van plant- en diersoorten – inwerken op de ondergrond van bodem en geologie. Overijssel bestaat voornamelijk uit een dekzandcomplex dat afloopt van oost naar west. Een paar noord-zuid georiënteerde stuwwallen doorsnijden het dekzand. Het is een van oudsher bij tijd en wijle heel nat landschap waar het water maar moeilijk uit weg kon. Hier heeft zich hoogveen ontwikkeld. In het westen loopt dit landschapstype tot aan de kustlijn van de voormalige Zuiderzee, waar in de delta van IJssel, Vecht en Zwarte Water kleicomplexen en laagveengebieden zijn ontstaan. De zoetwaterdelta met de laagveenmoerassen is (nationaal en internationaal gezien) het meest bijzondere deel in deze laag en vraagt nadrukkelijk aandacht.

Vanouds bestaat er in deze laag een sterke samenhang tussen het natuur- en watersysteem; het watersysteem maakt in essentie één grote beweging van de brongebieden (op de flanken van de stuwwallen), naar de beken en weteringen (in de zandgebieden), naar Vecht en Zwarte Water en tenslotte naar de IJssel en de Randmeren. Dit proces heeft in

Overijssel geleid tot een rijk en gevarieerd spectrum aan natuurlijke landschappen. Vervolgens heeft dit natuurlijke landschap plek en betekenis gekregen in het menselijk occupatieproces. Het natuurlijk landschap vormt daarmee de basis voor het gehele grondgebied van de provincie.

De locatie is op de gebiedskenmerkenkaart 'Natuurlijke laag' aangeduid met het gebiedstype 'laagveengebieden restanten' (afbeelding 3.3). Grote gebieden waar onder invloed van grondwater en kwel veenmoeras is ontstaan met afwisselend open water, rietmoeras, veenmoeras en opgaand bos. Relicten van dit gebiedstype bestaan nog in de Wieden en Weerribben (laagveenrestanten). Voldoende water van goede kwaliteit en een hoge waterstand houden het veenpakket, de plaatselijke veengroei en hoge natuurkwaliteit in stand.

Ambitie is de Wieden en Weerribben als grootste laagveenmoeras van Europa, aan elkaar verbinden via een brede overgangszone en ontwikkelen als een groot aaneengesloten (half) natuurlijk vaar- en recreatielandschap, met hoge biodiversiteit, met aanliggende kernen als poorten naar de natuur.

Ook in de overige veenweidelandschappen is een hoog waterpeil van belang om inklinking tegen te gaan. Het open karakter is zowel ruimtelijk waardevol, als voor weidevogels en ganzen. Het oostelijk deelgebied van het bestemmingsplan valt binnen het bebouwingslint langs de Schutsloot en tast daarmee het open karakter van het gebied niet aan. Wat het westelijk deelgebied betreft wordt voorzien in het oprichten van een rietloods die ten dienste staat van de instandhouding van het gebied. De loods staat buiten het bebouwingslint, maar door deze daar dicht tegenaan te plaatsen en het gebouw landschappelijk goed in te passen, wordt de inbreuk op de open ruimte minimaal.

De 'Laag van agrarische cultuurlandschap'

In het agrarisch cultuurlandschap gaat het er altijd om dat de mens inspeelt op de natuurlijke omstandigheden en die ten nutte maakt. Het agrarisch cultuurlandschap is bij uitstek een gebruikslandschap. Het aanzien van ruim tweederde van het oppervlak van Overijssel wordt bepaald door het agrarisch gebruik. Van deze landschappen maken zowel de agrarische productiegronden, de landschappelijke beplantingen, routes, waterlopen, reliëfs en zovoorts, als de erven, buurtschappen en dorpen deel uit. Vanuit de nederzettingen werden de om- liggende gronden ooit ontgonnen, daardoor is er een sterke ruimtelijke en functionele relatie met het omringende landschap ontstaan. Bij de ontwikkeling van de cultuurlandschappen hebben nooit ideeën over schoonheid een rol gespeeld. Wel zijn we ze in de loop van de tijd gaan waarderen om hun ruimtelijke kwaliteiten. Vooral herkenbaarheid, contrast en afwisseling worden gewaardeerd. Daarbij speelt ook de cultuurhistorie als 'het verhaal van het landschap' een steeds belangrijkere rol. Er zijn grote verschillen in de leeftijd van de verschillende landschappen. De eerste hoge plekken van de dekzand werden vanaf 400 na Christus op een nu nog herkenbare wijze in cultuur gebracht, steeds werden andere gebieden en mogelijkheden gezocht, tot in de jaren 60 van de afgelopen eeuw zijn natuurlijke gebieden gecultiveerd. Dit verschil in 'tijdsdiepte' geeft mede richting aan de ontwikkeling van de deze gebieden.

Afhankelijk van bijvoorbeeld de stand van de techniek en de beschikbaarheid van meststoffen is door de eeuwen heen een geschakeerd patroon van akkers, weiden, hooiland en bebouwing (hoeven, kernen, dorpen) gegroeid. Structuur, maatvoeringen en landschapselementen worden keer op keer aan de veranderende omstandigheden

aangepast.

De locatie is op de gebiedskenmerkenkaart 'Laag van agrarische cultuurlandschap' aangeduid met het gebiedstype 'kraggenlandschap'. Open, laag en nat landschap ontstaan door occupatie vanuit de bewoonde hogere randen. Deels door vervening, deels door alleen ontwatering. Kenmerkende zonering van intensief gebruik langs de bewoonde randen en extensief gebruik naar het achterland. Boerderijen langs vaarten en wegen.

Het kraggenlandschap is te vinden op delen van de laagveenrestanten in de natuurlijke laag en is herkenbaar aan de afwisseling van hooiland, rietvelden, moeras(bos) en open water.

De ambitie is de cultuurhistorische kwaliteiten van het laagveenlandschap zoveel als mogelijk in stand te houden en beleefbaar te maken. De grote open ruimtes, het patroon van sloten met beplantingen, de vochtige bloemrijke weides met weidevogels geven dit landschap grote belevingswaarde. De grondgebonden landbouw is de drager van deze kwaliteiten, echter een nieuw perspectief op een gebiedsgerichte bedrijfsvoering - eventueel in combinatie met andere functies - is voor de toekomst van deze gebieden zeer wenselijk.

Het karakteristieke bebouwingspatroon vormt vertrekpunt bij herstructurering, verdichting en uitbreiding van de agrarische bebouwing en de woon- / werkmilieus. Onderhavig plan sluit hierop aan in de wijze waarop de woningen op de kavel worden georiënteerd en door met de rietschuur aansluiting te zoeken bij de rietwinningscultuur.

De 'Stedelijke laag'

De locatie heeft op de gebiedskenmerkenkaart 'Stedelijke laag' geen bijzondere eigenschappen. Deze laag kan dan ook buiten beschouwing worden gelaten.

De 'Lust- en leisurelaag'

Met de natuurlijke laag, de laag van het agrarisch cultuurlandschap en de stedelijke laag is het spectrum voor ruimtelijke kwaliteit nog niet compleet. Aan de (relatieve) autonomie van de natuurlijke processen in de natuurlijke laag, het 'nut' van het agrarisch cultuurlandschap en de sociale en functionele dynamiek van de stedelijke laag voegt de laag van de lust- en leisure landschappen de dimensie van het welbehagen, het plezier, de trots en de beleving toe. Deze laag is het domein van de belevenis, betekenis en identiteit. De lust- en leisurelaag voegt eigen kenmerken toe, zoals landgoederen, recreatieparken, en recreatieve routes, maar benut vooral de kwaliteiten van de andere drie lagen. Het stelt kwaliteiten zoals de natuur, de productielandschappen en de steden in een ander daglicht en maakt ze beleefbaar en tot een belevenis.

Lichte gebieden geven een beeld van de economische dynamiek van de provincie: de steden en dorpen, de autosnelwegen, de kassengebieden, de attractieparken, de grote bedrijventerreinen en de gebieden met veel bebouwing. De donkere gebieden geven een indicatie van de 'buitengebieden' van Overijssel. De natuurcomplexen en de grote land- bouwgebieden. De donkere gebieden zijn de gebieden waar het 's nachts nog echt donker is, waar je de sterrenhemel kunt waarnemen. Het zijn de relatief 'luwe' dun bewoonde gebieden met een lage gebruiksdruk.

Afbeelding 3.4: Kaart 'Lust- en leisurelaag' (bron: <http://www.atlasvanoverijssel.nl>)

Donkerte wordt een te koesteren kwaliteit. De ambitie is de huidige 'donkere' gebieden tenminste zo donker te houden, maar bij ontwikkelingen ze liever nog wat donkerder te maken. Dit betekent op praktisch niveau terughoudend zijn met verlichting van wegen, bedrijventerreinen e.d. en verkennen waar deze 's nachts uit kan of anders lichtbronnen selectiever richten. Structureel is het vrijwaren van donkere gebieden van verhoging van de dynamiek het perspectief. De ambitie is het rustige en onthaaste karakter te behouden, zo- dat passages van autosnelwegen en regionale wegen niet leiden tot stedelijke ontwikkeling aan eventuele op- en afritten. Bundeling van stedelijke functies en infrastructuur in de 'lichte' gebieden.

Bij dit plan zal de lichtbelasting in het westelijk deelgebied niet toenemen omdat in en rond de rietloods alleen overdag wordt gewerkt. Verlichting van het pand ligt dan ook niet voor de hand. Mocht verlichting toch nodig zijn voor het werken tijdens donkere dagen of vanuit het oogpunt van veiligheid, dan kan dit alleen via verlichting dat werkt via een sensor, dat tegen de gevel is bevestigd en naar de grond wordt gericht. Dit zal als randvoorwaarde in de regels worden opgenomen. In het oostelijk deelgebied zal door de bouw van de woningen de lichtbelasting wel toenemen, maar omdat de woningen in het bebouwingslint vallen, zal de toename van de uitstraling naar het landelijk gebied zeer gering zijn.

3.2.3 Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving

De provincie wil ontwikkelingen in de groene omgeving samen laten gaan met een impuls in kwaliteit. Daarom is de 'Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving' ontwikkeld als een eenduidige bundeling van diverse bestaande regelingen zoals rood voor rood, rood voor

groen, vrijkomende agrarische bebouwing (VAB), landgoederen etc. Deze regelingen blijven daarin overigens wel herkenbaar. Er is een eenvoudige werkwijze ontwikkeld om principes van ontwikkelingsplanologie toepasbaar te maken voor sociaal-economische ontwikkelingen in de groene omgeving. De basis ligt in de principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik, de ontwikkelingsperspectieven en de 'Catalogus Gebiedskenmerken'. Ontwikkelingen in de groene omgeving worden als volgt benaderd: er wordt ruimte voor sociaal-economische ontwikkeling geboden als deze ontwikkeling vanuit zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik verantwoord is en in het ontwikkelingsperspectief ter plekke past en volgens de 'Catalogus Gebiedskenmerken' wordt uitgevoerd.

Het borgen en versterken van de ruimtelijke kwaliteit bij ontwikkelingen in de groene omgeving, is verankerd in artikel 2.1.6. van de Omgevingsverordening Overijssel 2009. deze verordening is het provinciaal juridisch instrument dat wordt ingezet voor die onderwerpen waarvoor de provincie eraan hecht dat de doorwerking van het beleid van de Omgevingsvisie Overijssel 2009 juridisch geborgd is. Aan de geboden ontwikkelruimte worden dus voorwaarden verbonden om ruimtelijke kwaliteit te handhaven dan wel in voorkomende gevallen de gewenste ruimtelijke kwaliteit te kunnen realiseren. Het gaat hierbij in alle gevallen om een goede ruimtelijke inpassing van de ontwikkeling. Op deze manier wordt aantasting van de omgevingskwaliteit en een verlies aan ecologisch en landschappelijk kapitaal als gevolg van de nieuwe ontwikkeling voorkomen dan wel in voldoende mate gecompenseerd. Een en ander moet nader worden onderbouwd in een bij het ruimtelijk plan behorende toelichting.

Als een ontwikkeling grootschalig is dan is de 'Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving' van toepassing. In de toelichting van de Omgevingsverordening is aangegeven dat de kwaliteitsimpuls in elk geval van toepassing is, als er een agrarisch bouwperceel ontstaat dat groter is dan 1,5 ha. Voor het overige laat het provinciebestuur de gemeenten zelf bepalen wat nu precies onder grootschalig kan worden verstaan, of dient te worden verstaan. Of sprake is van grootschaligheid wordt ook bepaald door de impact van een ontwikkeling op de omgeving. Dat kan zijn door functionaliteit, verschijningsvorm, gebiedskwaliteiten en ontwikkelingsperspectief.

Wat de ontwikkeling betreft waar dit bestemmingsplan betrekking op heeft, blijft die met een totale omvang van 1 ha ruim onder de 1,5 ha. De woningbouw valt binnen het bebouwingslint en voegt zich geheel naar de historische structuur daarvan. Door de ligging buiten het bebouwingslint en de bijzondere aard van het landschap geeft de bouw van de rietloods in het westelijk deel van het plangebied aanleiding om aan de inpassing daarvan bijzondere aandacht te schenken.

In zijn ervenconsulentenadvies (bijlage 2: Ervenconsulentenadvies door Het Oversticht) heeft Het Oversticht eind 2012 op aanvraag van de gemeente aanbevelingen gedaan over de landschappelijke inpassing en de versterking van de ruimtelijke kwaliteit en die verwoord in ruimtelijke randvoorwaarden. Het advies is bedoeld van dienst zijn bij het opstellen van dit bestemmingsplan en bij het naderhand toetsen van de bouw- en inrichtingsplannen. Aangezien een aantal zaken voorwaardelijk zijn voor de uitwerking van het plan, wordt het advies als voorwaardelijke verplichting aan de regels gekoppeld.

De ruimtelijke randvoorwaarden hebben betrekking op de landschappelijke inpassing, het gebouw en de erfstructuur en erfinrichting. In paragraaf 3.3.8 worden de randvoorwaarden nader uitgewerkt.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 Toekomstvisie Steenwijkerland 2030

De gemeente Steenwijkerland heeft een Strategische Toekomstvisie ontwikkeld. Deze bevat een integrale visie op de ontwikkelingen van de gehele gemeente tot 2030. De gemeente ziet plattelandseconomie letterlijk en figuurlijk als de drager van het buitengebied. Zowel economisch als sociaal en ruimtelijk. Van Nationaal Park tot de landgoederen. De breedte van de plattelandseconomie in Steenwijkerland (veehouderij, rietteelt, visserij, natuurbeheer, tuinbouw, grondstoffen/energie, zorglandbouw, etc.) is de kracht voor het gebied. Met het oog op de toekomst wordt vanaf nu ingezet op grondgebondenheid (inclusief water en natuur) van plattelandseconomie omdat dit het meest duurzaam is: het is de beste combinatie om de veelzijdigheid van de bedrijven voor economie (werk, inkomen, producten), ruimte (inrichting en beheer) en sociaal (cohesie, identiteit, cultuur) naar de toekomst te borgen.

Voor een perspectiefvolle landbouw is schaalvergroting en intensivering nodig (uitgaande van grondgebonden landbouw). De omvangrijkste schaalvergroting in de landbouw vindt plaats in de polder tussen Steenwijk en Scheerwolde en tussen de Weerribben en de dijk tussen Vollenhove en Kuinre. Echter, ook in de overige gebieden vindt schaalvergroting en specialisatie plaats en krijgt daarvoor in beginsel de ruimte. Landbouw heeft een belangrijke functie in het karakteristieke landschap van de grootschalige open polders en de natte natuurgebieden.

3.3.2 Landschapsontwikkelingsplan Steenwijkerland

In 2005 is het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) voor de gemeente Steenwijkerland vastgesteld. Een belangrijke reden voor het opstellen van het LOP was de wens om te komen tot een eenduidige formulering van het landschapsbeleid. Ook kan met het LOP worden ingespeeld op het proces van maatschappelijke veranderingen, zoals de ontwikkelingen in de landbouw, veranderingen in het omgaan met het milieu en het gewijzigde beleid en de regelgeving door de provinciale en rijksoverheid. Hiernaast was de wens tot instandhouding, restauratie en verbetering van o.a. de in de gemeente aanwezige houtwallen en de afstemming van dit beleid met andere beleidsvelden, zoals recreatie en natuurontwikkeling, een belangrijk speerpunt voor het opstarten van het plan.

Het LOP geeft een visie op de wenselijke toekomstige ontwikkeling van het landelijk gebied van de gemeente. Het dient als instrument waarmee richting kan worden gegeven aan nieuwe ontwikkelingen die zich aandienen of die zich reeds hebben aangediend. In het LOP maakt het plangebied onderdeel uit van het landschapstype kraggenlandschap.

Over het kraggenlandschap stelt het ontwikkelingsplan dat het gewenst is het kleinschalige gebied met afwisselend open en besloten gebieden, water en land te handhaven en versterken. De aanwezige bebouwingslinten zijn cultuurhistorisch van grote waarde. Nadruk ligt hier op het behoud van de bebouwingsstructuur en gebruik van streekeigen materialen. De beplantingselementen bestaan uit erfbeplanting en singels loodrecht op de linten.

Bij verbouwing of nieuwbouw in de beschermde dorpsgezichten dient aangesloten te worden bij karakteristieke beschreven in de Welstandsnota. Buiten de beschermde gebieden kan ook moderne architectuur een plek krijgen indien deze past in de bestaande ruimtelijke structuur. De gebouwen zijn gelegen op smalle percelen en zijn op het water georiënteerd. De beplanting bestaat uit hagen, fruitbomen en solitaire bomen.

De eerste bewoners van het moerassige veengebied woonden op door afzetting en verstuiwing gevormde hogere gronden langs natuurlijke waterstromen. Er werden boerderijen langs de weg gebouwd (wegdorp/lintdorp), langs het water (waterstreekdorp) en er ontstonden bouwlanden, weilanden en hooilanden. Net als de zoetwatervisserij en de rietcultuur was turf een bijproduct van de landbouw. Al in de 13e eeuw nam de vraag naar deze goedkope brandstof toe. Om de turf per boot te vervoeren werden grachten en dwarsgrachten gegraven. De turf werd uitgevoerd via de havens van Blokzijl en Zwartsluis. Men begon met de vervening vanuit de grachten. In het veenlandschap wordt onder andere het landschapstype 'Slagenlandschap' onderscheiden. In deze gebieden is turf gewonnen door droge vervening. De gebieden kenmerken zich door het open karakter en de opstreckende strokenverkaveling. De ruimtelijke structuur wordt bepaald door deze verkaveling en de lange smalle percelen en perceelsloten. De bebouwing bestaat uit weg/lintdorpen.

De grondgebonden landbouw neemt in Steenwijkerland een belangrijke positie in. Het overgrote deel van het gebied is in gebruik als weiland. In de zandgebieden bestaat de landbouw uit meer extensieve bedrijven met veelal een neventak. In de droogmakerijen komen voornamelijk grote melkveebedrijven voor. De gebieden Weerribben en Wieden kennen een kleinschalige landbouw met lage melkproductie. Neveninkomsten komen ook uit rietteelt en visserij. De zeekleipolders en de gebieden langs de Linde behoren tot de grotere melkveehouderijbedrijven van Overijssel.

Het zoeken naar nieuwe inkomensbronnen kan zowel positieve als negatieve effecten (bijdrage aan eigen identiteit) hebben op het landschap (verrommeling). Hetzelfde geldt voor vrijkomende agrarische bebouwing. Door sloop kan mogelijk een storende invloed op het landschap ongedaan worden gemaakt, anderzijds bestaat het gevaar dat karakteristieke bedrijfsbebouwing zal verdwijnen.

Knelpunten:

- gevaar van verrommeling van het landschap door hergebruik stallen en ontstaan nevenfuncties;
- gevaar verdwijnen karakteristieke bedrijfsbebouwing door afbreken stallen.

Kansen:

- stimulering inpassing bestaande en nieuwe stallen door aanbrengen erfbeplantingen;
- behoud openheid door versterken positie grondgebonden landbouw in de open gebieden;
- financieel stimuleren activiteiten agrariërs op het gebied van natuurbeheer, waterbeheer en recreatie;
- financieel stimuleren actief behoud en herstel van landschapselementen door agrariërs;
- financieel stimuleren aanleg erfbeplanting en goede ruimtelijke inpassing nieuwe stallen.

Ten aanzien van het plangebied zijn de beleidsuitgangspunten voor het kraggenlandschap onder meer:

- versterking van de beplantingselementen bestaande uit erfbeplanting en singels loodrecht op de linten;
- beheer leidt tot een grote diversiteit aan ecotopen;
- bij verbouwing en nieuwbouw in de beschermde dorpsgezichten aansluiten
- bij de ruimtelijke karakteristieken (boerderijen buiten de rooilijn, op door sloten begrensde percelen, zijn via looppaden en draaibruggen met elkaar verbonden);
- de boerderijen oriënteren zich op het water;
- opvullen historisch bebouwde kavels in zowel de beschermde
- dorpsgezichten als de overige linten.

Het westelijke deel van het plangebied wordt in het ontwikkelingsplan aangeduid als 'begrensde nieuwe natuur'. Een belangrijk deel daarvan (250 ha) is bedoeld voor oogstbaar riet.

Het oostelijk deel van het plangebied valt binnen de aanduiding 'behoud en versterking van de herkenbaarheid van de cultuurhistorische waardevolle kernen.'

3.3.3 Visie op wonen en leefbaarheid – Duurzaam Vitaal

Op 29 mei 2012 heeft de gemeenteraad onder het motto 'Duurzaam Vitaal' de zijn visie op wonen en leefbaarheid vastgesteld.

De visie op het wonen en de leefbaarheid in de gemeente Steenwijkerland laat zich vangen in zeven hoofdlijnen.

1. De burger geeft vorm en inhoud aan de leefbaarheid; de gemeente faciliteert binnen zekere kaders.
2. Huisvesting voor alle doelgroepen, met bijzondere aandacht voor (jonge) gezinnen en senioren.
3. Goede afstemming van wonen-welzijn-zorg.
4. Van kwantiteit naar duurzame kwaliteit: investeren in de bestaande woningvoorraad.
5. Bouwen waar de vraag manifest is.
6. Realistische groei van Steenwijkerland: bouwen voor eigen behoefte en een beperkte bovenlokale functie.
7. Gemeente als woonregisseur.

In Steenwijkerland kunnen voldoende woningen worden gebouwd om in elk geval iedereen te huisvesten die in Steenwijkerland wil blijven wonen. De gemeente wil dan ook zodanig bouwen dat in principe alle doelgroepen een plaats kunnen krijgen.

In de nieuwbouw wil de gemeente vooral voorzien in de vraag van jonge gezinnen, die behoefte hebben aan een koopwoning in het middensegment. Daar ligt een prioriteit in de nieuwbouw.

Tevens legt de gemeente een prioriteit bij de groeiende en gedifferentieerde groep senioren (vanaf 55 jaar; met onderscheid naar 55-75 jaar en 75-plus). Door aanpassing van de bestaande woningvoorraad en het toevoegen van nieuwe woonconcepten wil de gemeente,

in samenwerking met de betrokken partijen inzetten op de vraag van deze groeiende doelgroep.

Tot nu toe heeft de gemeente een actief beleid gevoerd ten aanzien van de spreiding van de woningbouw binnen de gemeente. Daarbij is uitgegaan van de volgende kernhiërarchie: groeikernen, kernen met beperkte planmatige groei, maatwerkkernen en buurtschappen. Deze actieve sturing op de spreiding van de woningbouw wil zij vervangen door de nieuwbouw te baseren op de vraag. Ze wil in principe in alle kernen ruimte zoeken om te bouwen als sprake is van een manifeste lokale woningvraag. Deze beleidsverschuiving vraagt een andere invulling van het proces van planvoorbereiding; een andere systematiek dan nu wordt gevolgd.

Op het vlak van de woningbouwprogrammering vervult de gemeente een regierol, ook al geldt daarbij het uitgangspunt dat er in elke kern in principe gebouwd kan worden voor de lokale vraag. Maar ook dan kunnen er gronden in eigendom zijn van ontwikkelaars en in die situatie wil de gemeente ervoor zorgen dat de nieuwbouw aansluit op de woonwensen van de lokale vragers. Daartoe zal de gemeente in de visie per kern aangeven voor welke doelgroepen moet worden gebouwd en in welke prijsklassen.

Voor Belt Schutsloot voorziet de gemeente dat uitbreiding vooral vraaggericht zal zijn, maar dat de omvang van de bevolking stabiliseert.

De gemeente Steenwijkerland streeft ernaar om minimaal 50% van de nieuwbouw op inbreidingslocaties te realiseren. Met dit beleid wordt het beslag op de open ruimte vermindert, maar vooral wordt hierdoor de kwaliteit van het bebouwde gebied vergroot. Die verbetering van de woonomgeving raakt direct de leefbaarheid / vitaliteit van een kern.

Het gemeentelijk beleid op het vlak van duurzaam bouwen en wonen omvat voor de komende jaren onder meer de pilot energieleverende nieuwbouwwoning. De gemeente vindt het belangrijk dat er in nieuwbouwwijken energiezuinig, liefst energieneutraal wordt gebouwd en dat er aandacht is voor het gebruik en zelf opwekken van duurzame energie. Dit om te voorkomen dat bewoners in de toekomst worden geconfronteerd met hoge energiekosten, maar ook om de Co2 uitstoot te reduceren. Voor wat betreft nieuwbouw worden marktpartijen uitgedaagd met innovatieve concepten te komen voor energiezuinige, liefst energieneutrale woningen. Belangstellenden voor het realiseren van een bouwproject met minimaal één energieleverende woning komen in aanmerking voor een eenmalige bijdrage tot €25.000.

Bij nieuwbouw van huur- en koopwoningen legt de gemeente met ontwikkelaars in overeenkomsten vast dat woningen voldoen aan de belangrijkste eisen van Woonkeur.

3.3.4 Welstandsnota gemeente Steenwijkerland

In de Welstandsnota maakt Belt-Schutsloot onderdeel uit van het Laagveenlandschap. Steenwijkerland bestaat voor het grootste deel uit dit landschap. Het kraggenlandschap is ontstaan als gevolg van de natte vervening in de vijftiende eeuw. Na de turfafgraving resteerde een strookvormig verkavelingspatroon van rechthoekige petgaten, van elkaar gescheiden door ribben. Waar de ribben wegsloegen ontstonden plassen. Waar de ribben standhielden werden ze benut voor weidegrond, met daartussen hooi- en rietlanden. De

veenderij werd opgevolgd door de agrarische sector. Langs een waterloop ontstonden al vanaf de middeleeuwen waterstreekdorpen, van origine niet ontsloten via de weg.

Belt-Schutsloot is zo'n waterstreekdorp. De boerderijen zijn op het water georiënteerd met de noklijn in dwarsrichting. Door verdichting, vergroting en functieverandering is de bebouwingsstructuur aan verandering onderhevig. Doordat later verbindingswegen zijn aangelegd komt het voor dat het bebouwingslint met de achterkant aan de weg komt te liggen, zoals langs de Belterweg.

De éénlaags bebouwing heeft een ontwikkeling doorgemaakt van klein vervenershuisje, via kamelenrugboerderij naar de kop-rompboerderij en de boerderij met dwarshuis. Achterop de erven staan bijgebouwen waaronder ook de kapschuren, die (half) over de sloot waren gebouwd. De moderne botenhuisen zijn geïnspireerd op de kapschuren. Een apart type schuur is de opslagschuur voor riet.

Meer recente bebouwing wijkt vaak af door een tweede bouwlaag in de woonhuisbebouwing en moderne materialen in de nieuwe agrarische bijgebouwen.

Nagenoeg alle boerderijen hebben riet als dakbedekking, maar zwarte of rode pannen komen ook voor. De boerderijen zijn opgetrokken in donkere baksteen, het bedrijfsgebouwtje vaak gedeeltelijk in (bruin)zwart geteerd hout. De jongere boerderijen zijn opgemetseld in een lichtere kleur baksteen. De deuren en ramen zijn groen, de kozijnen wit geschilderd, met uitzondering van de kozijnen in de houten wanden, die mee geteerd worden. Zowel in de dwarshuizen als in de rieten kappen komt sporadisch een dakkapel voor, vaak niet oorspronkelijk vanwege de veranderde functie.

De nieuwe invullingen voegen zich in materiaal vaak naar de bestaande bebouwing, maar rode dakpannen, damwandprofielen en golfplaat komen ook voor. Bij functieverandering, van agrarisch bedrijf naar wonen, verdwijnen elementen van de oorspronkelijke detaillering. Een andere afwijking wordt gevormd door het wit schilderen van het oorspronkelijke metselwerk, met name bij cafés.

Qua bouw mogelijkheden in dit bestemmingsplan sluiten aan bij de ordening, de omvang, vormen en oriëntatie van bouwvolumes volgens de gebiedskarakteristiek uit de Welstandsnota.

3.3.5 Beheersverordening Buitengebied Steenwijkerland

Op het westelijk deel van het plangebied is de beheersverordening 'Buitengebied Steenwijkerland' van toepassing (afbeelding 3.5). Deze verordening is vastgesteld op 9 december 2014. Het deelgebied valt deels in het besluitvak 'Bedrijf – Opslag', gelegen aan de Belterweg, en deels in het besluitvak 'Agrarisch met waarden', voor het overige. Verder valt het deelgebied in de 'wro-zone – natura 2000'.

De gronden binnen het besluitvak 'Bedrijf – Opslag' zijn bestemd voor:

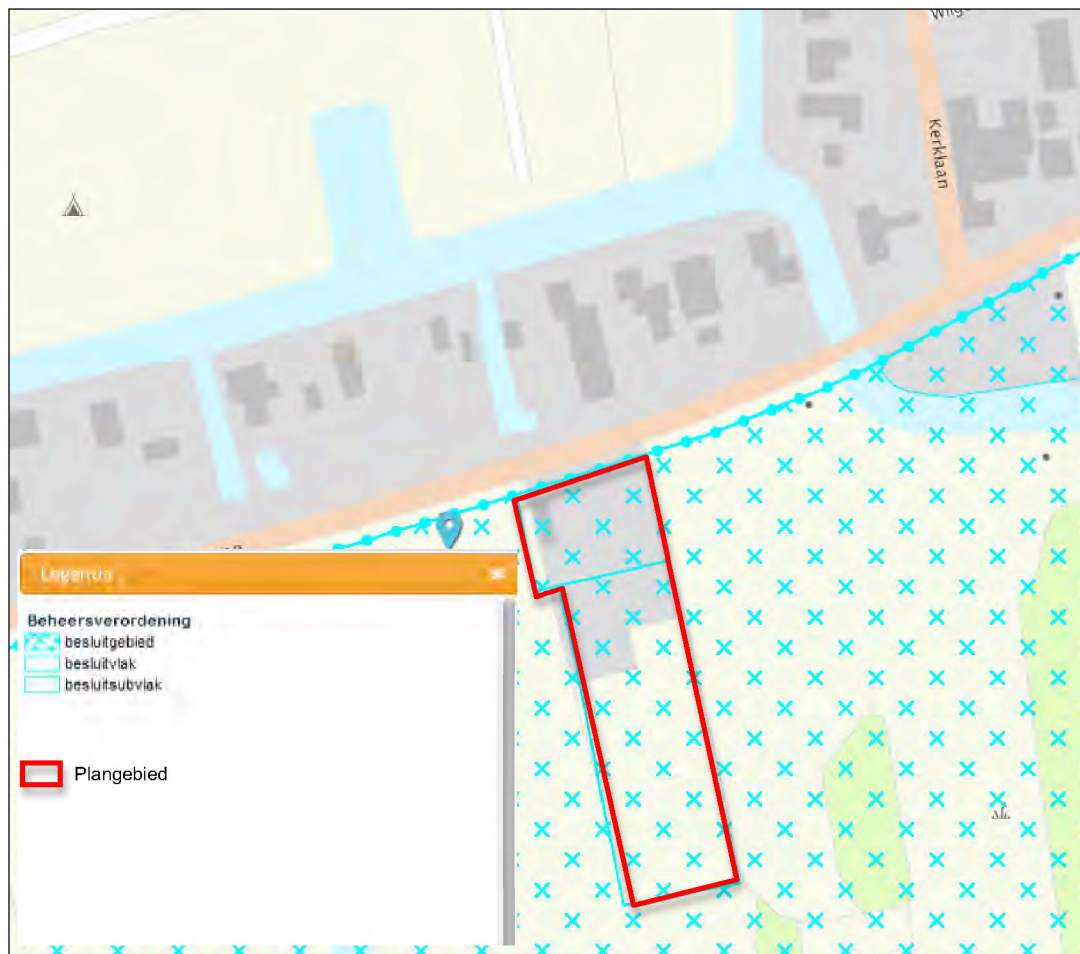
1. ontsluitings- en parkeervoorzieningen;
2. groenvoorzieningen;
3. water en waterhuishoudkundige voorzieningen.

De gronden binnen het besluitvak 'Agrarisch met waarden' zijn bestemd voor:

1. agrarisch bedrijfsmatig gebruik;

2. agrarisch hobbymatig gebruik;
3. bescherming, instandhouding en versterking van de aanwezige natuurlijke en/of landschappelijk waarden;
4. instandhouding, versterking en ontwikkeling van natuur- en landschapselementen, zoals houtopstanden, houtwallen, houtsingels, sloten, beken, waterlopen en overige waterpartijen, water- en oevervegetaties;
5. instandhouding, versterking en ontwikkeling van de aanwezige natuurlijke en/of ecologische waarden, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'ecologische waarde';
6. een kampeerterrein, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'recreatie';
7. groepskamperen, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van recreatie - groepskamperen';
8. een ijsbaan, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'ijsbaan';
9. recreatie, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'recreatie';
10. uitsluitend een kruidentuin voor natuurgeneeskunde, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'tuin';

De ligging in de 'wro-zone – natura 2000' betekent dat het gebied mede bestemd is voor de instandhouding, versterking en ontwikkeling van natuurlijke en landschappelijke waarden. De voorgenomen activiteiten als riet- en binnenvisserijbedrijf en de bouw van een rietshuur in dit deelgebied is daarmee in strijd met de beheersverordening.

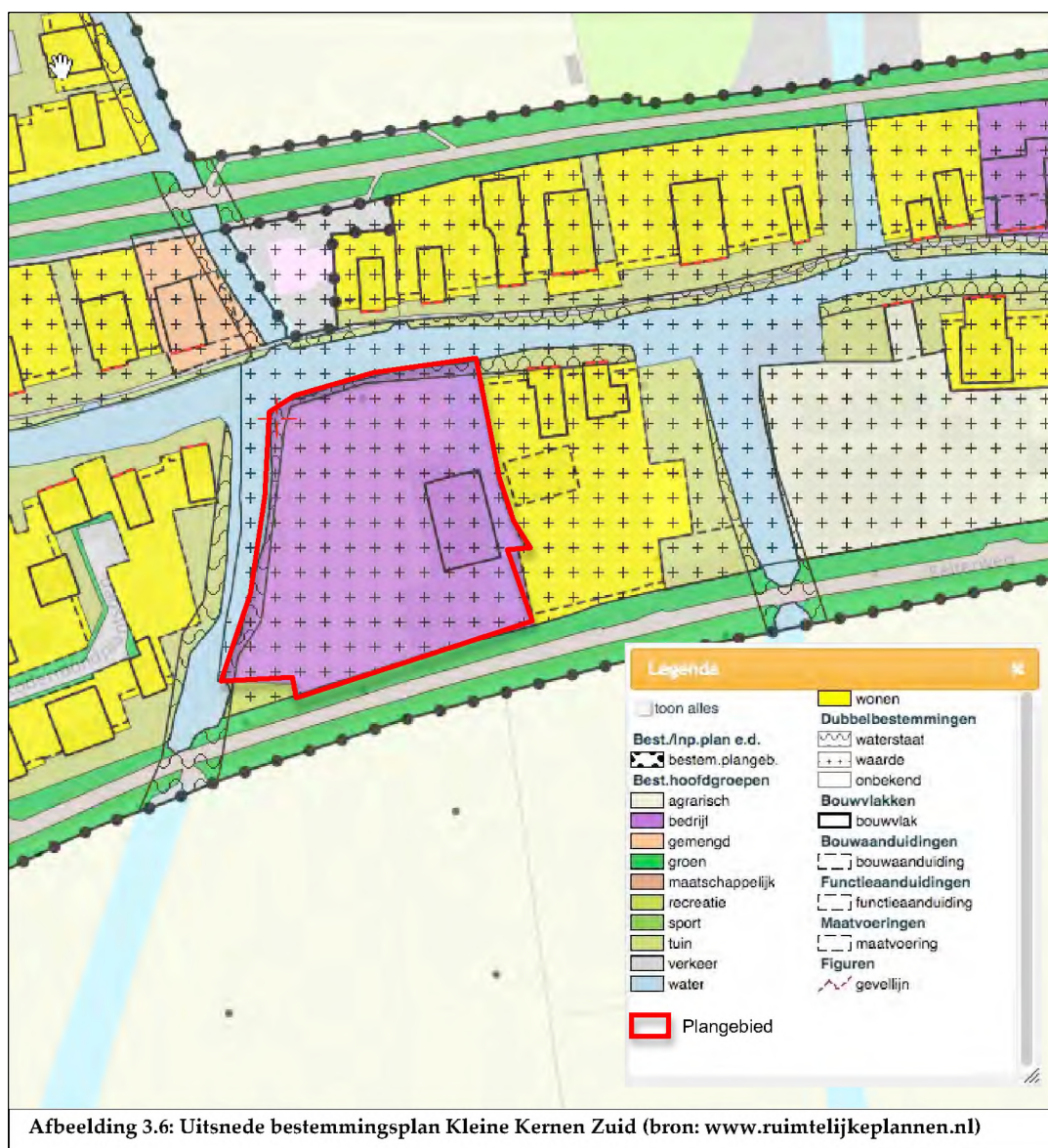
Afbeelding 3.5: Uitsnede beheersverordening Buitengebied Steenwijkerland
(bron: www.ruimtelijkeplannen.nl)

Voor het besluitvak 'wro-zone natura 2000' zijn in de verordening geen regels opgenomen. Het vlak heeft daarmee een attenderingsfunctie. De bescherming wordt door de Natuurbeschermingswet geboden.

3.3.6 Bestemmingsplan Zuidelijke kernen

Op het oostelijke deel van het plangebied is het bestemmingsplan "Zuidelijke kernen" van toepassing. Dit plan is vastgesteld op 4 december 2012. Het deelgebied heeft de bestemming 'Bedrijf – Rietlandbeheer'. Dat betekent dat ter plekke het volgende gebruik is toegestaan: rietteelt en rietopslag.

Daarnaast rusten op het deelgebied de dubbelbestemmingen 'Waarde – Cultuurhistorie Belt Schutsloot' en, langs de sloten, 'Waterstaat - Waterlopen'. Dat betekent dat ter plaatse het gebruik gericht moet zijn op het behoud van bestaande cultuurhistorische, oudheidkundig waardevolle elementen en patronen. Langs de sloten moet het gebruik gericht zijn op bescherming, beheer en onderhoud van primaire wateren, zoals watergangen en regenwaterbuffers, overeenkomstig de Keur van het waterschap.

Afbeelding 3.6: Uitsnede bestemmingsplan Kleine Kernen Zuid (bron: www.ruimtelijkeplannen.nl)

Het voorliggende bestemmingsplan voorziet in de bouw van woningen in het deelgebied, hetgeen krachtens het geldende bestemmingsplan niet mogelijk is.

3.3.7 Toekomstige bestemmingsplan

Met dit bestemmingsplan wordt het mogelijk gemaakt om een rietbedrijf dat binnen het bebouwingslint van Belt Schutsloot is gevestigd te verplaatsen naar een plaats buiten het bebouwingslint en op de vrijgekomen locatie woningen te bouwen.

De verbeelding behorende bij dit bestemmingsplan is opgesteld conform IMRO 2012. De regels zijn afgestemd op de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en voldoen aan de SVBP2012.

3.3.8 Landschappelijke inpassing

In het landschapsontwikkelingsplan wordt het gebied omschreven als Kraggenlandschap. Uitgangspunt is het behoud en de versterking van natuur met specifieke aandacht voor cultuurhistorische elementen. Voor Belt Schutsloot in het bijzonder geldt als uitgangspunt het behoud en versterking van het historisch bebouwingslint.

westelijk deel van het plangebied

De functie van een rietbedrijf is een functie die past bij het karakter van het gebied ten zuiden van de Belterweg omdat die activiteit een directe relatie kent met het rietlandschap en de instandhouding daarvan. Cultuurhistorisch en landschappelijk gezien past een rietloods in een rietlandschap. Op meerdere plekken in de gemeente komen rietloodsen voor in rietlandschappen.

Ten aanzien van de inpassing van de nieuwe rietloods in het westelijk deel van het plangebied heeft Het Oversticht op verzoek van de gemeente in november 2012 een ervenconsultantenadvies opgesteld. Daarin stelt Het Oversticht een aantal randvoorwaarden voor die hun vertaling hebben gekregen in dit bestemmingsplan en die voorts dienen om naderhand bouw- en inrichtingsplannen te toetsen. Deze worden als voorwaardelijke verplichting in de regels opgenomen.

De ruimtelijke randvoorwaarden hebben betrekking op de landschappelijke inpassing, het gebouw en de erfstructuur en erfinrichting.

Wat betreft de landschappelijke inpassing ligt de nadruk op:

- het behoud van het natuurlijke weidse karakter van het gebied;
- het behoud van het patroon van percelering;
- het behoud van de structuur van het dorpse lint;
- het behoud van de donkerte van het gebied.

Doordat de buitenopslag van boten wordt vervangen door een gebouw dat zich voegt in zijn omgeving, wordt het weidse karakter van het gebied behouden. Ook is het gebouw zodanig ontworpen en gepositioneerd op het perceel dat het patroon van percelering en de structuur van het dorpse lint behouden blijft.

Ten aanzien van het gebouw zijn randvoorwaarden gesteld aan:

- de hoofdvorm;
- het gebruik van zonnepanelen en lichtplaten;
- de detaillering.

De randvoorwaarden voor de erfstructuur en inrichting hebben betrekking op:

- de positie van het gebouw op de kavel in verhouding tot de maat van de kavel;
- de lengte-breedteverhouding van het gebouw;
- de mate, aard en kleur van de verharding op het terrein;
- de transparantie van de erfinrichting;
- de opslag van materialen;
- de inrichting van het voorterrein;
- het hekwerk dat het terrein afsluit;
- de bebording.

De rietloods is ontworpen zodanig dat de landschapswaarden en het natuurlijke en weidse karakter van het gebied behouden worden. Evenals het geval is in de lintstructuur aan de overzijde van de weg, wordt de bebouwing haaks op de Belterweg geplaatst. Het bestaande en zo kenmerkende patroon van percelering en begrenzing door middel van een sloot of beplanting blijft behouden. Er is gekozen voor een langwerpig gebouw, gezien de gestrekte lengte van de kavel, zodat een juiste breedte-lengte verhouding ontstaat. Een transparante erfinrichting met elzen en berken zorgt voor natuurlijke inpassing.

De rietloods wordt gedeeltelijk boven de sloot gebouwd, ten behoeve van het laden en lossen. Door half boven de sloot te bouwen, blijft de waterstructuur goed zichtbaar en geeft dit kwaliteit. De bebouwing heeft een eenvoudige hoofdvorm, met ingetogen (hoofzakelijke zwarte) kleurstelling. De gevels worden uitgevoerd in houten delen, met een baksteenplint een donkere kleur. Het dak wordt uitgevoerd in een donkere kleur. De materialisering en uitstraling van de loods komen sterk overeen met die van de recent gerealiseerde loodsen aan de Arembergerweg in Belt Schutsloot en in Dwarsgracht.

Oostelijk deel van het plangebied

Ten aanzien van de inrichting van het oostelijk deel van het plangebied dient als basis dat Belt Schutsloot van oudsher een lintdorp is met als bijzonderheid dat een waterweg, de Schutsloot, de stedenbouwkundige drager is.

Ondergrond van de structuur is het veenlandschap met langgerekte kavels tussen de ontginningsassen loodrecht op de Schutsloot. De voorerven grenzen aan het water en zijn bebouwd met woonhuizen. Aan de Belterweg, een later toegevoegde achterontsluiting aan landzijde, liggen de achtererven met grotere en kleinere schuren.

De locatie ligt ingeklemd tussen de Schutsloot en de Belterweg. De vaart en het open (riet) landschap is beeldbepalend voor het algemene sfeerbeeld, dat als dorps, kleinschalig informeel, groen en landschappelijk kan worden omschreven.

De gekozen verkaveling van het nieuwbouwterrein heeft een open structuur, met lange smalle kavels, de woningen hebben een vaste nokrichting. Dit refereert aan de lintdorpstructuur met achtererven en de ontginningsverkaveling. De nokhoogte en gekozen volumina zijn in samenhang met de dorps bebouwing en passend binnen de dorps structuur. De materialen die gekozen zijn, zijn passend binnen het dorp en het landschap. Gevels worden uitgevoerd in baksteen in aardetinten: (donker)bruin, bruin/rood, bruin/oker; en houten gevels in: donker antraciet, donker bruin, donker schuurrood. De daken zijn opgebouwd uit riet, dakpannen en leien in donkere (niet geglazuurde) kleuren. In het beeld-

kwaliteitsplan zijn voorschriften opgenomen met betrekking het aanbrengen van hagen op erfgrenzen, zodat een mooie en natuurlijke groene tuinafscheidingen ontstaan.

Hoofdstuk 4 Milieuhygiënische en planologische aspecten

4.1 Flora en fauna

Bij elk ruimtelijk plan dient met het oog op de natuurbescherming rekening te worden gehouden met de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet. Hierbij dient te worden aangetoond dat als gevolg van de geplande activiteiten de gunstige staat van instandhouding van waardevolle dier- en plantensoorten niet in het geding komt. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in gebiedsbescherming en soortenbescherming.

4.1.1 Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 (Stb. 1998, 403 en Stb. 2005,195). Deze wet is de implementatie van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn voor wat betreft de gebiedsbescherming en is vanaf 1 oktober 2005 in werking getreden. Op grond van deze gebiedsbescherming vallen beschermde natuurmonumenten en de gebieden die op grond van de beide Europese richtlijnen zijn aangewezen als speciale beschermingszones (de zogenoemde Natura 2000-gebieden) onder het regime van de Natuurbeschermingswet 1998. Voor Natura 2000-gebieden gelden instandhoudingsdoelen die door ontwikkelingen niet in gevaar mogen worden gebracht. Sinds 1 juli 2015 is het programma aanpak stikstof 2015-2022 (PAS) in werking. Het programma beoogt om de natuurdoelen van Natura 2000 zeker te stellen door de uitstoot van stikstof (een belangrijke oorzaak van de verzuring van gebieden) terug te brengen met maatregelen aan de bron en door herstelmaatregelen.

4.1.2 Soortenbescherming

Behalve de mogelijke effecten op natuurgebieden moet ook duidelijk zijn of het betreffende plan effecten heeft, en zo ja welke, op beschermde soorten. De soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet (Staatsblad 1999, 264, laatstelijk gewijzigd Staatsblad 2009,617). Deze wet is de implementatie van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn voor wat betreft de soortenbescherming.

Standaard geldt voor het gehele gebied de algemene zorgplicht zoals die in de Flora en faunawet centraal staat (artikel 2). Bovendien moeten de handelingen in logisch verband staan met het plan en geen doel op zich vormen.

4.1.3 Invloed planvoornemen

Eind 2014 heeft Koeman en Bijkerk BV in opdracht van Projectontwikkeling Heutink een ecologische voortoets en een Nee-tenzij-toets uitgevoerd in verband met de voorgenomen bouw van tien woningen en de rietloods in het plangebied (bijlage 3: Toetsing Flora- en Faunawet, Voortoets en Nee-tenzij-toets). Daarin is echter geen aandacht besteed aan het aspect stikstof omdat toen de PAS nog niet in werking was.

Begin 2016 heeft Koeman en Bijkerk BV ook het aspect stikstof onderzocht en daarover gerapporteerd (bijlage 4: Oplegnotitie Stikstof, Oplegnotitie bij Toetsing Flora- en faunawet, Voortoets en Nee-tenzij-toets).

Samengevat luiden de bevindingen:

Gevolgen van de ingrepen op soorten die beschermd zijn onder de Flora- en faunawet

Tabel 1-soorten

Tijdens het veldbezoek zijn vijf lichtbeschermden soorten aangetroffen; Dotterbloem, Bas-taardkikker, [REDACTED] kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander. Het is niet uit te sluiten dat enkele andere algemene soorten zoals enkele muizensoorten waaronder de Dwergmuis in het gebied voorkomen. Dit betreft echter soorten van tabel 1 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet waarvoor sinds 23 februari 2005 een algemene vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet wordt verleend bij, onder andere, ruimtelijke ontwikkelingen.

Kleine modderkruiper

Naast de bovengenoemde soorten is de matig streng beschermde Kleine modderkruiper aangetroffen (Tabel 2 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet). Door de voorgenomen ingreep kan een (klein) deel van het leefgebied van de Kleine modderkruiper verloren gaan en wordt artikel 11 overtreden; Op grond van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Omdat de Kleine modderkruiper een soort is uit Tabel 2 geldt een vrijstelling van artikel 11 als volgens een door het ministerie van EL&I goedgekeurde Gedragscode wordt gewerkt. Wel moet dan aantoonbaar worden gewerkt conform de gedragscode. Wanneer er voor gekozen wordt niet volgens een gedragscode te werken zal wel een ontheffing van de Flora- en faunawet moeten worden aangevraagd.

Een voorbeeld van een Gedragscode die gebruikt zou kunnen worden is die van de Waterschappen (Unie van Waterschappen 2012). Deze gedragscode geeft aan:

- Dempen van een watergang wordt uitgevoerd in de periode tussen 15 juli en 1 november, dat wil zeggen na de voortplantingsperiode en voor de winterrust van vissen.
- Voor het merendeel van de vissen wordt aangegeven bij het dempen van de watergang te werken vanuit één richting naar een naastgelegen sloot zodat aanwezige vissen en amfibieën kunnen ontsnappen. De Kleine modderkruiper heeft echter de neiging bij bedreiging om in de bodem te gaan zitten in plaats van weg te zwemmen. Daarom moeten in dit geval voorafgaand aan het dempen de vissen worden weggevangen en teruggeplaatst in watergangen in de omgeving.

Wanneer kleine modderkruipers worden weggevangen als mitigerende maatregel, valt dit niet onder de verbodsbepaling 9 (Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen doden en verwonden van dieren). Er moet dan wel aan de volgende drie criteria voldaan worden (zie soortenstandaard Kleine modderkruiper):

1. De gevangen exemplaren worden direct overgezet in een andere watergang.
2. De exemplaren moeten overgezet worden in een geschikt biotoop.
3. In hetzelfde watersysteem als waar de kleine modderkruipers gevangen zijn.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn minimaal 12 broedparen van de Boerenzwaluw aangetroffen in de te slopen loods. De nesten van de Boerenzwaluw zijn alleen jaarrond beschermd indien onvoldoende alternatieven voorhanden zijn. Door de eigenaar van de rietloods is

reeds aangegeven dat de nieuwe loods (op een paar honderd meter afstand van de huidige loods) zodanig zal worden gebouwd dat hierin voldoende mogelijkheden zullen zijn voor nestplaatsen van de Boerenwaluw. Bovendien zijn er in de omgeving ook andere riet-loodsen aanwezig waar Boerenwaluwen gebruik van kunnen maken. Sloop van de loods mag niet plaatsvinden gedurende de periode dat broedende vogels aanwezig zijn. Het wordt aanbevolen de nieuwe loods gereed te hebben, alvorens de oude te slopen, zodat de Boerenwaluw direct de mogelijkheid heeft de nieuwe loods te betrekken.

Voor de overige vogels geldt dat negatieve effecten van de ingrepen op de in het gebied voorkomende beschermde vogelsoorten, in de vorm van verstoring en vernietiging van enkele nesten, worden verwacht wanneer de werkzaamheden plaatsvinden gedurende de periode dat broedende vogels aanwezig zijn. Om deze effecten te mitigeren wordt aanbevolen de werkzaamheden niet plaats te laten vinden in het broedseizoen (buitendijks voor de meeste vogels 15 april – 15 juli) en het gebied waar wordt ingegrepen te inspecteren op broedgevallen vlak voor de werkzaamheden. In de Flora- en faunawet wordt geen vast begrensde datumgrens voor het broedseizoen gehanteerd. Indien een broedgeval wordt geconstateerd valt deze binnen de broedseizoenen, ongeacht de datum.

Gevolgen van de ingrepen op het Natura 2000-gebied de Wieden

Geen van de aangewezen Habitattypen komt binnen de twee deelgebieden voor en gaan derhalve niet in directe zin verloren. Van oppervlakte verlies of versnippering van kwetsbare vegetaties is dan ook geen sprake. De verwachting is dat de uitstralende werking vanuit de twee deelgebieden naar de aangrenzende habitattypen niet groter zal zijn dan die nu al is. Er worden dan ook geen negatieve effecten verwacht op de instandhoudingsdoelen van de aangewezen Habitattypen.

Van de aangewezen Habitatsoorten waar het Natura 2000-gebied de Wieden voor is aangemeld is alleen de Kleine modderkruiper aangetroffen. De voorgenomen ingreep zal geen gevolgen hebben voor de lokale populatie. Er is dan ook geen sprake van een negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen wat betreft de Habitatsoorten.

Zowel op de broedvogels als op de niet-broedvogels zijn tijdelijk negatieve effecten te verwachten door verstoring tijdens de werkzaamheden in het gebied. Blijvende negatieve gevolgen worden echter niet verwacht, omdat het gebied waar de vogels zich bevinden in zijn huidige vorm zal blijven bestaan. Door de ingrepen zal ook geen oppervlak bruikbaar habitat voor de soorten verloren gaan. Er is dan ook geen sprake van een negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen wat betreft de broedvogels en niet-broedvogels.

Ten gevolge van de verplaatsing van het rietbedrijf treedt netto geen toename op van de stikstofdepositie op het Natura 2000 gebied De Wieden. Wel is er sprake van een netto afname van de depositie. Toename van stikstof wordt veroorzaakt door de tien woningen. Deze genereren in totaal circa 16,2 kg NO_x/jaar. Dit is een zeer lage emissie.

De afname wordt veroorzaakt door zes verschillende factoren:

1. De vaartijden zijn iets korter, doordat het bedrijf centraler komt te liggen ten opzichte van de oogstgebieden;
2. Het aantal vaarbewegingen zal met de helft afnemen;
3. De botenopslag wordt beëindigd, wat een vermindering van transport en vaarbewegingen oplevert;
4. Het vrachtverkeer zal enorm verminderen, doordat ze onderdak geladen kunnen worden;

5. De rietmaai/oogstmachines hoeven niet meer extern te worden opgeslagen;
6. De werkzaamheden in het veld worden veel efficiënter.

De emissie winst die ten gevolge van het beperken van vaarbewegingen, vrachtverkeer en het stopzetten van de botenverhuur kan moeilijk exact berekend worden, gezien het grote aantal variabelen. Gezien de vrij hoge emissiegetallen van boten en vrachtauto's kan ingeschat worden dat dit ten minste in de orde van grootte ligt van 200 kg NOx/jaar. Dit is een voorzichtige schatting. De emissietoename ten gevolge van de tien woningen is circa 16,2 kg NOx/jaar en weegt daardoor niet op tegen de emissie afname ten gevolge van het beperken van de vaarbewegingen, vrachtverkeer en het stopzetten van de botenverhuur. Significante negatieve effecten ten gevolge van stikstof zijn daardoor uitgesloten.

Gevolgen van de ingrepen op de Ecologische Hoofdstructuur

Er worden geen negatieve effecten verwacht op de samenhang en waarden van de EHS in de omgeving van het plangebied als gevolg van de voorgenomen ingreep. De huidige natuurwaarde van het plangebied is laag en heeft een zeer minimaal oppervlak ten opzichte van het enorme natuurgebied rondom.

Deelgebied 1 is op de kaart van de EHS aangewezen als "Uitwerkingsgebied ontwikkelopgave Natura 2000" (Figuur 7). In de komende twee jaar gaat de provincie voor al deze gebieden die zijn aangewezen als uitwerkingsgebied bekijken welke delen van deze gebieden noodzakelijk zijn voor de instandhouding van het Natura 2000 gebied en welke niet. Vervolgens zullen de gebieden die wel noodzakelijk zijn voor de instandhouding van het Natura 2000 gebied bestemd worden als EHS.

Het plangebied zal slechts met zeer zware inspanningen geschikter kunnen worden gemaakt voor de doelsoorten. In de omgeving van het plangebied liggen voldoende meer geschikte potentiële uitwerkingsgebieden, waar met minder ingrepen betere resultaten zijn te behalen.

Vooruitlopend op het besluit van de provincie over welke uitwerkingsgebieden opgenomen moeten worden in de EHS kan voor deelgebied 1 geconcludeerd worden dat dit gebied niet noodzakelijk is voor de instandhouding van het Natura 2000 gebied en naar ons idee niet begrensd hoeft te worden als EHS.

Eindconclusie

Flora- en faunawet

Tijdens het onderzoek is de matig streng beschermde Kleine modderkruiper waargenomen. Door de eerder genoemde maatregelen (zie paragraaf 7.1) te treffen denken wij dat de gevolgen voor de soort nihil zijn. Als volgens een door het ministerie van EL&I goedgekeurde Gedragscode wordt gewerkt (bijvoorbeeld van de Unie van Waterschappen) geldt een vrijstelling van artikel 11. Wel moet dan aantoonbaar worden gewerkt conform de gedragscode. Wanneer er voor gekozen wordt niet volgens een gedragscode te werken zal wel een ontheffing van de Flora- en faunawet moeten worden aangevraagd.

Voor alle soorten geldt de algemene zorgplicht. Bij verstoring van dieren tijdens de werkzaamheden moeten deze de gelegenheid krijgen te vluchten naar een nieuwe leefomgeving.

Voor de aangetroffen Boerenwaluw zijn voldoende alternatieven voor handen in de omgeving, bovendien zal de nieuwe loods broedgelegenheid bieden aan deze soort. Er mag dan ook geconcludeerd worden dat in deze situatie de nesten van de Boerenwaluw niet jaarrond beschermd zijn. Voor de overige vogels die zijn aangetroffen geldt dat de nesten

buiten het broedseizoen niet van belang zijn voor de instandhouding van de soort. Indien de werkzaamheden buiten de broedperiode worden uitgevoerd, is het niet nodig om een ontheffing aan te vragen.

Voortoets Natuurbeschermingswet

Op basis van de Voortoets kan worden geconcludeerd dat er geen negatief effect zal zijn op het Natura 2000-gebied de Wieden.

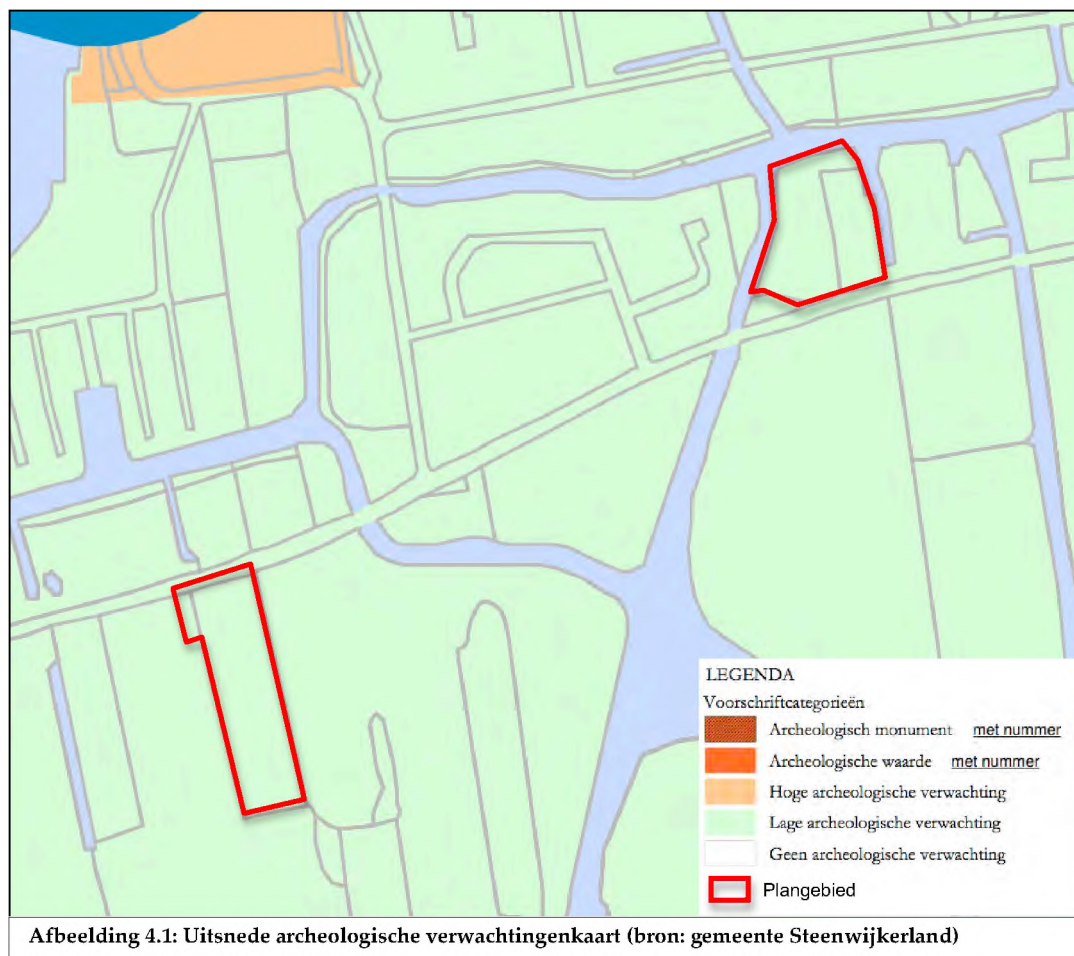
Nee-tenzij-toets Ecologische Hoofdstructuur.

De voorgenomen ingreep zal geen invloed hebben op de huidige waarde en samenhang van de Ecologische Hoofdstructuur. Vooruitlopend op het besluit van de provincie over welke uitwerkingsgebieden opgenomen moeten worden in de EHS kan voor deelgebied 1 geconcludeerd worden dat dit gebied niet noodzakelijk is voor de instandhouding van het Natura 2000 gebied en naar ons idee niet begrensd hoeft te worden als EHS. Deelgebied 2 valt reeds buiten de begrenzing van de EHS.

4.2 Cultuurhistorie en archeologie

4.2.1 Cultuurhistorie

In een bestemmingsplan moet op grond van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) aandacht zijn voor het aspect cultuurhistorie. Met dit bestemmingsplan is hier zoveel mogelijk rekening mee gehouden.

De karakteristieken van de omgeving zijn zoveel mogelijk vertaald naar de inrichting van het perceel. Zowel de bebouwing als de beplanting sluit aan bij de huidige waarden van het gebied. Er zijn verder geen cultuurhistorisch waardevolle elementen op het perceel aanwezig en er verdwijnen ook geen landschappelijk waardevolle elementen.

4.2.2 Archeologie

In 1992 is het Verdrag van Malta door de landen van de Europese Unie, waaronder Nederland, ondertekend. Dit verdrag verplicht de Europese overheden tot het beschermen van archeologisch erfgoed. Hierbij wordt als uitgangspunt gehanteerd dat archeologische waarden in situ (ter plekke) bewaard moeten blijven. Er dient te worden nagestreefd de waarden op de locatie te behouden. Als dit niet mogelijk blijkt, bijvoorbeeld bij bouwplannen, dan moeten de waarden worden opgegraven en ex situ (elders) worden bewaard. Het Verdrag van Malta is via de Wet op de archeologische monumentenzorg doorvertaald in met name de Monumentenwet 1988, welke aangeeft dat de gemeente bevoegd gezag is op het gebied van cultuurhistorie en archeologie.

De gemeente Steenwijkerland beschikt over een archeologische waarden- en verwachtingenkaart. Op deze kaart (afbeelding 4.1) zijn de gronden binnen het plangebied aangeduid als met lage archeologische verwachting. Dat betekent dat er geen archeologisch onderzoek nodig is.

Als archeologisch onderzoek niet nodig is, geldt er wel een algemene meldingsplicht. Elke archeologische vondst dient gemeld te worden aan de Minister (artikel 53 en 54 van de Monumentenwet) door middel van het officiële vondstmeldingsformulier. Dit kunnen bijvoorbeeld scherven zijn, pijpenkopjes of munten. Een vondstmelding kan veel informatie verschaffen over de archeologische waarden en verwachtingen in een gebied. Het maakt het verhaal van het verleden completer. Om die reden is het volgens de Monumentenwet wettelijk verplicht gesteld archeologische vondsten te melden. Het maakt niet uit of een archeologische vondst gedaan is tijdens archeologisch onderzoek of als toevalsvondst bij niet archeologisch onderzoek.

4.3 Water

Het is verplicht om in de toelichting bij een bestemmingsplan te verantwoorden op welke wijze rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding. Dit is bepaald in artikel 3.1.6, eerste lid, sub b van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Deze verantwoording wordt ook wel de waterparagraaf genoemd. Dit hoofdstuk kan als zodanig beschouwd worden.

4.3.1 Waterbeleid

Waterwet

De Waterwet regelt in hoofdzaak het beheer van watersystemen, waaronder waterkeringen, oppervlaktewater- en grondwaterlichamen. De wet is gericht op het voorkomen dan wel beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, de bescherming en verbetering van kwaliteit van watersystemen en de vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen. In hoofdstuk 6 van de Waterwet wordt genoemd wanneer een waterwetvergunning nodig is. Deze is nodig wanneer sprake is van het lozen of storten van stoffen in oppervlaktewater of de zee of het onttrekken van grondwater of infiltreren

van water. Hiervan is geen sprake bij de bouw van de rietloods in het westelijk deelgebied of bij de bouw van de woningen in het oostelijke deelgebied. Een waterwetvergunning is daarom niet nodig.

Waterplan gemeente Steenwijkerland 2008 -2015

Het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) is een op grond van de Wet milieubeheer verplicht plan waarin de gemeente aangeeft hoe ze op korte en lange termijn invulling geeft aan de gemeentelijke zorgplicht. Op basis van het gemeentelijk waterplan willen gemeente en waterschappen de wateropgave verankeren in ruimtelijke plannen en besluiten. Dit geldt voor zowel het niet stedelijke gebied van Steenwijkerland, voor herinrichting en beheer, maar ook zeker voor zoeklocaties en nieuwbouwlocaties. Uitgangspunt is dat bij de plannen gestreefd wordt naar voldoende water, schoonwater en bruikbaar water. Hierbij wordt telkens gekeken naar verschillende mogelijkheden en wordt gestreefd naar het leveren van maatwerk. Bij de keuze voor een nieuwe bouwlocatie wordt door de gemeente het proces volgens de digitale watertoets gevolgd. Op deze manier wordt betrokkenheid van waterdeskundigen gewaarborgd van planvorming tot realisatie/beheer.

Op grond van het waterplan zal de gemeente bij nieuwe initiatieven in het spoor van de ruimtelijke ordening middels de watertoets de belangen van waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden een volwaardige plaats in de belangenafweging geven, in lijn met het provinciale ruimtelijke ordeningsspoor.

Het waterplan samenvattend kunnen de volgende randvoorwaarden worden geformuleerd:

- bestaande waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden krijgen een beschermende regeling in het bestemmingsplan;
- bij nieuwe RO-initiatieven worden middels de watertoets de waterbelangen volwaardig meegewogen in de belangenafweging;
- in het bestemmingsplan Buitengebied wordt een overstromingsrisicoparagraaf opgenomen.

Verbreed Gemeentelijk rioleringsplan

Het Verbrede Gemeentelijke Rioleringsplan (vGRP) beschrijft de beleidsvoornemens en maatregelen voor inzameling, transport en (lokale) verwerking van afval-, hemel- en grondwater in Steenwijkerland voor de periode 2009-2015. Het vGRP vertaalt de voorgenomen maatregelen in een kostendekkingsplan en geeft aan welke gevolgen dit heeft voor de rioolheffing.

In het vGRP worden ook op hoofdlijnen de taken en verplichtingen van een (particuliere) grondeigenaar benoemd. De grondeigenaar is verantwoordelijk voor de staat van zijn woning en perceel. De grondeigenaar is ook zelf verantwoordelijk voor het op eigen perceel treffen van maatregelen voor de inzameling en afwatering. Hieronder vallen ook maatregelen tegen eventuele grondwateroverlast. Het ingezamelde afvalwater dient de grondeigenaar af te voeren naar de erfgrens. Hier gaat de verantwoordelijkheid over naar de gemeente. Veelal is op de erfgrens een zogenaamd ontstoppingsstuk aangebracht. Via dat ontstoppingsstuk kan in geval van een verstopping worden nagegaan in welk deel van de riolering de verstopping aanwezig is (particulier of gemeente).

4.3.2 Waterhuishouding

Het plan loopt geen verhoogd risico op wateroverlast als gevolg van overstromingen. Het plan heeft geen schadelijke gevolgen voor de waterkwaliteit en ecologie. In het verleden is

er in of rondom het plangebied geen wateroverlast of grondwateroverlast geconstateerd. De toename van het verharde oppervlak is minder dan 1.500 m², namelijk circa 1050 m². Compensatie is dan ook niet nodig.

4.3.3 Waterhuishoudkundige voorzieningen

In het plan wordt gestreefd het voorkeursbeleid van het waterschap op te volgen. Het hemelwater zal worden afgekoppeld en voor zover mogelijk oppervlakkig afgevoerd en geïnfiltreerd in de bodem. Wanneer infiltratie in de bodem niet mogelijk is, zal direct worden afgevoerd naar het aangrenzende oppervlaktewater via een bodempassage. Bovendien wordt speciale aandacht besteed aan duurzaam bouwen en een duurzaam gebruik van de openbare ruimte om een goede kwaliteit van het afgekoppelde hemelwater te garanderen.

4.3.4 Het gebruik van materialen

Het waterschap is verantwoordelijk voor een goede waterkwaliteit van het regionale watersysteem. Om verontreiniging van het watersysteem te voorkomen adviseert het waterschap om materialen zoals lood, koper en zink niet te gebruiken als het hemelwater vrij afstroomt naar het watersysteem. Het planvoornemen zal hier aan voldoen.

4.3.5 Watertoets

De digitale watertoets die is uitgevoerd voor beide delen van het plangebied indiceert dat de normale procedure moet worden doorlopen. Factoren die daarbij een rol spelen zijn dat er sprake is van meer deelgebieden, dat in westelijk deelgebied de hoeveelheid verharding toeneemt met meer dan 1500 m² en dat voor het oostelijk deelgebied de keurzonering wateren van toepassing is en de toename, door de woningbouw, van het aantal vervuilingseenheden.

4.4 Woon- en leefmilieu

4.4.1 Milieu

Milieubeleid wordt steeds meer geïncorporeerd in andere beleidsvelden. Verbreding van milieubeleid naar andere beleidsterreinen is dan ook een belangrijk uitgangspunt. Ook in de ruimtelijke planvorming is structureel aandacht voor milieudoelstellingen nodig. De milieudoelstellingen worden daartoe integraal en vanaf een zo vroeg mogelijk stadium in het planvormingsproces meegewogen. Een duurzame ontwikkeling van de gemeente is een belangrijk beleidsuitgangspunt dat zijn doorwerking heeft in meerdere beleidsterreinen.

4.4.2 Geluidhinder

In de Wet geluidhinder (Wgh) is vastgesteld dat indien in het plangebied geluidgevoelige functies (zoals woningen) zijn voorzien binnen de invloedssfeer van (rail- en weg)verkeerslawaaï, akoestisch onderzoek uitgevoerd dient te worden.

De woningen in het oostelijk plangebied liggen aan de Belterweg, een lokale, niet-doorgaande weg met een beperkte verkeersintensiteit. Nader akoestisch onderzoek hoeft daarom niet plaats te vinden.

De bedrijfsactiviteiten in het westelijk plangebied worden niet geluidsgevoelig aangemerkt. Een nader geluidsonderzoek is daarom niet nodig.

4.4.3 Bodem

In de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten (NRB) is een lijst opgenomen met activiteiten die als bodembedreigend worden beschouwd. Zo worden bijvoorbeeld de opslag van dieselolie in een bovengrondse tank, de opslag van oliën in emballage, de opslag van ruwvoer en bijproducten (CCM) en de opslag van dierlijke meststoffen in een put/bassin op grond van de NRB als bodembedreigende activiteiten aangemerkt. In de omgevingsvergunning van het bedrijf worden gedragsregels en voorzieningen met het oog op de bescherming van de bodem voorgeschreven.

Op grond van artikel 8 van de Woningwet bevat de bouwverordening voorschriften omtrent het tegengaan van bouwen op verontreinigde bodem.

Gezien de huidige bedrijfsvoering en de historie van het oostelijk deelgebied is er geen aanleiding verontreinigingen te verwachten.

4.4.4 Luchtkwaliteit

Op basis van de Wet luchtkwaliteit, die onderdeel uitmaakt van de Wet Milieubeheer (hoofdstuk 5), gelden milieukwaliteitseisen voor de luchtkwaliteit. Deze kwaliteitseisen zijn middels grenswaarden vastgelegd voor de luchtverontreinigingscomponenten stikstofdioxide (NO₂), zwevende deeltjes (PM₁₀ of fijnstof), zwaveldioxide (SO₂), lood (Pb), benzeen (C₆H₆) en koolmonoxide (CO). De grenswaarden gelden overal in de buitenlucht.

Het Milieu- en Natuur Planbureau beschikt over kaarten met informatie over de luchtkwaliteit in Nederland. De bestaande jaargemiddelde concentratie van fijn stof is 22,1 µg/m³ (achtergrondconcentratie 2011). Volgens de wettelijke normen mag deze concentratie maximaal 40,0 µg/m³ bedragen.

Hoofdstuk 5 van de Wet Milieubeheer maakt onderscheid tussen projecten die 'Niet in betekende mate' (NIBM) en 'In betekende mate' (IBM) bijdragen aan de uitstoot van luchtverontreinigende stoffen. In de regeling NIBM is een lijst met categorieën van gevallen opgenomen die NIBM zijn. Deze NIBM projecten kunnen zonder toetsing aan de grenswaarden voor het aspect luchtkwaliteit uitgevoerd worden.

Bij een rietbedrijf is geen sprake van de uitstoot van luchtverontreinigende stoffen. Een luchtkwaliteitsonderzoek is daarom niet nodig.

4.4.5 Bedrijven en milieuzonering

Op basis van de VNG-richtlijn ("Bedrijven en milieuzonering") wordt het rietbedrijf ingedeeld SBI-code 01 (Landbouw en dienstverlening t.b.v. de landbouw) waarbij de activiteiten gelijk gesteld worden met een akkerbouw bedrijf (SBI 0111).

Voor zulke bedrijven geldt een grootste richtafstand van 30 meter, voor het aspect geluid. De afstand van het bedrijfsperceel tot de gevel van de twee dichtstbijzijnde woningen bedraagt ruim 40 meter. Deze twee woningen grenzen direct aan een bedrijfsperceel waarop bedrijvigheid in categorie 1 en 2 is toegestaan. Gezien de afstanden en verdere functies in de omgeving van het plangebied is de verwachting dat de ontwikkeling niet leidt tot onevenredige geluidhinder voor omwonenden. De onbebouwde percelen grenzend aan het toekomstige bedrijfsperceel zijn geen geluidgevoelige bestemmingen.

4.4.6 Externe veiligheid

Bij de ruimtelijke planvorming moet rekening gehouden worden met het aspect externe veiligheid. De risico's voor de bevolking, die verbonden zijn aan gevaar veroorzakende activiteiten moeten in beeld worden gebracht. De volgende bronnen kunnen aan de orde zijn:

- inrichtingen;
- transportactiviteiten met gevaarlijke stoffen;
- vuurwerkopslagplaatsen;
- opslagplaatsen ontplofbare stoffen voor civiel gebruik.

Bij het onderhavige plan is hier geen sprake van.

De risiconormen voor inrichtingen zijn vastgelegd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Het besluit verplicht gemeenten en provincies bij het verlenen van milieuvergunningen en het maken van bestemmingsplannen rekening te houden met bepaalde eisen ten aanzien van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. In de Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi) zijn voorts regels opgenomen betreffende de veiligheidsafstanden en berekening van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

De normen voor het risico dat burgers mogen lopen als gevolg van een ongeval met transport van gevaarlijke stoffen zijn vastgelegd in de Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (CRVGS). Op basis van deze nota geldt het Basisnet Vervoer voor zowel wegen, spoorlijnen als vaarwegen. Hiermee moet voorkomen worden dat zich externe veiligheidsknelpunten zullen gaan voordoen langs spoor- en waterwegen en het hoofdwegennet.

Uit de Risicokaart blijkt dat in de nabijheid geen bronnen risicobronnen aanwezig zijn die de uitvoering van het onderhavige plan verhinderen.

4.4.7 Milieubescherming

Het plangebied is niet gelegen in een milieubeschermingsgebied, grondwaterbeschermingsgebied, stiltegebied. Wel ligt het deels in de ecologische hoofdstructuur. Uit het ecologisch onderzoek blijkt dat het plangebied niet noodzakelijk is voor de instandhouding daarvan.

4.4.8 Verkeer

Door de bouw van woningen op de huidige bedrijfslocatie neemt het aantal verkeersbewegingen op die locatie toe. Op de nieuwe locatie kent het rietbedrijf een efficiëntere bedrijfsvoering waar- door het aantal verkeersbewegingen afneemt. Daarnaast vervallen op de toekomstige locatie alle verkeersbewegingen als gevolg van de botenopslag. In zijn totaliteit neemt het aantal verkeersbewegingen daarmee naar verwachting beperkt toe. Gezien de bestaande intensiteiten (uit de verkeerstellingen) op de Belterweg, gaat de toename op in het bestaande verkeersbeeld en valt er geen significante verslechtering van de verkeerssituatie te verwachten (zie bijlage 5: Memo verkeersgeneratie bestemmingsplan Belt-Schutsloot, Woningbouw en Rietloods Belterweg).

4.4.9 Kabels en leidingen

In en rondom het plangebied zijn geen kabels of leidingen aanwezig die invloed hebben op de ontwikkelingen. De kabels en leidingen binnen het projectgebied hoeven niet voorzien te worden van een planologische regeling.

Hoofdstuk 5 Juridische opzet

5.1 Stedenbouwkundige uitgangspunten en beeldkwaliteit

5.1.1 Westelijk plangebied: het rietbedrijf

Locatie

Deze nieuwe locatie voor het rietbedrijf ligt aan de zuidzijde van de kern van Belt Schutsloot en maakt onderdeel uit van de lintbebouwing,

Kenmerkend is de opstreckende verkaveling met een afwisseling van percelen (weide en riet), sloten en enkele singels. Het gebied is weids. Het oogt natuurlijk. Los verspreid een natuurlijke opslag van berken en elzen, in groepjes op percelen of in rijen langs de sloot.

De nieuwe vestiging van het rietbedrijf zal de aanblik van de zuidzijde van het lint beïnvloeden. De nieuwe bedrijfslocatie vraagt om de bouw van een grote loods met een verharding en een hekwerk. Het volume en de inrichting van het terrein zal zich manifesteren en zich niet vanzelfsprekend voegen op de plek.

Deze problematiek is niet nieuw. Aan de westzijde van de kern is enkele jaren geleden een nieuwe verzamelloods voor riet gebouwd. Het gebouw manifesteert zich als nieuw volume in het landschap, maar doet er als volume geen afbreuk aan. Dit komt doordat het grote gebouw zich door de eenvoud van het volume, de materialisering en de kleurstelling voegt naar het weidse, natuurlijke landschap.

Het grote bouwvolume op deze plek aan de zuidzijde van het lint is acceptabel omdat een gebouw van dergelijke omvang voor een ruimtelijke acceptatie 'de ruimte om zich heen moet hebben.' Deze ruimte bestaat aan de zuidzijde van het lint (Belterweg). Het rietbedrijf is maatschappelijk, landschappelijk en cultuurhistorisch onlosmakelijk verbonden met dit gebied. Het verplaatsen van de loods is mede te motiveren door het bredere belang dat gediend wordt, namelijk het voortzetten van de duurzame ontwikkelingen in de rietteelt en daarmee het behouden van de identiteit van het gebied De Weerribben en haar omgeving.

Landschappelijk gezien kan het bedrijf zich voegen op deze nieuwe plek, mits wordt voldaan aan een aantal voorwaarden:

- behoud van het natuurlijke, weidse karakter van het gebied;
- behoud van het patroon van percelering, begrenzing met sloot of beplanting (in lijn of los);
- behoud van de structuur van het dorpse lint, de haakse oriëntatie van de gebouwen hierin;
- behoud van de donkerte in het gebied, verlichting grondgericht aangebracht, bij voorkeur met sensor.

Gebouw

De randvoorwaarden ten aanzien van het gebouw die de landschappelijke inpassing versterken:

- eenvoudige hoofdvorm met ingetogen kleurstelling, bij voorkeur zwart.
- zonnepanelen en lichtstraten mogen de heldere grote dakvlakken niet verstoren
- een goede detaillering is van groot belang voor de kwaliteit van het totaalbeeld.

5.1.2 Oostelijk plangebied: de woningen

Belt Schutsloot is van oudsher een lintdorp met als bijzonderheid een waterweg als stedenbouwkundige drager, de Schutsloot. Ondergrond is het veenlandschap met langgerekte kavels tussen de ontginningsassen loodrecht op de Schutsloot. De voorerven grenzen aan het water en zijn bebouwd met woonhuizen. Aan de Belterweg, een later toegevoegde achterontsluiting aan landzijde, liggen de achtererven met grotere en kleinere schuren. De locatie ligt ingeklemd tussen de Schutsloot en de Belterweg.

De vaart en het open (riet) landschap is beeldbepalend voor het algemene sfeerbeeld, dat als dorps, kleinschalig informeel, groen en landschappelijk kan worden omschreven.

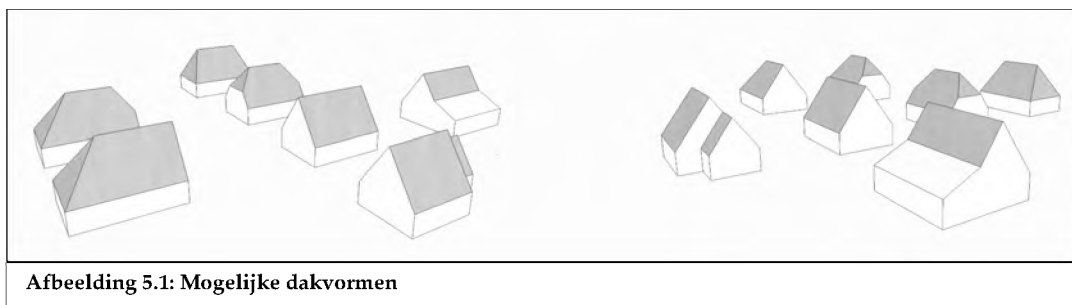
De bebouwing langs de Schutsloot (op de voorerven) laat zich karakteriseren als kleinschalige en vrijstaande woonbebouwing die in de dwarsrichting (dwarskappen) op de Schutsloot is georiënteerd. Rooilijnen verspringen. De dakvormen zijn veelal zadeldaken met wolfseinden. Gootlijnen zijn laag.

De vormgeving van de bebouwing kent weinig plastic en heeft in het algemeen een eenvoudige detaillering. Gebruikte materialen zijn baksteen (bruin, bruin/rood, zacht rood, incidenteel oker of wit keimwerk), riet, dakpan (veelal donkergrijs) en incidenteel hout (donker groen/bruin/antraciet). Kozijnen zijn van hout, meestal in staande verhouding, en gebroken wit geschilderd.

Langs de Belterweg (op de achtererven) bestaat de kleinschalige bebouwing uit vrijstaande grotere en kleinere schuren die in dwars- en langsrichting zijn georiënteerd op de Belterweg. Rooilijnen verspringen en de dakvormen zijn veelal zadeldaken met incidenteel schildkappen of wolfseinden. Gootlijnen zijn laag.

De vormgeving van de bebouwing kent weinig plastic en heeft in het algemeen een eenvoudige detaillering. Gebruikte materialen zijn baksteen ((zacht)bruin, bruin/rood, zacht rood), riet, dakpan (grijs, rood), hout (donker groen/bruin/antraciet), geprofileerde staalplaat (donker groen/bruin/antraciet), golfplaat (donkergrijs). Kozijnen zijn van hout en gebroken wit geschilderd.

De nieuwe woningen op de 'voorerven' dienen aan te sluiten bij het beeld van de bestaande bebouwing aan de Schutsloot, terwijl de nieuwbouw op de 'achtererven' passend moet zijn in de bebouwing aan de Belterweg en het open landschap. Dat betekent dat bebouwing in dwarsrichting op de Schutsloot en de Belterweg met verspringende rooilijnen dient te worden georiënteerd. De goothoogten zijn laag en de hoofddakvorm is het zadeldak, eventueel voorzien van wolfseinden of schilddaken. In figuur staan dakvormen die mogelijk worden gemaakt.

De te gebruiken materialen zijn in het algemeen:

- voor de gevels: baksteen (in aardetinten: (donker)bruin, bruin/rood, bruin/oker) en hout (in donkere tinten: donker antraciet, donker bruin, donker schuurrood);
- voor het dak: riet, gebakken dakpan, leien (donkergrijs of gesmoord (genuanceerd) grijs), (houten) shingles; geglazuurde materialen dienen niet te worden toegepast;
- voor de kozijnen/deuren/draaidelen: (gebroken) wit, grijs, donkergrijs, naturel (hout) kleur.

Wanneer een schuurhuis wordt gebouwd dienen zijgevels en dak in één materiaal materiaal te worden uitgevoerd: riet, vlakke dakpan, leien, shingles, hout, golfplaat; riet en hout (naturel) vergrijzend, andere materialen donker antraciet. Kop gevels dienen een lichte invulling (geen baksteen of iets dergelijks) te krijgen. Kozijnen, deuren en draaidelen dienen in grijs, donkergrijs of naturel (hout) te worden uitgevoerd.

In het geval van bijzonder hoogwaardige architectuur mag worden afgeweken van de hoofdvormen en materialisering.

5.2 Toelichting op de planregels

In inleidende regels, de algemene regels, de overgangsregel en de slotregel volgen wat gebruikelijk is binnen de gemeente Steenwijkerland. Ook bij de bestemmingsregels is zoveel als mogelijk aansluiting gezocht bij de wijze van bestemmen binnen de gemeente.

In de bestemmingsregels zijn drie bestemmingen en één dubbelstemming opgenomen.

De bestemming 'Bedrijf – rietlandbeheer' is enkel van toepassing op het hele westelijke deel van het plangebied.

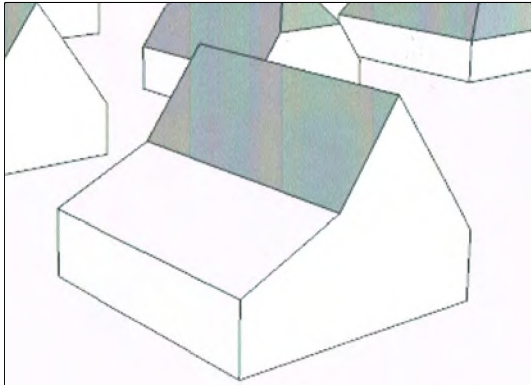
De bestemmingen 'Wonen' en 'Verkeer' worden toegepast in het oostelijk deel van het plangebied. Met de bestemming 'Verkeer' wordt een goede ontsluiting van de woningen verzekerd. Het overig deel van het oostelijk plangebied heeft de bestemming Wonen. Dat geeft enige flexibiliteit bij de inrichting van het gebied.

Het plan maakt de bouw mogelijk van vier vrijstaande woningen en zes twee-onder-een-kapwoningen.

De ligging van de bouwvlakken verzekert de onderlinge verspringing van bouwvolumes, die daardoor aansluiten op de bouwwijze langs de Schutsloot en de Belterweg. Om te verzekeren dat de bouwvolumes langs de Schutsloot zich daarop richten zijn voorgevellijnen toegepast.

In het plan zijn vier mogelijkheden opgenomen om van de planregels af te wijken:

- om twee twee-onder-een-kapwoningen te realiseren op de plaats van de vrijstaande woning in het centrum van het plangebied;
- om de dakhelling te verkleinen;
- om de bouw van schuurwoningen mogelijk te maken door een hogere goothoogte toe te staan;
- om het bouwvlak te vergroten om woningen mogelijk te maken met aan één zijde een doorzalend dak (zie afbeelding 5.2).

Afbeelding 5.2: woning met een doorzalend dak

De dubbelbestemming 'Waterstaat – Waterlopen' is overgenomen uit het bestemmingsplan Zuidelijke kernen.

Hoofdstuk 6 Financiële paragraaf

6.1 Economische haalbaarheid

Het planvoornemen betreft een particulier initiatief. De met de daadwerkelijke realisering gepaard gaande kosten worden dan ook gedragen door de initiatiefnemer. Bijkomende kosten, zoals voor de aansluiting op de nutsvoorzieningen en riolering, komen eveneens voor rekening van de initiatiefnemer. Een en ander is in een exploitatieovereenkomst tussen initiatiefnemer en gemeente vastgelegd. Tevens is een planschadeverhaal overeenkomst gesloten met de initiatiefnemer. Eventuele planschade wordt hiermee afgewenteld op de initiatiefnemer.

Voorgaande overziend zijn er voor de gemeente geen kosten aan de realisering van het plan verbonden.

6.2 Exploitatieplan

Het exploitatieplan biedt de grondslag voor het publiekrechtelijk kostenverhaal. In artikel 6.12, eerste en tweede lid, Wro is bepaald in welke situatie een exploitatieplan gemaakt moet worden. In artikel 6.2.1 Bro worden de bouwplannen aangewezen waarvoor de gemeenteraad een exploitatieplan moet vaststellen. Een exploitatieplan wordt gelijktijdig vastgesteld met het bestemmingsplan waarop het betrekking heeft. De gemeenteraad kan besluiten om geen exploitatieplan vast te stellen als de kosten via anterieure overeenkomst anders verzekerd zijn.

Met dit bestemmingsplan wordt de bouw van woningen mogelijk gemaakt en de bouw van een rietloods, die als hoofdgebouw kan worden aangemerkt. Een bouwplan dat voorziet in de bouw van woningen en van en ander hoofdgebouw wordt in artikel 6.2.1 Bro aangewezen als plan waar een exploitatieplan voor gemaakt moet worden. Voor deze situatie is op 4 maart 2014 een anterieure overeenkomst getekend. De gemeenteraad zal daarom gelijktijdig met de vaststelling van het bestemmingsplan besluiten om geen exploitatieplan vast te stellen.

Hoofdstuk 7 Inspraak en vooroverleg

Het bestemmingsplan heeft als voorontwerp van 27 mei tot en met juli 2015 voor iedereen ter inzage gelegen.

Tijdens de terinzagelegging heeft eenieder de mogelijkheid gehad om zowel mondeling als schriftelijk zijn/haar inspraakreactie in te dienen.

Van de mogelijkheid om op het voorontwerp bestemmingsplan schriftelijk een inspraakreactie in te dienen, heeft niemand gebruik gemaakt.

Hoofdstuk 8 Zienswijzen

Het ontwerpbestemmingsplan heeft in de eerste versie zes weken ter visie gelegen van 23 september 2015 tot en met 3 november 2015. De enige zienswijze die in die periode werd ingediend gaf het college van burgemeester en wethouders aanleiding tot aanpassing van het plan.

De aangepaste versie van het bestemmingsplan heeft zes weken ter visie gelegen van 6 juli 2016 tot en met 16 augustus 2016. Gedurende deze periode is eenieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen. Van een en ander is vooraf openbare kennisgeving gedaan op de wettelijk voorgeschreven en in de gemeente gebruikelijke wijze.

Op dit ontwerpbestemmingsplan is één zienswijze ingediend. Deze is beoordeeld en van een reactie voorzien in de 'Reactienota zienswijzen ontwerpbestemmingsplan Belt-Schutsloot, Woningbouw en rietloods Belterweg'. De nota is als bijlage 6 bij deze toelichting is opgenomen.

BIJLAGEN

- BIJLAGE 1: LADDERONDERBOUWING BELT-SCHUTSLOOT
- BIJLAGE 2: ERVENCONSULENTENADVIES DOOR HET OVERSTICHT
- BIJLAGE 3: TOETSING FLORA EN FAUNAWET, VOORTOETS EN NEE-TENZIJ-TOETS
- BIJLAGE 4: OPLEGNOTITIE STIKSTOF, OPLEGNOTITIE BIJ TOETSING FLORA- EN FAUNAWET, VOORTOETS EN NEE-TENZIJ-TOETS
- BIJLAGE 5: MEMO VERKEERSGENERATIE BESTEMMINGSPLAN BELT-SCHUTSLOOT, WONINGBOUW EN RIETLOODS BELTERWEG
- BIJLAGE 6: REACTIENOTA ZIENSWIJZEN ONTWERPBESTEMMINGSPLAN BELT-SCHUTSLOOT, WONINGBOUW EN RIETLOODS BELTERWEG

BIJLAGE 1: LADDERONDERBOUWING BELT-SCHUTSLOOT

Heutink Groep BV

Ladderonderbouwing Belt-Schutsloot

[Ondertitel, concept etc.]

16 juni 2016

COMPANEN

ADVIES VOOR
WONINGMARKT
EN LEEFOMGEVING

DATUM 16 juni 2016

TITEL Ladderonderbouwing Belt-Schutsloot

ONDERTITEL

OPDRACHTGEVER Heutink Groep BV

Boulevard Heuvelink 104
6828 KT Arnhem

Postbus 1174
6801 BD Arnhem

www.companen.nl

@Companen

BTW NL001826517B01

IBAN

KVK 09035291

AUTEUR(S) (Companen)

PROJECTNUMMER 7743.100

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding en vraagstelling	1
1.2	Ladder voor Duurzame Verstedelijking	1
2	Marktanalyse	3
3	Ladderonderbouwing	6

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en vraagstelling

Heutink Groep BV is voornemens om tien woningen te realiseren in de Belt-Schutsloot. Het plan bestaat uit zes twee-onder-een-kapwoningen variërend in de prijsklasse € 225.000 en € 275.000 en vier vrijstaande woningen in de prijsklasse tussen € 300.000 en € 400.000. De locatie is gelegen aan de Belterweg 34a in Belt-Schutsloot. In de onderstaande kaart is het plangebied rood gearceerd.

Figuur 1.1: Nieuwbouwlocatie Belterweg 34a, Belt-Schutsloot

Bron: Googlemaps.nl

Vraagstelling

Heutink heeft Companen gevraagd om een onderbouwing voor de Ladder van Duurzame Verstedelijking uit te voeren. Deze onderbouwing bestaat onder andere uit de afbakening van de regio en een analyse van de kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte. In de volgende paragraaf beschrijven we de stappen die worden gezet bij de Ladderonderbouwing.

1.2 Ladder voor Duurzame Verstedelijking

De Ladder voor Duurzame Verstedelijking (De Ladder) is als procesvereiste opgenomen in het Besluit ruimtelijk ordening, artikel 3.6.1. De Ladder ondersteunt gemeenten en provincies in vraaggerichte programmering van hun grondgebied, het voorkomen van overprogrammering en de keuzes die daaruit volgen.

Voorwaarden Rijksladder

De Ladder is in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) geïntroduceerd. Doel van de Ladder is een goede ruimtelijke ordening door een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. Het Rijk wil met de introductie van de Ladder vraaggerichte programmering bevorderen. De Ladder beoogt een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten.

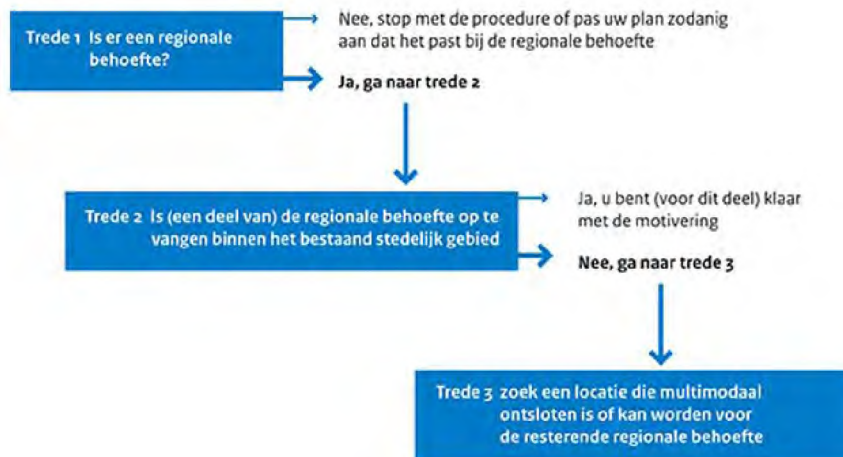
Overheden dienen nieuwe stedelijke ontwikkeling te motiveren met drie opeenvolgende stappen. De stappen bewerkstelligen dat de wens om een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk te maken, nadrukkelijk wordt gemotiveerd en afgewogen met oog voor:

1. De ruimtevraag;
2. De beschikbare ruimte;
3. De ontwikkeling van de omgeving waarin het gebied ligt.

In onderstaand stroomschema heeft het Rijk aangegeven hoe om te gaan met bovenstaande criteria.

De ladder

Versie 2: november 2013

2 Marktanalyse

Het woningmarkt- en woonbehoefteonderzoek Steenwijkerland 2016 biedt inzicht in de actuele marktvraag in de gemeente Steenwijkerland. In dit onderzoek is in beeld gebracht hoe groot de kwantitatieve en kwalitatieve woningvraag in de komende jaren is. Hierbij wordt aandacht geschonken aan de woningbehoefte in de kleine kernen. In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste uitkomsten die relevant zijn voor nieuwbouwontwikkeling in Belt-Schutsloot.

Migratiebewegingen afgelopen jaren

De kern Belt-Schutsloot valt onder het cluster Kleine kernen Zuid. De analyse van de verhuisbewegingen in de afgelopen jaren laat op hoofdlijnen twee belangrijke bewegingen zien. Of men verhuist binnen de eigen kern of verhuist naar een plaats buiten de gemeente. Ongeveer 39% van alle mensen die zijn verhuisd in de periode 2010 - 2014 zijn verhuisd binnen het cluster 'Kleine kernen Zuid'. Daarnaast is circa 43% verhuisd naar een andere gemeente. Het aantal verhuisbewegingen vanuit het cluster Kleine kernen Zuid naar nadere kernen in Steenwijkerland is beperkt.

Tabel 2.1: Gemeente Steenwijkerland. Verhuisbewegingen binnen Gemeente Steenwijkerland (2010 - 2014)

Van	Naar	Steenwijk / Tuk	Oldemarkt	Kleine kernen Noord	Vollenhove	Kleine kernen Zuid	Naar buiten gemeente	Totaal	(N)
Steenwijk / Tuk		53%	1%	4%	0%	3%	39%	100%	2.739
Oldemarkt		7%	36%	9%	0%	2%	46%	100%	237
Kleine kernen Noord		18%	4%	27%	1%	3%	47%	100%	787
Vollenhove		1%	0%	0%	53%	6%	40%	100%	515
Kleine kernen Zuid		9%	0%	3%	6%	39%	43%	100%	957
Van buiten gemeente		43%	6%	19%	9%	23%	0%	100%	1.604
(N)		2.398	240	671	481	887	2.164		

Bron: Gemeente Steenwijkerland (2015).

De afgelopen jaren trok de gemeente Steenwijkerland per saldo vooral gezinnen (0 - 14 jarigen in combinatie met 25 - 49 jarigen) en 50 - 64 jarigen aan. Tegelijkertijd is er bij jongeren in de leeftijd 15 - 24 jaar sprake van een structureel vertrekoverschot. Hoewel er op kernniveau geen uitsplitsing is gemaakt van verhuisbewegingen naar leeftijdsklasse is het aannemelijk dat ook voor de kern Belt-Schutsloot geldt dat het name jongeren zijn die de kern verlaten naar een plaats buiten de gemeente. Achterliggende motieven hiervoor zijn verhuizingen vanwege werk of studie elders.

Kwantitatieve woningvraag 2015 - 2025

De kwantitatieve vraag in de komende jaren bepalen we op basis van bevolkings- en huishoudensprognose. Hiervoor baseren we ons op de Primosprognose (2013). Deze prognose vormt ook de basis voor de woonafspraken die de gemeenten van West-Overijssel met de provincie hebben gemaakt. In de periode tot 2025 is geprognosticeerd dat de bevolking in de gemeente Steenwijkerland groeit met ongeveer +155 personen. In dezelfde periode neemt het aantal huishoudens toe net +1.175. Het aantal huishoudens groeit in de komende jaren harder dan het aantal personen en dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de gezinsverdunding.

Tabel 2.2: Gemeente Steenwijkerland. Bevolkings- en huishoudensprognose 2015 - 2020 - 2025

	2015	2020	2025	2015 - 2020	2015 - 2025
Bevolkingsprognose	43.215	43.320	43.370	+105	+155
Huishoudensprognose	18.810	19.440	19.985	+630	+1.175

Bron: Primos2013.

Op basis van de huidige bevolkingssamenstelling is de huishoudensprognose vertaald naar een kernprognose. Dit biedt inzicht in de huishoudensontwikkeling op kernniveau.

Tabel 2.3: Gemeente Steenwijkerland. Huishoudensprognose 2015 - 2020 - 2025 Belt-Schutsloot

	2015	2020	2025	2015 - 2020	2015 - 2025
Belt-Schutsloot	+230	+245	+260	+15	+30
Gemeente Steenwijkerland	18.810	19.440	19.985	+630	+1.175

Bron: Primos2013.

De groei van het aantal huishoudens, en dus ook de woningvraag, is geraamd op 15 huishoudens in de periode 2015 - 2020 en circa 30 huishoudens in de periode 2015 - 2025. De kwantitatieve woningvraag ligt daarmee op circa 30 woningen in de komende tien jaar.

Confrontatie kwantitatieve vraag en plancapaciteit

Op basis van de huishoudensprognose en een inventarisatie van de harde plancapaciteit is de kwantitatieve (mis)match in de gemeente Steenwijkerland inzichtelijk gemaakt. In de kolom 'Verschil' is dit inzichtelijk gemaakt in een tekort (-) of een overschot (+).

Tabel 2.4: Gemeente Steenwijkerland. Huishoudensprognose 2015 - 2020 - 2025 Belt-Schutsloot

	Totaal aantal woningen tot 2025	Prognose huishoudens tot 2025	Verschil
Belt-Schutsloot	-	+30	-30
Gemeente Steenwijkerland	+842	+1.175	-333

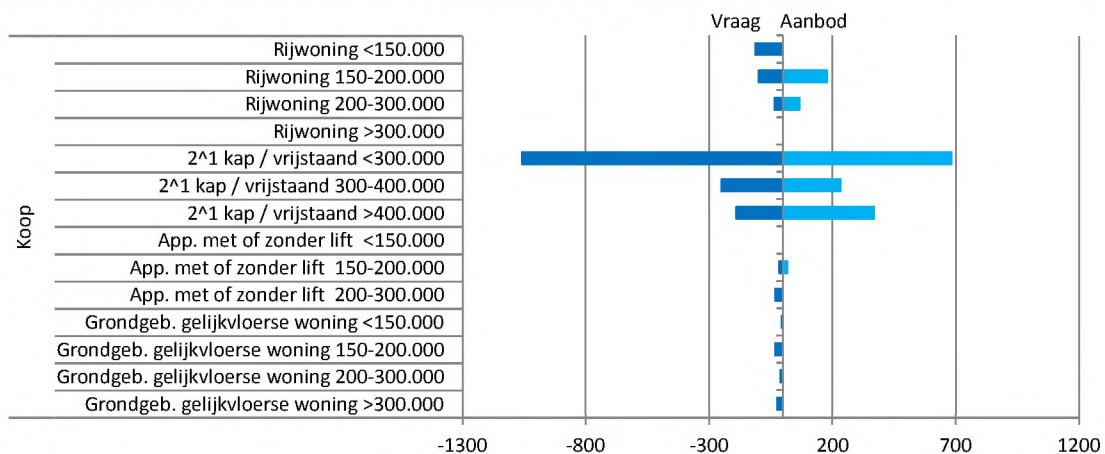
Bron: Gemeente Steenwijkerland, Primos2013.

In de gemeente Steenwijkerland bedraagt de totale harde plancapaciteit circa 842 woningen. Er is dus nog ruimte voor het toevoegen van circa 333 woningen in de periode tot 2025. In de kern Belt-Schutsloot zijn op dit moment geen harde plannen bekend en is er nog ruimte voor het toevoegen van 30 woningen.

Kwalitatieve woningvraag 2015 - 2025

De kwalitatieve woningvraag is in beeld gebracht door woonwensen van verschillende groepen verhuigeneigden te koppelen aan de huishoudensprognose. Hierbij is niet alleen gekeken naar de woning die men zoekt (vraag), maar ook naar de woning die men achterlaat (aanbod). Voor het cluster 'Kleine kernen Zuid', waar Belt-Schutsloot onderdeel van uitmaakt ziet de ontwikkeling van de verwachte vraag en aanbod er als volgt uit:

Figuur 2.1: Cluster kleine kernen Zuid. Vraag en aanbod, verdeeld naar woningtype 2015 - 2025

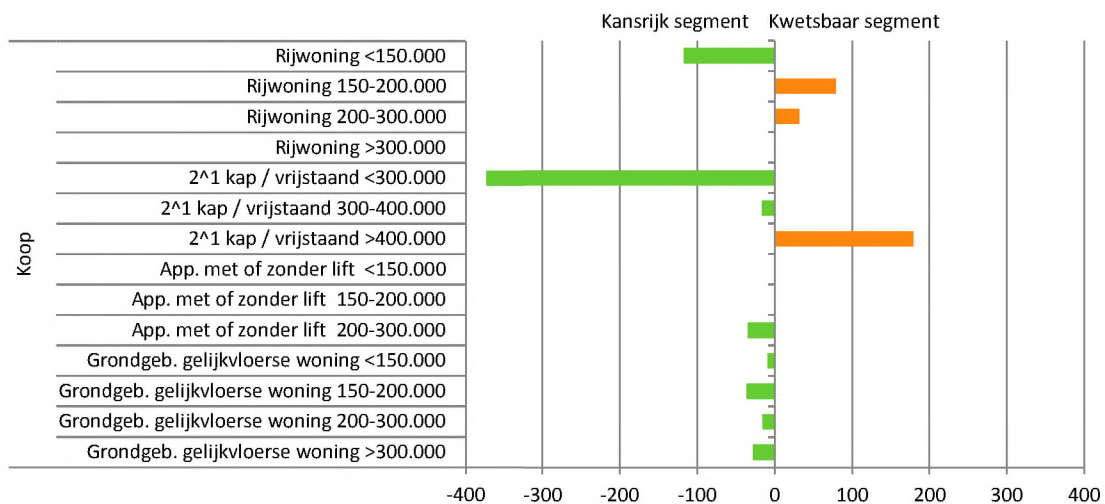

Bron: Woningmarktonderzoek Companen (2015).

Hieruit komt naar voren dat in het cluster 'Kleine kernen Zuid' in de periode 2015 - 2025 de vraag zich vooral richt op twee-onder-een-kap en vrijstaande woningen in de prijsklasse tot € 300.000 en in mindere mate in de prijsklasse € 300.000 tot € 400.000.

Als vraag en aanbod tegen elkaar wordt afgezet dan ontstaat het volgende beeld van potentiële overschotten en tekorten:

Figuur 2.2: Cluster kleine kernen Zuid. Potentiële (mis)match tussen vraag en aanbod, verdeeld naar woningtype 2015 - 2025

Bron: Woningmarktonderzoek Companen (2015).

Uit de confrontatie tussen vraag en aanbod blijkt dat in de koopsector vooral goedkopere twee-onder-een-kap en vrijstaande woningen (tot € 300.000) kansrijk zijn. Daarnaast is er ook (in beperkte mate) ruimte voor het toevoegen van twee-onder-een-kap en vrijstaande woningen in de prijsklasse € 300.000 tot € 400.000.

Op grond van de opbouw van de woningvoorraad is een indicatieve vertaling gemaakt van de woningbehoefte per kern. Daarbij is de kern vergeleken met het cluster als geheel.

Figuur 2.3: Gemeente Steenwijkerland. Kwalitatieve vraag per kern

	Huur			Koop			
	Eengezins	Appartement	Gelijkvloers	Rijwoning	Tweekapper/vrijstaand	Appartement	Gelijkvloers
Belt-schutsloot							
Blokzijl							
Dwarsgracht							
Giethoorn							
Kallenkote							
Onna							
Sint Jans klooster							
Wanneperveen							
Zuidveen							

Bron: Woningmarktonderzoek Companen (2015).

Voor de kern Belt-Schutsloot zijn twee-onder-een-kap en vrijstaande woningen als kansrijke segmenten aangeduid.

3 Ladderonderbouwing

Is er sprake van een nieuwe stedelijke ontwikkeling?

Artikel 3.1.6 lid 2 Bro geeft aan dat de toelichting van een bestemmingsplan, dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, moet voldoen aan een aantal voorwaarden:

- a. Er wordt beschreven dat de voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte.
- b. Indien uit de beschrijving, bedoeld in onderdeel a, blijkt dat sprake is van een actuele regionale behoefte, wordt beschreven in hoeverre in die behoefte binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan worden voorzien door benutting van beschikbare gronden door herstructurering, transformatie of anderszins.
- c. Indien uit de beschrijving, bedoeld in onderdeel b, blijkt dat de stedelijke ontwikkeling niet binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan plaatsvinden, wordt beschreven in hoeverre wordt voorzien in die behoefte op locaties die, gebruikmakend van verschillende middelen van vervoer, passend ontsloten zijn of als zodanig worden ontwikkeld.

Voordat we kijken of de ontwikkeling past binnen de voorwaarden van de Ladder gaan we eerst in op de vraag of er sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. De definitie voor een stedelijke ontwikkeling (artikel 1.1.1 lid 1 Bro) luidt als volgt:

Stedelijke ontwikkeling: ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen.

Er is overigens geen ondergrens bepaald voor wat een ‘stedelijke ontwikkeling’ is. Inmiddels kunnen we op basis van jurisprudentie een inschatting maken wat hieronder valt. Uit jurisprudentie blijkt namelijk dat de ontwikkeling van tien woningen niet wordt aangemerkt als stedelijke ontwikkeling (ABRvS 4 maart, ECLI:NL:RVS:2015:653). Voorwaarde is wel dat deze woningen geen onderdeel zijn van een omvangrijker woningbouwproject. Op basis hiervan constateren we dat ontwikkeling van tien woningen Belterweg 34a niet wordt gezien als een nieuwe stedelijk ontwikkeling. Hoewel strikt genomen niet noodzakelijk, is de ontwikkeling van nieuwbouw aan de locatie Belterweg 34a wel getoetst aan de ladder.

Stap 1: De actuele regionale behoefte moet worden aangetoond

1. Afbakening woningmarktregio

In het kader van de Ladder moet de actuele regionale behoefte worden aangetoond. De regio is daarbij een flexibel begrip. Bij de afbakening van de regio gaat het om een gebied dat als samenhangend woningmarktgebied kan worden aangemerkt. Op basis van de analyse van de verhuisbewegingen in de afgelopen jaren constateren we dat de verhuisbewegingen sterk lokaal geconcentreerd zijn. Wij beschouwen het cluster Kleine kernen Zuid dan ook als woningmarktregio.

2. Toets op de kwantitatieve woningbehoefte

Volgens de Primosprongose, die de basis vormt voor de woonafspraken die zijn gemaakt, groeit het aantal huishoudens tot 2025 met +1.175. In dezelfde periode is de groei van de kern Belt-Schutsloot geprognosticeerd op +30 huishoudens. De totale harde plancapaciteit in de gemeente bedraagt 842 woningen en in de kern Belt-Schutsloot zijn er geen plannen. Er is dus nog ruimte voor toevoeging van woningen. De toets op de kwantitatieve woningbehoefte is hiermee aangetoond.

3. Toets op de kwalitatieve woningbehoefte

Onderdeel van de Laddertoets is dat ook aangetoond moet worden dat de beoogde woningbouwdifferentiatie van het plan voorziet in de regionale behoefte. Uit de analyse blijkt dat het bouwprogramma voorziet in deze behoefte. De vraag in Belt-Schutsloot richt zich met name op twee-onder-een-kap en vrijstaande woningen.

Stap 2: Is de regionale behoefte op te vangen binnen bestaand stedelijk gebied?

Aan deze stap wordt voldaan, aangezien de locatie Belterweg 34a binnen de bestaand stedelijk gebied valt. Daarnaast betreft het hier transformatie van bedrijvigheid in een woonfunctie.

Stap 3: Is de locatie multimodaal ontsloten?

Deze stap is niet van toepassing omdat stap 2 met ja kan worden beantwoord.

BIJLAGE 2: ERVENCONSULENTENADVIES DOOR HET OVERSTICHT

Ervenconsulentadvies 1900 STW: Belt Schutsloot, Steenwijkerland

Datum : 26 november 2012

Kader : verplaatsing rietloods, Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving

Fase : initiatief

Opgave

Rietteelt en Visserijbedrijf Lok V.O.F. wil graag haar bedrijf optimaal en duurzaam doorontwikkelen. De huidige locatie vormt hiervoor een belemmering. Het bedrijf is al generaties onlosmakelijk verbonden met Belt Schutsloot. De initiatiefnemer wil het bedrijf verplaatsen naar een perceel aan de zuidzijde van de weg. Dit perceel is nu in gebruik als opslag van een ander bedrijf.

De gemeente vraagt de ervenconsulent in reactie op de voorlopige aanvraag te adviseren over de landschappelijke inpassing en de versterking van de ruimtelijke kwaliteit, verwoord in ruimtelijke randvoorwaarden. Het advies wordt in de verdere planprocedure als input gebruikt voor het bestemmingsplan en zal later als toetsingskader worden gebruikt. In gezamenlijkheid wordt in een vervolgfase de zwaarte van de kwaliteitsinvestering bepaald.

Voor deze opgave is de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving van toepassing (ook wel genoemd de KGO). Wij zien voor deze opgave de mogelijkheid extra kwaliteit in te zetten op de erfinrichting van het terrein en de architectuur van de loods. Voor de architectuur gaat het om de keuze van het materiaal, de kleurstelling, en de detaillering. Ook de hoofdvorm is van belang, met name de architectuur van de kopgevel aan de zijde van de weg en de lengte-breedte verhouding van de loods als geheel. Voor de erfinrichting kan de extra kwaliteit gezocht worden in de hekwerken (erfscheiding), de verharding en de verlichting. De inrichting van het voorterrein bepaalt mede de sfeer van het gehele terrein. Een goede inpassing van de zijden van het perceel met een streekeigen beplanting draagt hier aan bij. Ook dit aspect nemen wij op in het advies. Dit zien wij als een basisinvestering.

Beleid

Provincie

Omgevingsvisie en kwaliteitsimpuls Groene Omgeving

In de omgevingsvisie wordt het gebied aangeduid als Kraggenlandschap, laagveengebied. Provincie Overijssel heeft de ambitie dit gebied te ontwikkelen tot een groot aaneengesloten (half)natuurlijk vaar- en recreatielandschap met hoge biodiversiteit. Het open karakter is zowel ruimtelijk als ook voor de weidevogels en ganzen van belang. Het gebied is juist zo waardevol door die openheid en door het eigen karakter. De kwaliteiten die het gebied heeft moeten daarom richtinggevend zijn, ook als het gaat om nieuwe ontwikkelingen. Inrichting en beheer moeten dus afgestemd zijn op behoud van de bestaande kwaliteiten. De rol die het bedrijf speelt in voor de natuurontwikkeling in het gebied is een belangrijke factor. Het gebied dankt zijn waarde aan de rietteelt. Het is daarom van belang om de mogelijkheid te benutten om een duurzame oplossing te vinden om zowel een toekomstbestendige bedrijfsvoering mogelijk te maken als recht te doen aan de unieke kwaliteiten van het landschap.

Gemeente

Landschapsonwikkelingsplan

In het landschapsonwikkelingsplan van gemeente Steenwijkerland wordt het gebied omschreven als Kraggenlandschap. Uitgangspunt is het behoud en de versterking van natuur met specifieke aandacht voor cultuurhistorische elementen. Voor Belt Schutsloot in het bijzonder geldt als uitgangspunt behoud en versterking historisch bebouwingslint.

Advies

Landschap en erfstructuur

Huidige situatie bedrijf

Het huidige bedrijf is gelegen in het lint, ten noorden van de Belterweg. Op het terrein staat een grote loods (deels over water) en ligt een buitenopslag. Het huidige bedrijf voegt zich qua schaal in het lint, maar loopt letterlijk 'tegen de grenzen op'. De gewenste overdekte opslagcapaciteit is te gering. Ook de loods is niet voldoende open en daarmee niet voldoende geschikt voor de opslag van riet. Losse (gedeeltelijk overdekte) opslag buiten de loods, doet afbreuk aan de ruimtelijke kwaliteit van het huidige terrein en haar directe omgeving. Buitenopslag doet ook afbreuk aan de kwaliteit van het riet als natuur- en cultuurproduct.

De verplaatsing is bedrijfsmatig en vanuit het oogpunt van duurzaamheid wenselijk. Het bedrijf is sociaal maatschappelijk en cultuurhistorisch gezien onlosmakelijk met de kern Belt Schutsloot en het unieke landschap van de Wieden Weerribben als geheel verbonden. Deze wijze van natuur- en landschapsbeheer geeft het gebied haar identiteit. Ook ruimtelijk zal verplaatsing kunnen bijdragen aan herstel van de kwaliteit van het landschap en de kern. Het bedrijf zou zich ook meer recreatief, educatief kunnen ontwikkelen.

De plaatsing van de loods op de nieuwe plek is te motiveren door het bredere belang dat gediend wordt als de het bedrijf ruimte krijgt om zich te ontwikkelen. Het gaat dan om:

- doorzetten van duurzame ontwikkelingen in de rietteelt
- de werkzaamheden vinden inpandig plaats waardoor de overlast voor de omgeving minimaal is:
- het bedrijf heeft een functie als het gaat om het in stand houden van het landschap en in het beheer van het landschap.
- logistiek is de aan en afvoer van riet op deze locatie goed te regelen.
- Het grote bouwvolume op deze plek aan de zuidzijde van het lint is acceptabel omdat een gebouw van dergelijke omvang voor een ruimtelijke acceptatie 'de ruimte om zich heen moet hebben'. Die ruimte is aanwezig aan de zuidzijde van het lint.

Gewenste locatie

Het toekomstige perceel is gelegen aan de zuidzijde van de kern Belt Schutsloot en maakt onderdeel uit van de lintbebouwing.

Kenmerkend is de opstreckende verkaveling met een afwisseling van percelen (weide en riet), sloten en enkele singels. Het gebied is weids. Het oogt natuurlijk. Los verspreid een natuurlijke opslag van berken, elzen. In groepjes op percelen of in rijen langs de sloot.

Verplaatsing van het bedrijf zal de aanblik van de zuidzijde van het lint beïnvloeden. Verplaatsing vraagt om de bouw van een grote loods met een verharding en hekwerk. Het volume met haar inrichting van het terrein zal zich manifesteren en zich niet vanzelfsprekend voegen op de plek.

De problematiek van 'het rietbedrijf' is niet nieuw. Aan de westzijde van de kern is enkele jaren geleden een nieuwe verzamelloods voor riet gebouwd. Het gebouw manifesteert zich als nieuw volume in het landschap, maar doet er als volume geen afbreuk aan. Dit komt omdat het grote gebouw zich door de eenvoud van het volume, de materialisering en de kleurstelling voegt in het weidse, natuurlijke landschap. De opslag op het buitenterrein, de invulling van het voorterrein en enkele architectonische details doen afbreuk aan deze kwaliteit (zie bijlage 2).

Een duurzame doorontwikkeling van het riet- en visbedrijf biedt potentie voor het gebied. Het meer zichtbaar maken van het bedrijf biedt mogelijkheden recreatief en educatief. Dit kan ook worden gezien als meerwaarde.

Landschappelijk gezien kan het bedrijf zich voegen op de nieuwe plek mits wordt voldaan aan onderstaande voorwaarden:

Landschap

- Behoud het natuurlijke, weidse karakter van het gebied.
- Behoud van het patroon van percelering, begrenzing met sloot of beplanting (in lijn of los)
- Behoud van de structuur van het dorpse lint, de haakse oriëntatie van de gebouwen hierin
- Behoud van de 'donkerte' van het gebied. Verlichting aanbrengen tegen de gevel, grondgericht en met lage intensiteit. Bij voorkeur met sensor.

Erfstructuur en erfinrichting

- De positie van het gebouw op de kavel in verhouding tot de maat van de kavel is bepalend voor de kwaliteit van het ruimtelijke beeld.
 - Afhankelijk van de hoogte van het gebouw is een afstand tot de perceelsgrens wenselijk: een breedte van minimaal twee maal de hoogte van de wanden. Voor deze loods van 5 meter hoog aan de zijde komt dit uit op minimaal 10 meter.
 - Ook aan de voorzijde is het wenselijk dat het gebouw, met een nok van ongeveer 10 meter, niet te dicht op de weg komt te staan. Ook hier uitgaan van twee maal de hoogte. Dit komt neer op een afstand van minimaal 20 meter. Het bijgebouw, wat lager is, kan binnen deze lijn gepositioneerd worden.

- De plattegrond van het gebouw (verhouding lengte breedte) is van invloed op de kwaliteit van het ruimtelijke beeld. Gezien de opstreckende verkaveling is het wenselijk een langwerpig volume te plaatsen. Uitgangspunt is dan wel dat er zeker 5 meter boven het water zal moeten worden gebouwd. De breedte van de loods wordt dan 25 meter, de lengte is een x-aantal maal de beukmaat van de roldeuren. Het wordt een smal en lang gebouw.
- De mate van verharding en het toegepaste materiaal en de kleurstelling is bepalend voor het beeld. Verharding in een donkere tint en in grote vlakken geeft een rustige indruk. Bijvoorbeeld toepassing van stelconplaat bij de loods aan de onbebouwde zijde van het perceel en de toegang naar het terrein. Een gedeelte van het voorterrein zou beklinkerd kunnen worden, bijvoorbeeld nabij de educatie- en kantineruimte.
- Een transparante erfinrichting met aan de hoge zijde van de loods een aanplant van berken en elzen (in een lijn, niet op vaste afstand). Aan de lage zijde enkele losse bomen aan de zijde van het water, berken en elzen.
- Opslag binnen het volume, beperkt/tijdelijk op het achtererf achter de gevel.
- Groene, kleinschalige, aanblik van de voorzijde van het terrein. De invulling van het huidige terrein met de houten palen en de palen voor het drogen van de visnetten geeft het terrein een bijzonder karakter. Dit zou ook op deze locatie plaats aan kwaliteit toevoegen (zie bijlage 3).
- Een hekwerk is functioneel wenselijk voor afsluiting van het 'werkterrein'. Een eenvoudig spijlen hekwerk in zwart of antraciet aan de wegzijde is passend bij het functionele karakter van het erf (1.60 tot 1.80 hoog). Parkeren voor gasten op halfverharding of grasstenen langs de toerit tot het erf (haaks).
- Naamgeving in combinatie met het hekwerk, of bescheiden op de gevel aangebracht. Aanlichten is mogelijk mits ook bescheiden.

In bijlage 1 is een schets van het erf bijgevoegd.

Gebouwen

- Een eenvoudige hoofdvorm, ingetogen kleurstelling (bij voorkeur zwart, ook voor de deuren), een eenvoudige gevelindeling voegen zich in het natuurlijke, weidse landschap. Het hoofdvolume zoals ingediend voldoet qua vorm aan deze uitgangspunten.
 - Wij stellen als voorwaarde het gebruik van hout. In de welstandsnota wordt dit voor rietloodsen als uitgangspunt gesteld. Wij adviseren de toepassing van een stenen plint en een donkere kleurstelling.
 - Wij stellen als voorwaarde de educatie- en kantineruimte af te stemmen/te integreren in het totaalontwerp van de loods (zie bijlage). Het losse volume, zoals voorgesteld, doet afbreuk aan de eenvoud van het hoofdvolume. Zowel een uitwerking binnen het volume als buiten het volume is mogelijk. Bij uitwerking buiten het volume is ingetogenheid en gelijkvormigheid een passende oplossing. Het gebouwtje onderscheidt zich van de gesloten opslagloods door bv meer ramen waardoor de andere functie in de verschijningsvorm duidelijk wordt.
 - Wij adviseren de zijgevels aan de westzijde door te trekken tot de overstek. Hierdoor wordt ook deze gevelzijde lager.
- Zonnepalen en lichtplaten mogen de heldere grote dakvlakken niet verstoren.
- Een goede detaillering is ook bij deze grote volumes van groot belang voor de kwaliteit van het totaalbeeld: kozijnen, regenpijpen, plinten, hoekprofielen etc.

Wij adviseren in een vroegtijdig stadium na te gaan of een archeologisch onderzoek bij deze ontwikkeling moet plaatsvinden. De gemeente kan u hierover informeren.

Conclusie

De huidige locatie biedt niet voldoende, duurzame, mogelijkheid tot doorontwikkeling van het bedrijf. Ook de ruimtelijke kwaliteit van de huidige locatie is niet optimaal. Het rietbedrijf is maatschappelijk, landschappelijk en cultuurhistorisch onlosmakelijk verbonden met dit gebied. De plaatsing van de loods op de nieuwe plek is te motiveren door het bredere belang dat gediend wordt als de het bedrijf ruimte krijgt om zich te ontwikkelen. Het gaat dan om:

- doorzetten van duurzame ontwikkelingen in de rietteelt, vasthouden van de identiteit van het gebied.

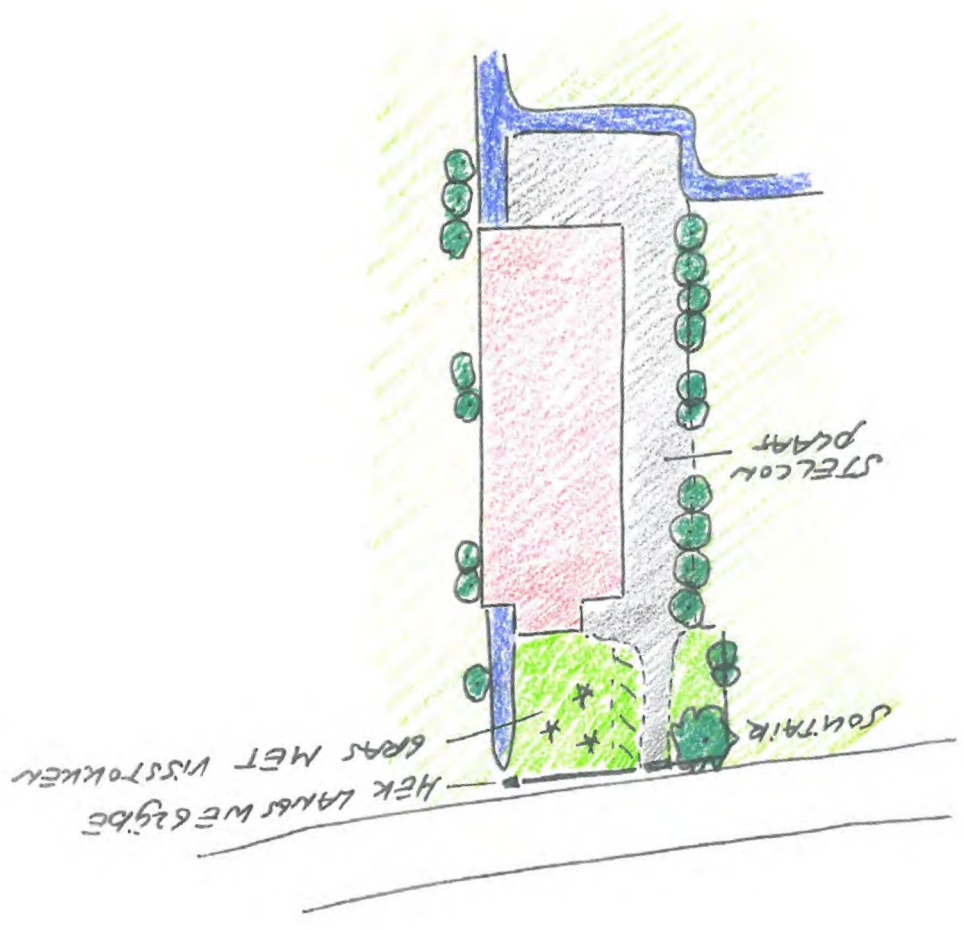

- de werkzaamheden vinden in pandig plaats waardoor de overlast voor de omgeving minimaal is.
- het bedrijf heeft een functie als het gaat om het in stand houden van het landschap en in het beheer van het landschap.
- logistiek is de aan en afvoer van riet op deze locatie goed te regelen.

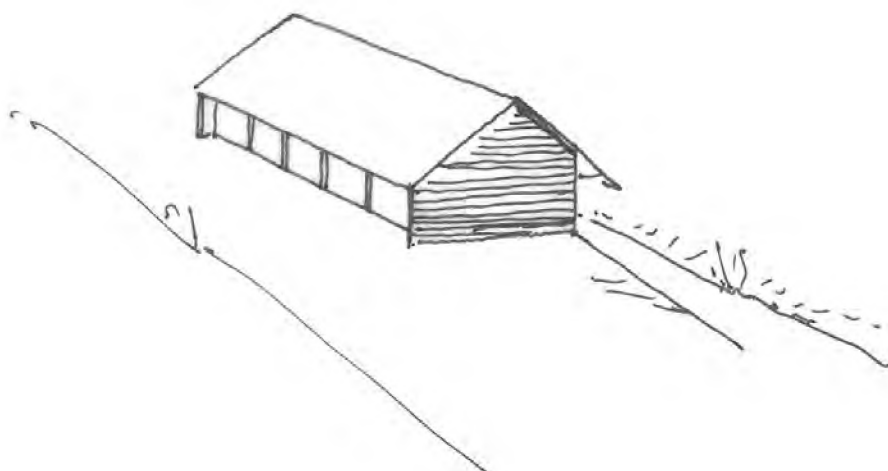
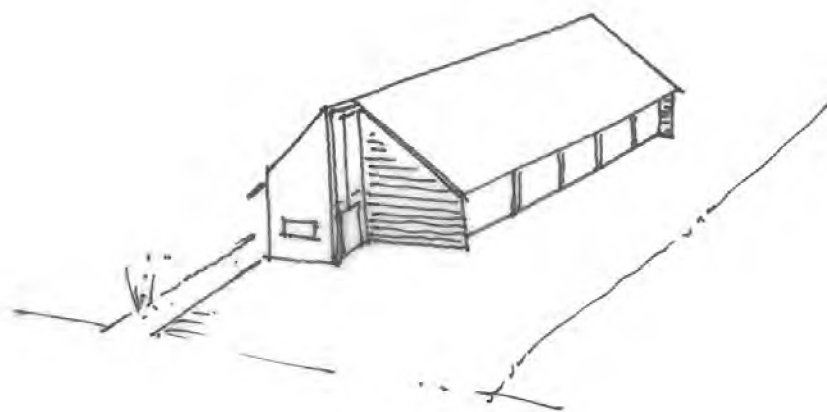
Verplaatsing van het bedrijf biedt ruimtelijk potenties voor de kern zelf alsook voor het gebied als geheel. De huidige locatie krijgt een kwaliteitsimpuls doordat het grote volume hier verdwijnt en plaats maakt voor nieuwbouw van woningen die qua maat en schaal beter in het lint passen. De nieuwe rietloods kan niet worden ingepast, maar zal een nieuwe, zichtbare, toevoeging zijn aan het lint. Het grote bouwvolume op deze plek aan de zuidzijde van het lint is acceptabel omdat een gebouw van dergelijke omvang voor een ruimtelijke acceptatie 'de ruimte om zich heen moet hebben'. Die ruimte is aanwezig aan de zuidzijde van het lint.

Wij stellen als voorwaarde voor het ontwerp een ingetogen architectuur van het hoofdvolume waarbij de opslag en educatieruimte in een eenheid zijn ontworpen. Wij stellen als voorwaarden een zorgvuldige inrichting van het voterrein waarbij eenvoudig een insteek is (groene inrichting voterrein met hierin cultuurhistorische elementen als vispalen, netpalen, etc, eenvoudig spijlen hekwerk).

Bijlage 1: schets erfstructuur, principe loads en referentie ontvangstruimte

PRINCIPALE
ERFSTRUCTUUR
RIETCOOPS

Bijlage 1: een referentie van een ontvangstruimte op de kop van een gevel, ontworpen vanuit het hoofdvolume (theehuis Mastenbroek)

Bijlage 2: de rietloods aan de westzijde van Belt Schutsloot

Bijlage 3: het huidige aantrekkelijke beeld van het buitenterrein

BIJLAGE 3: TOETSING FLORA EN FAUNAWET, VOORTOETS EN NEE-TENZIJ-TOETS

Toetsing Flora- en faunawet, Voortoets en Nee-tenzij-toets

in verband met de voorgenomen bouw van tien woningen en een rietloods te Belt Schutsloot, gemeente Steenwijkerland

Rapport 2015-002

koeman en bijkerk bv
ecologisch onderzoek en advies

Toetsing Flora- en faunawet, Voortoets en Nee-tenzij-toets

in verband met de voorgenomen bouw van tien woningen en een rietloods
te Belt Schutsloot, gemeente Steenwijkerland

Rapport 2015-002

koeman en bijkerk bv
ecologisch onderzoek en advies

bezoekadres	oosterweg 127 Haren
postadres	postbus 111 9750 AC Haren
telefoon	
telefax	
email	
website	www.koemanenbijkerk.nl

Colofon

Opdrachtgever	Projectontwikkeling Heutink, Sisalstraat 1, 8281 JJ Genemuiden
Titel	Toetsing Flora- en faunawet, Voortoets en Nee-tenzij-toets in verband met de voorgenomen bouw van tien woningen en een rietloods te Belt Schutsloot, gemeente Steenwijkerland
Auteurs	
Datum	12 januari 2015
Pagina's (inclusief bijlagen)	46
Opdrachtnr	-
Projectnr	2014-095
Rapportnr	2015-002
Status	Definitief
Akkoord	 (teamleider ecologie)
Paraaf	

Foto omslag: Deelgebied 1 van het plangebied

Deze publicatie kan geciteerd worden als:

 & . 2014. Toetsing Flora- en faunawet, Voortoets en Nee-tenzij-toets in verband met de voorgenomen bouw van tien woningen en een rietloods te Belt Schutsloot, gemeente Steenwijkerland. KenB rapport 2015-002. Koeman en Bijkerk bv, Haren.

© Koeman en Bijkerk bv / Projectontwikkeling Heutink

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden veeleelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Koeman en Bijkerk bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Koeman en Bijkerk bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede schade welke voortvloeit uit toepassingen van resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Koeman en Bijkerk bv; opdrachtgever vrijwaart Koeman en Bijkerk bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoudsopgave

Colofon	3
Samenvatting	7
1 Inleiding	9
1.1 Achtergrond	9
1.2 Doel	11
1.3 Opzet	11
1.4 Volledigheid	12
2 Wettelijk kader	13
2.1 Flora- en faunawet	13
2.2 Gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998	18
2.3 Gebiedsbescherming buiten de Natuurbeschermingswet	19
2.4 Soorten van de Nederlandse Rode Lijst	19
3 Huidige natuurwaarde onderzoeksgebied	21
3.1 Gebiedsbeschrijving	21
3.2 Speciale Beschermingszones	23
4 Toetsing Flora- en faunawet	25
5 Voortoets	27
5.1 Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied de Wieden	27
5.2 Effectenindicator	29
5.3 Gevolgen voorgenomen ingrepen op Natura 2000-gebied de Wieden	34
6 Ecologische Hoofdstructuur	37
7 Conclusies	39
7.1 Gevolgen van de ingrepen op soorten die beschermd zijn onder de Flora- en faunawet	39
7.2 Gevolgen van de ingrepen op het Natura 2000-gebied de Wieden	40
7.3 Gevolgen van de ingrepen op de Ecologische Hoofdstructuur	41
7.4 Eindconclusie	41
8 Literatuur	43
Bijlage I Waargenomen soorten in het plangebied en hun beschermingsstatus	45

Samenvatting

In opdracht van de van [REDACTED] van Projectontwikkeling Heutink te Genemuiden, heeft Koeman en Bijkerk bv een toetsing aan de Flora- en faunawet, een Voortoets en een Nee-tenzij-toets uitgevoerd in verband met de voorgenomen bouw van tien woningen en een rietloods te Belt Schutsloot, gemeente Steenwijkerland. Het onderzoeksgebied bestaat uit twee los van elkaar gelegen delen, die beide zijn gelegen aan de Belterweg te Belt Schutsloot. Het oppervlak van beide plangebieden bedraagt in totaal circa 1 ha. Deelgebied 1 (westelijke deel plangebied) is momenteel in gebruik als stalling voor boten. Hier zal een rietloods worden gebouwd. In september 2014 zijn de plannen voor het bouwen van de loods in deelgebied 1 gewijzigd. De loods zal circa 50 meter zuidelijker worden gebouwd dan volgens de oorspronkelijke plannen. Dit is in 2014-072 aangepast ten opzichte van rapport 2014-031. Dit rapport vervangt vervolgens rapport 2014-072, in verband met enkele aanpassingen betreffende de Ecologische Hoofstructuur.

Bij deelgebied 2 (oostelijk deel plangebied) zal de huidige rietloods worden gesloopt en vervangen door woningen. In verband met de voorgenomen ontwikkelingen zullen mogelijk enkele watergangen worden gedempt of verlegd.

Deelgebied 1 ligt zowel binnen de Ecologische Hoofstructuur (EHS) als het Natura 2000-gebied De Wieden. Deelgebied 2 ligt niet binnen de EHS en het Natura 2000-gebied, maar grenst hier wel direct aan.

Flora- en faunawet

Tijdens het onderzoek is de matig streng beschermde Kleine modderkruiper waargenomen. Als bij demping van een sloot aantoonbaar wordt gewerkt volgens een door het ministerie van EL&I goedgekeurde Gedragscode (bijvoorbeeld van de Unie van Waterschappen) geldt een vrijstelling van artikel 11. Wanneer er voor gekozen wordt niet volgens een gedragscode te werken zal wel een ontheffing van de Flora- en faunawet moeten worden aangevraagd.

Voor alle soorten geldt de algemene zorgplicht. Bij verstoring van dieren tijdens de werkzaamheden moeten deze de gelegenheid krijgen te vluchten naar een nieuwe leefomgeving.

Voor de aangetroffen Boerenzwaluw zijn voldoende alternatieven voor handen in de omgeving, bovendien zal de nieuwe loods broedgelegenheid bieden aan deze soort. Er mag dan ook geconcludeerd worden dat in deze situatie de nesten van de Boerenzwaluw niet jaarrond beschermd zijn. Voor de overige vogels die zijn aangetroffen geldt dat de nesten buiten het broedseizoen niet van belang zijn voor de instandhouding van de soort. Indien de werkzaamheden buiten de broedperiode worden uitgevoerd, is het niet nodig om een ontheffing aan te vragen.

Voortoets Natuurbeschermingswet

Op basis van de Voortoets kan worden geconcludeerd dat er geen negatief effect zal zijn op het Natura 2000-gebied de Wieden.

Nee-tenzij-toets Ecologische Hoofdstructuur.

Deelgebied 1 is op de kaart van de EHS aangewezen als "Uitwerkingsgebied ontwikkelopgave Natura 2000". In de komende twee jaar gaat de provincie voor al deze gebieden die zijn aangewezen als uitwerkingsgebied bekijken welke delen van deze gebieden noodzakelijk zijn voor de instandhouding van het Natura 2000 gebied en welke niet. Vervolgens zullen de gebieden die wel noodzakelijk zijn voor de instandhouding van het Natura 2000 gebied bestemd worden als EHS.

Het plangebied zal slechts met zware inspanningen geschikter kunnen worden gemaakt voor de doelsoorten. In de omgeving van het plangebied liggen voldoende meer geschikte potentiële uitwerkingsgebieden, waar met minder ingrepen betere resultaten zijn te behalen.

De voorgenomen ingreep zal geen invloed hebben op de huidige waarde en samenhang van de Ecologische Hoofdstructuur. Vooruitlopend op het besluit van de provincie over welke uitwerkingsgebieden opgenomen moeten worden in de EHS kan voor deelgebied 1 geconcludeerd worden dat dit gebied niet noodzakelijk is voor de instandhouding van het Natura 2000 gebied en naar ons idee niet begrensd hoeft te worden als EHS. Deelgebied 2 valt reeds buiten de begrenzing van de EHS.

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

In opdracht van de van [REDACTED] van Projectontwikkeling Heutink te Genemuiden, heeft Koeman en Bijkerk bv een toetsing aan de Flora- en faunawet, een Voortoets en een Nee-tenzij-toets uitgevoerd in verband met de voorgenomen bouw van tien woningen en een rietloods te Belt Schutsloot, gemeente Steenwijkerland. Het onderzoeksgebied bestaat uit twee los van elkaar gelegen delen, die beide zijn gelegen aan de Belterweg te Belt Schutsloot (Figuur 1). Het oppervlak van beide plangebieden bedraagt in totaal circa 1 ha. Deelgebied 1 (westelijke deel plangebied) is momenteel in gebruik als stalling voor boten. Hier zal een rietloods worden gebouwd. In september 2014 zijn de plannen voor het bouwen van de loods in deelgebied 1 gewijzigd. De loods zal circa 50 meter zuidelijker worden gebouwd dan volgens de oorspronkelijke plannen. Dit rapport vervangt Rapport 2014-031, dat hiermee komt te vervallen. Op de resultaten zoals in dit rapport en rapport 2014-031 beschreven, hebben de gewijzigde plannen geen invloed.

Bij deelgebied 2 (oostelijk deel plangebied) zal de huidige rietloods worden gesloopt en vervangen door woningen. In verband met de voorgenomen ontwikkelingen zullen mogelijk enkele watergangen worden gedempt of verlegd.

Deelgebied 1 ligt zowel binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) als het Natura 2000-gebied De Wieden. Deelgebied 2 ligt niet binnen de EHS en het Natura 2000-gebied, maar grenst hier wel direct aan (Figuur 2 en 3). Daarom is naast de uitvoering van een toetsing aan de Flora- en faunawet ook een Voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet en een Nee-tenzij-toets in het kader van de EHS noodzakelijk.

In de Voortoets wordt onderzocht of de voorgenomen ingreep een negatief effect kan hebben op het Natura 2000-gebied De Wieden. Ingrepen in of nabij een Natura 2000-gebied kunnen vergunningsplichtig zijn. Als een activiteit negatieve gevolgen kan hebben voor het beschermde gebied, moet deze beoordeeld worden. Hierbij moeten ook cumulatieve effecten worden betrokken. Dit kan betekenen dat een plan of handeling op zich geen significant effect veroorzaakt maar in combinatie met andere handelingen of plannen wel. Ook dan is een vergunning noodzakelijk.

De Nee-tenzij-toets dient te worden uitgevoerd om te bepalen of de ingreep negatieve effecten zal hebben op de huidige waarde en samenhang van de Ecologische Hoofdstructuur.

Het plangebied bevindt zich binnen het kilometerhok met de Amersfoort coördinaten 200-520 (Figuur 1). Een kilometerhok is een vastgelegd gebied van 1x1 km dat als standaard dient voor het inventariseren van de flora en fauna door de Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's)

Figuur 1 Links de situering van het plangebied binnen het km-hok 200-520 (blauw omcirkeld). Rechts een luchtfoto met rood omlijnd de twee deelgebieden (bron: Google Earth).

Figuur 2 De kaart laat zien dat het dorp is ingesloten in het Natura 2000-gebied de Wieden. Het westelijke plangebied ligt daadwerkelijk in het Natura 2000-gebied en het oostelijke plangebied grenst eraan.

Figuur 3 Begrenzing EHS (Ecologische Hoofdstructuur) en zone ONW (Ondernemen met Natuur en Water). De twee deelgebieden waaruit het plangebied bestaat zijn met een rode lijn aangegeven (bron: http://gisopenbaar.overijssel.nl/viewer/app/atlasvanoverijssel_basis/v1)

1.2 Doel

Doel van het onderzoek was het toetsen van de voorgenomen ingreep aan de Flora- en faunawet. Hiertoe moest voor eventueel aanwezige beschermde soorten worden nagegaan of de voorgenomen ingreep naar verwachting leidt tot het overtreden van verbodsbepalingen. Bij verwachte overtreding van verbodsbepalingen moet worden nagegaan of een vrijstelling geldt of dat ontheffing van de Flora- en faunawet moet worden aangevraagd (zie 2.1). Daarnaast moest worden nagegaan of er eventuele negatieve effecten te verwachten zijn op beschermde natuurgebieden in de omgeving (zie 2.2 en 2.3).

1.3 Opzet

Tijdens het **veldbezoek op 30 april 2014**, is het hele plangebied onderzocht op geschiktheid voor en het voorkomen van alle voor de Flora- en faunawet relevante planten- en diersoortgroepen. Het bestaan van beschermde natuurgebieden, Natura 2000-gebieden en gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), in of rond het plangebied werd nagegaan bij het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I).

In dit rapport worden de resultaten van de quickscan, de voortoets en de Nee-tenzij toets beschreven. Hierbij worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke beschermde soorten zijn in het plangebied (en de directe omgeving) aanwezig en/of kunnen hier verwacht worden?
- Wat is het effect van de voorgenomen ingreep op de aanwezige beschermde soorten?
- Worden er verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden, en zo ja welke?

- Wat zijn de effecten van de voorgenomen ingreep op de nabij gelegen Natura-2000 gebieden?
- Wat zijn de effecten van de voorgenomen ingreep op de EHS?
- Zijn er mogelijkheden voor mitigatie en/of compensatie?
- Is nader onderzoek noodzakelijk?
- Moet er een ontheffing worden aangevraagd?

1.4 Volledigheid

Het uitgevoerde onderzoek betreft een quickscan. Binnen de beperkte tijd van het veldonderzoek is nooit met zekerheid vast te stellen dat alle aanwezige soorten zijn waargenomen. Op grond van het veldbezoek eind april 2014 denken wij dat de kans op het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied goed kon worden ingeschat.

2 Wettelijk kader

De Natuurbeschermingswet dateert uit 1967. Deze voldeed niet aan de verplichtingen van de internationale verdragen en de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn (Anonymus 1979, 1992). Daarom is het Nederlandse natuurbeschermingsrecht aangepast. In 2002 is de Flora- en faunawet (Anonymus 1998, 2000) van kracht geworden waarin de soortenbescherming is opgenomen en in oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 ten behoeve van de bescherming van natuurgebieden in werking getreden. De laatste wijzigingen aan de Natuurbeschermingswet zijn van kracht sinds de invoering van de Crisis- en herstelwet uit 2010. De teksten voor dit hoofdstuk zijn grotendeels ontleend aan de website van het voormalig ministerie van LNV (www.minlnv.nl, nu te vinden op www.rijksoverheid.nl).

2.1 Flora- en faunawet

In de Flora- en faunawet is het soortenbeschermingsdeel van de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn geïmplementeerd evenals het CITES¹-verdrag. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten.

Beschermde soorten

Onder de Flora- en faunawet zijn de volgende soorten als beschermd aangewezen:

- een aantal inheemse plantensoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende soorten zoogdieren (met uitzondering van Zwarte rat, rat en Huismuis);
- alle van nature op het Europese grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie voorkomende vogelsoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende amfibieën- en reptielensoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende vissoorten (met uitzondering van soorten genoemd in de Visserijwet 1963);
- een aantal overige inheemse diersoorten;
- een aantal uitheemse dier- en plantensoorten.

Zorgplicht en verbodsbepalingen

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen en de wet bevat een aantal verbodsbepalingen om er voor te zorgen dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust gelaten worden (alleen de relevante verbodsbepalingen worden hier genoemd).

- Artikel 2: Zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. In het geval van beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht voor dieren

¹ CITES is het verdrag dat de internationale handel van in het wild levende dier- en plantensoorten reguleert teneinde uitsterven van soorten door overexploitatie te voorkomen.

betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, met zo min mogelijk lijden gepaard gaat;

- Artikel 8: Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen;
- Artikel 9: Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen;
- Artikel 10: Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten;
- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren;
- Artikel 12: Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen;
- Artikel 13: Het is verboden om beschermde dier- en plantensoorten te vervoeren en onder zich te hebben.

Beschermingsregimes

In 2005 is de Flora- en faunawet gewijzigd door een inwerking getreden Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB artikel 75 Flora- en faunawet). Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen (artikel 8 t/m 12, zie hierboven). Ook biedt de Flora- en faunawet voor bepaalde soorten en ingrepen vrijstellingen, mits aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. In de huidige opzet van de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten onderverdeeld in drie tabellen, elk met hun eigen beschermingsregime, en worden vogels apart behandeld (Figuur 2). De volgende drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- **Regime 1:** Hieronder vallen de zogenoemde *tabel 1-soorten*. Dit betreft een aantal beschermde, maar vrij algemene soorten in Nederland. De gunstige staat van instandhouding in Nederland is momenteel niet in het geding en ze staan niet vermeld in bijlage IV van de Habitatrichtlijn;
- **Regime 2:** Hieronder vallen de zogenoemde *tabel 2-soorten*. Dit betreft de 'overige beschermde soorten'. Deze soorten zijn beschermd en de gunstige staat van instandhouding in Nederland kan in het geding zijn. Ze staan niet vermeld in bijlage IV van de Habitatrichtlijn;
- **Regime 3:** Hieronder vallen de zogenoemde *tabel 3-soorten*. Dit betreft de 'strikt beschermde soorten'. Voor deze soorten geldt dat de gunstige staat van instandhouding in Nederland duidelijk in het geding is en/of dat ze vermeld staan in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. De eerste groep betreft soorten die middels een Algemene Maatregel van Bestuur door de voormalig minister van LNV zijn

aangewezen (AMvB bijlage 1-soorten). De tweede groep betreft soorten uit bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn;

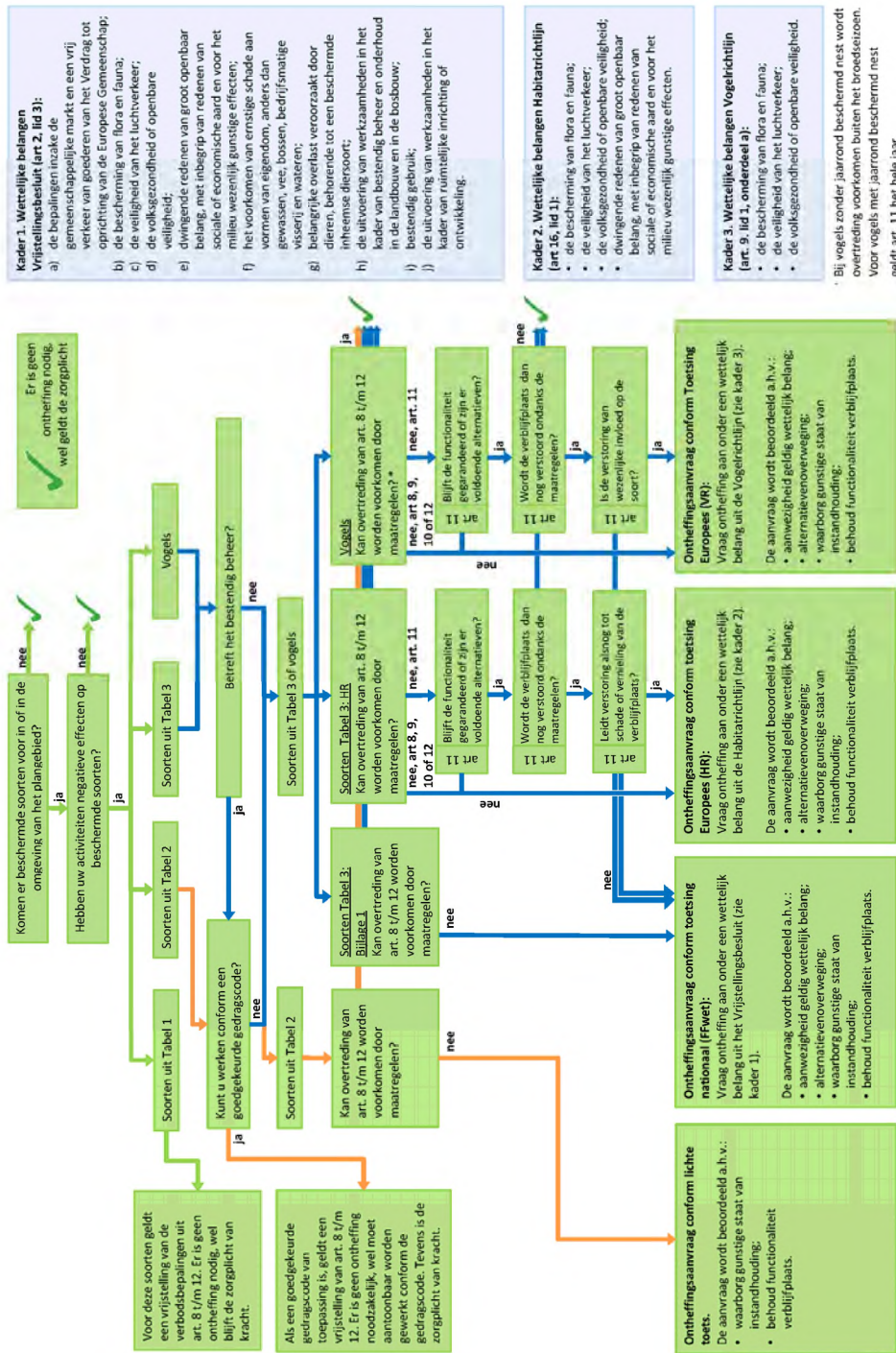
- **Vogels:** Vogels zijn niet in één van bovengenoemde tabellen opgenomen en worden onder de Flora- en faunawet apart behandeld. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar door gebruiken zijn jaarrond beschermd. Nesten van vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd, de nesten van soorten in categorie 5 zijn beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn:
 1. *Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil);*
 2. *Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus);*
 3. *Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaatsen zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk);*
 4. *Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransui);*
 5. *Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.*

Hoe te handelen bij het aantreffen van beschermde soorten

- **Tabel 1-soorten:** Voor soorten uit tabel 1 geldt sinds 23 februari 2005 een algemene vrijstelling die in het kader van de Flora- en faunawet wordt verleend bij, onder andere, ruimtelijke ontwikkelingen (AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet). Voor deze soorten hoeft daarom geen ontheffing te worden aangevraagd. De algemene zorgplicht (artikel 2) blijft wel onverminderd van kracht.
- **Tabel 2-soorten:** Wanneer activiteiten worden ondernomen die zijn te kwalificeren als bestendig gebruik of bestendig beheer en onderhoud of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor deze soorten voor de artikelen 8 t/m 12, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van EL&I (voorheen LNV) goedgekeurde gedragscode. In zo'n code staat hoe u tijdens werkzaamheden schade aan beschermde planten en dieren voorkomt of minimaliseert. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en worden ingediend voor goedkeuring. Wanneer het niet mogelijk is de activiteiten via een goedgekeurde gedragscode uit te voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen. Deze maatregelen moeten voorafgaand aan de activiteiten worden goedgekeurd door

middel van een ontheffingsaanvraag. Als de maatregelen voldoende zijn krijgt men een beschikking met daarin de goedkeuring van de voorgenomen maatregelen. De goedkeuring wordt gegeven in de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag. Er is namelijk geen ontheffing nodig doordat met de mitigerende maatregelen overtreding van de Flora- en faunawet wordt voorkomen.

- **Tabel 3-soorten:** Dit zijn soorten die vermeld zijn in bijlage 1 van bovengenoemde AMvB, alsmede soorten die voorkomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en die daardoor een strikte bescherming genieten. In dit geval dient u mitigerende maatregelen te treffen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen. Deze maatregelen moeten voorafgaand aan de activiteiten worden goedgekeurd door middel van een ontheffingsaanvraag. Wanneer de maatregelen als voldoende worden beschouwd, krijgt men een beschikking met daarin de goedkeuring van de maatregelen. De goedkeuring wordt gegeven in de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag. Er is namelijk geen ontheffing nodig doordat met de mitigerende maatregelen overtreding van de Flora- en faunawet wordt voorkomen. Wanneer geen of onvoldoende mitigerende maatregelen kunnen worden genomen dient een ontheffing te worden aangevraagd op grond van een wettelijk belang uit het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (bijlage 1-soorten) of op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn (bijlage IV-soorten).
- **Vogels:** Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust (artikel 10), of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord (artikel 11), zijn verboden. De verbodsbepalingen van artikel 11 beperken zich bij vogels tot alleen de plaatsen waar gebroed wordt (nesten, hollen en dergelijke), inclusief de functionele omgeving om het broeden succesvol te laten zijn, én slechts gedurende de periode dat er wordt gebroed. In de praktijk betekent dit dat met name het broedseizoen (voor de meeste vogels 15 maart - 15 juli) dient te worden ontzien. Wanneer de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. In de Flora- en faunawet wordt geen vast begrensde broedperiode gehanteerd. Indien een broedgeval wordt geconstateerd valt deze binnen de broedperiode, ongeacht de datum. Wanneer een jaarrond beschermd nest wordt aangetroffen en deze door de ingreep zal verdwijnen is een omgevingscheck nodig. Dit houdt in dat een deskundige moet vaststellen of in de omgeving voldoende gelegenheid bestaat voor de soort om zelfstandig een vervangend nest te vinden of te bouwen. Wanneer dit niet het geval is dan moet, voor zover mogelijk, een alternatief nest worden aangeboden. Is dit niet mogelijk dan zal een ontheffing moeten worden aangevraagd op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn.

Figuur 4 Stroomschema Flora- en faunawet artikel 8 t/m 12

2.2 Gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet is gericht op gebiedsbescherming, de aangewezen gebieden en het beschermingsregime dat daarbij hoort. Een ontheffing voor de Flora- en faunawet betekent niet automatisch een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet. Ook het omgekeerde geldt. Beide wetten staan naast elkaar!

In Nederland hebben veel natuurgebieden een beschermde status onder de Natuurbeschermingswet gekregen. Daarbij kunnen drie categorieën beschermingsgebieden worden onderscheiden:

- Natura 2000-gebieden
- Beschermde natuurmonumenten
- Wetlands

Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. Voor al deze gebieden gelden instandhoudingsdoelen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat deze instandhoudingsdoelen niet in gevaar mogen worden gebracht. Deze instandhoudingsdoelen zijn terug te vinden in de aanwijzingsbesluiten. Om dit toetsbaar te maken, kent de Natuurbeschermingswet 1998 voor projecten en andere handelingen (zowel bestaand als nieuw) die gevolgen voor soorten en habitats van de betreffende gebieden zouden kunnen hebben, een vergunningplicht. Een vergunning voor een project wordt alleen verleend wanneer zeker is dat de instandhoudingsdoelen van het gebied niet in gevaar worden gebracht. Hiervan mag alleen worden afgeweken wanneer alternatieve oplossingen voor het project ontbreken en wanneer sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang. Bovendien moet voorafgaande aan het toestaan van een afwijking zeker zijn dat alle schade gecompenseerd wordt (de zogenaamde ADC-toets: Alternatieven, Dwingende redenen van groot openbaar belang en Compenserende maatregelen). Redenen van economische aard kunnen ook gelden als dwingende reden van groot openbaar belang. Als prioritaire soorten of habitats deel uitmaken van de instandhoudingsdoelen mogen redenen van economische aard alleen gebruikt worden na toetsing door de Europese Commissie (LNV 2005).

Verlenen van vergunning op grond van Natuurbeschermingswet

Projecten en andere handelingen in of buiten een Natura 2000-gebied kunnen vergunningsplichtig zijn; de wet kent namelijk de zogenaamde externe werking. Ook als activiteiten buiten een beschermd gebied plaats zullen vinden en negatieve gevolgen kunnen hebben voor het gebied, moeten deze beoordeeld worden. Hierbij moeten ook cumulatieve effecten worden betrokken. Dit kan betekenen dat een plan of handeling op zich geen significant effect veroorzaakt maar in combinatie met andere handelingen of plannen wel. Ook dan is een vergunning noodzakelijk.

De Natuurbeschermingswet kent twee routes voor het verlenen van een vergunning. Als significante negatieve effecten op kunnen treden moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Als er wel effecten verwacht worden, maar deze zeker niet significant zullen zijn, kan worden volstaan met een Verslechterings- en Verstoringstoets (VV-toets).

Samengevat betekent dit dat er een drietal situaties mogelijk zijn:

1. zeker geen negatief effect: geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig;
2. mogelijk negatief effect maar zeker geen significant negatief effect: Verslechterings- en Verstoringstoets, afhankelijk van de uitkomst wordt al dan niet een vergunning verleend;
3. kans op een significant negatief effect: Passende beoordeling (zwaardere procedure) noodzakelijk. Afhangelijk van de uitkomst wordt al dan niet een vergunning verleend. Bij een kans op negatieve effecten is het aan te raden om in een vroeg stadium met het bevoegd gezag te overleggen over de te volgen procedure.

2.3 Gebiedsbescherming buiten de Natuurbeschermingswet

De natuur in Nederland is behoorlijk versnipperd. Om daar verandering in aan te brengen werken het Rijk en de provincies sinds 1990 aan de aanleg van een duurzaam, samenhangend netwerk van grote en kleine natuurgebieden: de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS bestaat uit natuurgebieden die met elkaar verbonden worden door ecologische verbindingzones.

De specifieke waarden en kwaliteiten bepalen of ruimtelijke initiatieven doorgang kunnen vinden. Binnen de EHS geldt een 'nee, tenzij'- benadering. Dit houdt in dat er geen bestemmingswijzigingen mogelijk zijn als daardoor de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied significant worden aangetast. Dit alles tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang.

Om deze 'nee, tenzij'-benadering toe te passen is het nodig om te weten waar welke waarden en kwaliteiten van belang zijn. Hiervoor is informatie van de provincie Overijssel gebruikt (http://gisopenbaar.overijssel.nl/viewer/app/atlasvanoverijssel_basis/v1). Grote delen van de EHS zijn, vanwege het voorkomen van specifieke kwalificerende habitats en soorten aangewezen als Natura 2000-gebied. Het beschermingsregime van de Natuurbeschermingswet wijkt op onderdelen af van het regime volgens de omgevingsvisie. Echter de planuitwerking is, voor zover de EHS de Natura 2000-gebieden overlapt, complementair. Dat wil zeggen dat specifieke waarden die bescherming genieten onder de Natuurbeschermingswet, niet meer extra door provinciaal beleid worden beschermd. Kernkwaliteiten en omgevingscondities die geen bescherming genieten onder de Natuurbeschermingswet, vallen binnen het afwegingskader van de omgevingsvisie.

2.4 Soorten van de Nederlandse Rode Lijst

De Rode Lijst bevat een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. Doordat overheden en terreinbeherende organisaties bij hun beleid en beheer rekening houden met de Rode Lijsten, wordt gehoopt dat van de nu bedreigde

organismen er in de toekomst een aantal niet meer bedreigd zal zijn en dus van de Rode Lijst afgevoerd kan worden. De Rode Lijst-soorten worden ingedeeld in de volgende categorieën, met de daarbij behorende trend en zeldzaamheid:

1. uitgestorven op wereldschaal: maximaal afgenomen en nu afwezig op wereldschaal;
2. in het wild uitgestorven op wereldschaal: maximaal afgenomen en nu in het wild afwezig op wereldschaal, maar in Nederland nog wel in gevangenschap gehouden of gekweekt;
3. verdwenen uit Nederland: maximaal afgenomen en nu afwezig in Nederland;
4. in het wild verdwenen uit Nederland: maximaal afgenomen en nu in het wild afwezig in Nederland, maar in Nederland nog wel in gevangenschap gehouden of gekweekt;
5. ernstig bedreigd: zeer sterk afgenomen en nu zeer zeldzaam;
6. bedreigd: sterk afgenomen en nu zeldzaam tot zeer zeldzaam, of zeer sterk afgenomen en nu zeldzaam;
7. kwetsbaar: matig afgenomen en nu vrij tot zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen en nu vrij zeldzaam;
8. gevoelig: stabiel of toegenomen maar zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen maar nog algemeen.

Rode lijsten hebben geen juridische status. Als een soort op de lijst komt, is deze niet automatisch beschermd. Daarvoor moet de soort worden aangewezen onder de Flora- en faunawet. De Rode lijsten helpen daarbij. Deze lijsten worden ook gebruikt om te toetsen of de beleidsdoelen over biodiversiteit worden gehaald.

3 Huidige natuurwaarde onderzoeksgebied

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied bestaat uit twee los van elkaar gelegen delen, welke zijn gelegen aan de Belterweg. Het westelijke plangebied (deelgebied 1, Figuur 1) ligt ten zuiden van de Belterweg en bestaat voor ongeveer de helft uit verhard terrein met een opslag van boten en deels uit intensief gemaaid grasland. Het oostelijke plangebied (deelgebied 2, Figuur 1) is gelegen ten noorden van de Belterweg en bestaat uit door watergangen omzoomd grasland waarop een rietloods staat. Een klein deel van het terrein is verhard.

Deelgebied 1, westelijk deel plangebied

Deelgebied 1 bestaat gedeeltelijk uit verhard terrein met een botenopslag. Binnen dit deel van het gebied is vegetatie uiterst spaarzaam aanwezig. Liggende vetmuur (*Sagina procumbens*) en Straatgras (*Poa annua*) zijn vrijwel de enige soorten die hier zijn te vinden. Ook het grasland aan de zuidzijde van dit deelgebied is door het zeer intensieve maaibeheer erg soortenarm (Figuur 5). Madeliefje (*Bellis perennis*) en Paardenbloem (*Taraxacum officinale*) zijn vrij algemeen in het grasland, maar andere soorten werden niet of nauwelijks aangetroffen. Op de paardenbloemen foerageerden meerdere exemplaren van de Dagpauwoog (*Aglais io*), Klein geaderd witje (*Pieris napi*) en Citroenvlinder (*Gonepteryx rhamni*). In het oog springend was een groot exemplaar van de Kale jonker (*Cirsium palustre*).

De oevers van de sloten rond dit perceel zijn de rijkste delen van het terrein. In de oeverzone werd lokaal Moerasvaren (*Thelypteris palustris*) gevonden, samen met Gewone waternavel (*Hydrocotyle vulgaris*) Kleine watweroppe (*Berula erecta*), Moerasvergeet-mij-nietje (*Myosotis scorpioides*) en Waterzuring (*Rumex hydrolapathum*). Watervegetatie bleek ook in deze sloten slechts spaarzaam aanwezig te zijn, met onder meer Grote egelskop (*Sparganium erectum*), Drijvend fonteinkruid (*Potamogeton natans*) en Kikkerbeet (*Hydrocharis morsus-ranae*). Vissen werden niet waargenomen, maar wel bleken de Gewone pad (*Bufo bufo*) en [REDACTED] kikker ([REDACTED] *temporaria*) zich in de watergangen voortteplanten, getuige de vangst van meerdere larven van beide soorten.

Figuur 5 Overzicht van deelgebied 1 met links het verharde terrein met de stalling van boten en rechts het intensief gemaaid grasland.

Deelgebied 2, oostelijk deel plangebied

De groene delen van deelgebied 2 bestaan uit vrij intensief gemaaid grasland. De vegetatie is soortenarm en bevat uitsluitend algemene planten, zoals Grote brandnetel (*Urtica dioica*), Hondsdraf (*Glechoma hederacea*), Wilgenroosje (*Chamerion angustifolium*), Witte dovenetel (*Lamium album*) en Zilver schoon (*Potentilla anserina*). Aan de noordzijde van het plangebied werden enkele exemplaren van de Echte valeriaan (*Valeriana officinalis*) en Grote kattenstaart (*Lythrium salicaria*) aangetroffen. In de graslanden zijn enkele verblijfplaatsen van de lichtbeschermd Mol (*Talpa europaea*) aanwezig.

Er werd een vrij grote activiteit van vogels waargenomen. In de watergangen rond het gebied zwommen enkele exemplaren van de Wilde eend (■■■■■ *platyrhynchos*) en de Meerkoet (*Fulica atra*) en in de graslanden foerageerde een Merel (*Turdus merula*). Een overvliegende Ooievaar (*Ciconia ciconia*) landde op een dak in een aangrenzend perceel. Boven het plangebied foerageerde ten tijde van het veldbezoek een groot aantal exemplaren van de Boerenzwaluw (*Hirundo rustica*). Deze soort broedt met tenminste 12 broedparen in de te slopen rietloods (Figuur 6).

De watergangen rond het perceel zijn ten dele moeilijk te bemonsteren, door de aanwezigheid van een brede rietkraag, of oeverbeschoeiing. In de watergangen langs de west-, noord- en oostzijde van het plangebied werden mede hierdoor geen vissen aangetroffen. Wel vlogen talrijk de Variabele waterjuffer (*Coenagrion pulchellum*) en het Lantaantje (*Ischnura elegans*) in de vegetatie langs het water. Op de oostelijke oever van de sloot aan de westzijde van het plangebied staat een vrij groot aantal exemplaren van de lichtbeschermd Dotterbloem (*Caltha palustris palustris*).

In de kleine onbeschoeide sloot aan de zuidzijde van het deelgebied werd een vrij groot aantal exemplaren van de matig streng beschermde Kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*) gevangen (Figuur 6). Ook werd een mannetje van de lichtbeschermd Kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*) in deze sloot aangetroffen. Het is zeer waarschijnlijk dat deze soorten ook in de andere sloten voorkomen, maar hier door de lastig uit te voeren bemonstering zijn gemist.

Figuur 6 Deelgebied 2. Links de rietloods die gesloopt zal worden. Rechts een Kleine modderkruiper.

De directe omgeving van beide deelgebieden bestaat uit enerzijds de bebouwing van Belt-Schutsloot (noordelijk van de onderzoeksgebieden), maar ook uit uitgestrekte natuur, het Natura 2000-gebied De Wieden, ten zuiden van de deelgebieden. Grenzend aan de plangebieden bestaat de natuur uit uitgestrekt rietland, doorsneden door sloten, alsmede kruidenrijke vochtige graslanden met her en der kleine struwelen. Er werden meerdere zingende exemplaren van de Kleine karekiet (*Acrocephalus scirpaceus*) en Rietzanger (*Acrocephalus schoenobaenus*) gehoord, in de directe nabijheid van de bebouwing. Opvallend is de grote dichtheid van Moeraskartelblad (*Pedicularis palustris*), met name in het perceel ten oosten van deelgebied 1 (Figuur 7).

Figuur 7 Omgeving van het onderzoeksgebied. Links een bloemrijk grasland ten oosten van deelgebied 1 met veel Moeraskartelblad. Rechts de rietlanden ten zuiden van deelgebied 2.

3.2 Speciale Beschermingszones

Het plangebied bestaat uit twee deelgebieden. Deelgebied 1 ligt zowel binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) als het Natura 2000-gebied De Wieden. Deelgebied 2 ligt niet binnen de EHS en het Natura 2000-gebied, maar grenst hier wel direct aan (Figuur 2 en 3).

4 Toetsing Flora- en faunawet

In dit hoofdstuk is per soortgroep aangegeven welke beschermde soorten tijdens het veldbezoek op 30 april 2014 zijn waargenomen of waarvan het zeer waarschijnlijk wordt geacht dat de soorten in het plangebied voorkomen. Daarnaast is aangegeven of de voorgenomen ingreep van invloed zal zijn op de aanwezige soorten.

Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek werd één licht beschermde soort (tabel 1 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet) aangetroffen; Dotterbloem (Bijlage I). Op grond van de aangetroffen vegetaties en terreinkenmerken worden geen streng beschermde soorten binnen het plangebied verwacht.

Libellen

Tijdens het veldbezoek zijn enkele libellen talrijk waargenomen (Bijlage I). Dit betrof echter geen beschermde soorten. Op grond van de verspreidingsgegevens en aanwezige habitats worden geen beschermde soorten in de beide deelgebieden verwacht.

Dagvlinders

Tijdens het veldbezoek werden in het plangebied enkele algemeen voorkomende dagvlinders aangetroffen (Bijlage I). Zeldzame of beschermde soorten zijn binnen beide deelgebieden niet te verwachten.

Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek werden in het plangebied werden vier lichtbeschermde soorten (tabel 1 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet) aangetroffen. Het betreft Bastaardkikker, [REDACTED] kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander. Het water rondom de plangebieden fungeert als voortplantingsgebied en leefgebied voor deze soorten. Door de voorgenomen ingreep zal op de plekken waar een sloot zal worden gedempt naar verwachting een deel van het leefgebied / voortplantingsgebied verloren gaan.

Op grond van de verspreidingsgegevens en aanwezige habitats worden geen streng beschermde soorten in of nabij de beide deelgebieden verwacht.

Vissen

Tijdens het veldbezoek werd één matig streng beschermde soort (tabel 2 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet) aangetroffen in de sloot aan de zuidzijde van deelgebied 2. Het betreft de Kleine modderkruiper. Het is zeer waarschijnlijk dat de soort ook in de andere sloten voorkomt. Het plangebied fungeert als voortplantingsgebied en leefgebied voor deze soort. Door de voorgenomen ingreep zal op de plekken waar een sloot zal worden gedempt naar verwachting een deel van het leefgebied / het voortplantingsgebied verloren gaan.

Vogels

Tijdens het veldbezoek werden 12 vogelsoorten aangetroffen. Boerenzwaluw, Huismus, Huiszwaluw en Kneu komen op de Nederlandse Rode Lijst voor als gevoelige soort, de overige soorten komen in Nederland algemeen voor (zie Bijlage I). Alle waargenomen soorten worden beschermd onder de Flora- en faunawet, zoals bijna alle in Nederland voorkomende vogelsoorten. De nesten van de Boerenzwaluw vallen onder categorie 5 en zijn beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn. Categorie 5 betreft nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich (indien mogelijk) elders te vestigen.

De huidige rietloods fungeert voor de Boerenzwaluw als broedplaats. Door de voorgenomen ingreep zal deze verloren gaan.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek werden in het plangebied sporen van de Mol aangetroffen. Dit betreft een lichtbeschermd soort (tabel 1 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet).

Strengbeschermden soorten worden echter gezien de aanwezige biotopen niet verwacht.

Overige soorten

Tijdens de schepnetbemonsteringen is extra gelet op de streng beschermde Gestreepte waterroofkever (*Graphoderus bilineatus*) of de Platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*). Deze zijn echter niet aangetroffen. Bekend is dat deze soorten elders in de Wieden wel voorkomen.

5 Voortoets

Het oostelijke plangebied (deelgebied 2) grenst aan het Natura 2000-gebied De Wieden, het westelijke plangebied (deelgebied 1) ligt geheel binnen de begrenzing ervan.

Onderzocht is of de voorgenomen ingrepen mogelijk negatieve gevolgen zouden kunnen hebben op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied (Tabel 1).

5.1 Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied de Wieden

Het Natura 2000-gebied de Wieden is aangemeld voor 9 habitattypen, 12 habitaatsoorten, 13 broedvogels en 12 niet-broedvogels. Hiervan hebben twee typen de prioritaire status, aangegeven met een sterretje*. De prioritaire status houdt in dat voor deze typen een bijzondere verantwoordelijkheid geldt omdat een belangrijk deel van hun natuurlijk verspreidingsgebied in de Wieden ligt.

Tabel 1 Instandhoudingsdoelstellingen Waddenzee. SVI landelijk = Landelijke Staat van Instandhouding (– – zeer ongunstig; – matig ongunstig, + gunstig), Doelstellingen: '=' Behoudsdoelstelling, '>' Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase>).

		SVI Landelijk	Doelstelling. Oppervlakte	Doelstelling. Kwaliteit	Doelstelling. Populatie	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven
Habitattypen								
H3140	Kranswierwateren	-	>	>			4.08,%,W	
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	-	>	>			4.08,%,W	
H4010B	Vochtige heiden (laagveengebied)	-	>	>			4.09,%,W	
H6410	Blauwgraslanden	-	>	>			4.09,%,W	4.15,W
H6430A	Ruigten en zomen (moerasspirea)	+	=	=				
H7140A	Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	-	>	=			4.09,%,W	
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	-	=	=			4.09,%,W	
H7210	*Galigaanmoerassen	-	>	>			4.09,%,W	
H91D0	*Hoogveenbossen	-	=	>			4.09,%,W	
Habitatsoorten								
H1016	Zeggekorfslak		=	=	=			
H1042	Gevlekte witsnuitlibel	-	>	>	>		4.08,%,W	
H1060	Grote vuurvlieder	-	>	>	>		4.09,%,W	
H1082	Gestreepte waterroofkever	-	>	>	>		4.08,%,W	
H1134	Bittervoorn	-	=	=	=		4.08,%,W	
H1145	Grote modderkruiper	-	=	=	=		4.08,%,W	
H1149	Kleine modderkruiper	+	=	=	=		4.08,%,W	

		SVI Landelijk	Doelstelling. Oppervlakte	Doelstelling. Kwaliteit	Doelstelling. Populatie	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven
H1163	Rivierdonderpad	-	=	=	=		4.08,%,W	
H1318	Meervleermuis	-	=	=	=			
H1393	Geel schorpioenmos	-	>	>	>			
H1903	Groenknolorchis	-	=	=	=		4.09,%,W	
H4056	Platte schijfhoren	-	=	=	=		4.08,%,W	
Broedvogels								
A017	Aalscholver	+	=	=			1000	
A021	Roerdomp	-	=	=			30	4.12,W
A029	Purperreiger	-	=	=			65	4.12,W
A081		+	=	=			19	
A119	Porseleinhoen	-	=	=			19	4.11,W
A122	Kwartelkoning	-	>	>			13	4.11,W
A153	Watersnip	-	=	=			150	4.15,W
A197	Zwarte Stern	-	>	>			200	4.08,%,W
A229	IJsvogel		=	=			10	
A275	Paapje	-	>	>			6	
A292	Snor	-	=	=			300	4.12,W
A295	Rietzanger	-	=	=			2000	
A298	Grote karekiet	-	>	>			20	4.12,W
Niet-broedvogels								
A005	Fuut	-	=	=		110		4.16
A017	Aalscholver	+	=	=		behoud		
A037	Kleine Zwaan	-	=	=		8		
A041	Kolgans	+	=	=		3800		4.16
A043	Grauwe Gans	+	=	=		1100		4.16
A050	Smient	+	=	=		500		4.11,W
A051	Krakeend	+	=	=		150		
A059	Tafeleend	-	=	=		210		
A061	Kuifeend	-	=	=		430		4.16
A068	Nonnetje	-	=	=		30		
A070	Grote Zaagbek	-	=	=		20		
A094	Visarend	+	=	=		2		

5.2 Effectenindicator

Met behulp van de effectenindicator van het ministerie van EL&I is een eerste verkenning uitgevoerd naar kansen op mogelijke significante effecten (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase>). De effectenindicator geeft informatie over de gevoeligheid van zowel habitattypen als soorten voor de meest voorkomende versturende factoren.

Hieronder is het resultaat van de effectenindicator weergegeven voor de activiteiten woningbouw en bedrijventerrein (Tabel 2).

Toelichting op de activiteiten 'Woningbouw' en 'Bedrijventerrein'

Het bouwen van woningen of een bedrijventerrein heeft vele tijdelijke en permanente gevolgen op natuur. Meest duidelijk is het verlies aan oppervlakte: waar woningen of bedrijven staan is geen natuur mogelijk. Door de aanleg kunnen ook migratieroutes verbroken worden of treedt soms versnippering op van een netwerk van natuurgebieden. In de aanlegfase is vaak sprake van verstoring door geluid, licht, trillingen etc. Vaak wordt een gebied (tijdelijk) ontwatert om bouwwerkzaamheden te vergemakkelijken. Ook moet rekening worden gehouden met negatieve effecten door bouwverkeer (verontreiniging). Als de woningen dan wel bedrijven eenmaal in gebruik worden genomen, is er naast een permanente verandering in licht- en geluidsbelasting ook vaak sprake van nevenactiviteiten zoals toenemend wegverkeer, hetgeen een hogere druk legt op de aanwezige natuurwaarden.

Tabel 2 Effectenindicator Natura 2000-gebied de Wieden voor activiteit woningbouw/bedrijventerrein.

Storingsfactor	Verstoring door mechanische effecten																
	1	2	7	8	13	14	15	16	17	Verstoring door licht	Verstoring door geluid	Verstoring door trilling	Verstoring door stof	Verstoring door mechanische effecten	Verstoring door trilling	Verstoring door geluid	Verstoring door stof
Kranswierenwateren	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Vochtige heiden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Blauwgraslanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Ruigten en zomen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Overgangs- en trilvenen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Galigaanmoerassen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Hoogveenbossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Blittervoorn	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Geel schorpioenmos	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Gestreepte waterroofkever	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Gevlekte witsnuitlibel	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Groenknalorchis	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grote modderkruiper	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grote vuurvinder	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kleine modderkruiper	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Meerleermuis	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Platte schijffloren	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Rivierdonderpad	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zeggekorfslak	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Aalscholver (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Aalscholver (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
— (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Fuut (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Gauwe Gans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grote karekiet (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grote Zaagbek (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Ilsvogel (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
— (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Koigans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Krakeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kuilteend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kwartekoning (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Nannetje (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Paapje (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Porseleinhaan (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Purperreiger (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Rietzanger (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Roerdamp (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Roerdamp (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Smient (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Snor (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Tafelaend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Visarend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Watersnip (broedvogel?)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Watersnip (niet-broedvogel?)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zwarte Stern (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zwarte Stern (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

■ zeer gevoelig
 ■ gevoelig
 ■ niet gevoelig
 □ n.v.t.
 ... onbekend

Toelichting op de storingsfactoren zoals aangegeven door de effectenindicator

1. Oppervlakteverlies

Kenmerk: afname beschikbaar oppervlak leefgebied soorten en/of habitattypen.

Interactie andere factoren: verlies van oppervlakte leidt tot verkleining en in sommige gevallen ook tot versnippering van het leefgebied (zie aldaar). Een kleiner gebied heeft bovendien meer te leiden van randinvloeden: vaak is de kwaliteit van het leefmilieu aan de rand minder goed dan in het centrum van het gebied. Op deze manier leidt verlies oppervlakte mogelijk ook tot een grotere gevoeligheid voor bijvoorbeeld verdroging, verzuring of vermesting.

Gevolg: door afname van het beschikbare oppervlak neemt ook het aantal individuen van een soort af. Om duurzaam te kunnen voortbestaan moet elke soort uit een minimum aantal individuen bestaan; bij diersoorten wordt meestal van een minimum aantal paartjes (reproductieve eenheden) gesproken. Wanneer een populatie te klein wordt neemt de kans op uitsterven toe, zeker als deze populatie geen onderdeel uitmaakt van een samenhangend netwerk van leefgebieden. Bij een populatie die uit te weinig individuen bestaat, neemt ook de kans op inteelt toe en dus de genetische variatie af. Hierdoor wordt een populatie kwetsbaar voor veranderingen tengevolge van bijvoorbeeld predatie, extreme seizoensinvloeden of ziekten. Ook habitattypen kennen een ondergrens voor een duurzame oppervlakte.

2. Versnippering

Kenmerk: van versnippering is sprake bij het uiteenvallen van het leefgebied van soorten.

Interactie andere factoren: treedt op ten gevolge van verlies leefgebied of verandering in abiotische condities van het leefgebied. Kan leiden tot verandering in populatiedynamiek.

Gevolg: als het leefgebied niet meer voldoende groot is voor een populatie, of individuen van één populatie kunnen de verschillende leefgebieden niet meer bereiken, neemt de duurzaamheid van de populatie af. Een gevolg kan zijn een verandering op in de soortensamenstelling en het ecosysteem. Soorten zijn in verschillende mate gevoelig voor de versnippering van hun leefgebied. Het meest gevoelig zijn soorten met een gering verspreidingsvermogen, soorten die zich over de grond bewegen en soorten met een grote oppervlaktebehoefte. Versnippering door barrières zoals wegen en spoorlijnen leidt mogelijk ook tot sterfte van individuen en kan zo effect hebben op de populatiesamenstelling. Bij versnippering moet men altijd goed rekening houden met het schaalniveau van het populatienetwerk.

7. Verontreiniging

Kenmerk: Er is sprake van verontreiniging als er verhoogde concentraties van stoffen in een gebied voorkomen, welke stoffen onder natuurlijke omstandigheden niet of in zeer lage concentraties aanwezig zijn. Bij verontreiniging is sprake van een zeer brede groep van ecosysteem/gebiedsvreemde stoffen: organische verbindingen, zware metalen, schadelijke stoffen die ontstaan door verbranding of productieprocessen, straling (radioactief en niet radioactief), geneesmiddelen, endocrien werkende stoffen etc. Deze stoffen werken in op de bodem, grondwater, lucht.

Interactie andere factoren: geen directe interactie met andere factoren. Wel kan verontreiniging als gevolg van andere factoren optreden.

Gevolg: Vrijwel alle soorten en habitattypen reageren op verontreiniging. De ecologische effecten uit zich in het verdwijnen van soorten en/of het beïnvloeden van gevoelige ecologische processen. Deze beïnvloeding kan direct plaatsvinden maar ook indirect via een opeenvolging van ecologische interacties. Bovendien kan verontreiniging zich pas vele jaren/decennia later manifesteren. De gevolgen van verontreiniging zijn divers en complex. In het algemeen kan gesteld worden dat aquatische habitattypen en soorten gevoeliger zijn dan terrestrische systemen. Ook geldt dat soorten in de top van de voedselpiramide, als gevolg van accumulatie, van verontreinigingen gevoeliger zijn. Echter, afhankelijk van de concentratie en duur van de verontreiniging zijn alle habitattypen en soorten gevoelig en kan verontreiniging leiden tot verandering van de soortensamenstelling.

8 Verdroging

Kenmerk: Verdroging uit zich in lagere grondwaterstanden en/of afnemende kwel. De actuele grondwaterstand is zo lager dan de gewenste/benodigde grondwaterstand.

Interactie andere factoren: verdroging kan tevens leiden tot verzilting. Door verdroging neemt ook de doorluchting van de bodem toe waardoor meer organisch materiaal wordt afgebroken. Op deze wijze leidt verdroging tevens tot vermesting. Er zijn ook gebieden waar verdroging kan optreden zonder dat de grondwaterstand in de ondiepe bodem daalt. Het gaat daarbij om gebieden waar van oudsher grondwater omhoogkomt. Dit water heet kwelwater. Kwelwater is water dat elders in de bodem is geïnfilteerd en dat naar het laagste punt in het landschap stroomt. Kwelwater heeft dikwijls een bijzondere samenstelling: het is rijk aan ijzer en calcium, arm aan voedingsstoffen en niet zuur, maar gebufferd. Schade aan de natuur die veroorzaakt wordt door een afname of het verdwijnen van kwelwater en het vervangen van dit type water met gebiedsvreemd water, noemen we ook verdroging.

Gevolg: de verandering in grondwaterstand en soms ook kwaliteit van het grondwater leidt tot een verandering in de soortensamenstelling en op lange termijn van het habitatype.

13 Verstoring door geluid

Kenmerk: verstoring door onnatuurlijke geluidsbronnen; permanent zoals geluid wegverkeer danwel tijdelijk zoals geluidsbelasting bij evenementen. Geluid is een hoorbare trilling, gekenmerkt door geluidsdruk en frequentie.

Interactie andere factoren: Treedt vaak samen met visuele verstoring op door bijv. vlieg- en autoverkeer, manifestaties etc.

Gevolg: Logischerwijs zijn alleen diersoorten gevoelig voor direct effecten van geluid. Geluid sec is een belangrijke factor in de verstoring van fauna. De verstoring door geluid wordt beïnvloed door het achtergrondgeluid en de duur, frequentie en sterkte van de geluidsbron zelf. Geluidsbelasting kan leiden tot stress en/of vluchtgedrag van individuen. Dit kan vervolgens weer leiden tot het verlaten van het leefgebied of bijvoorbeeld een afname van het reproductieproces. In bepaalde gevallen kan ook gewenning optreden, in het bijzonder bij continu geluid. Voor zeezoogdieren en vogels is in bepaalde gevallen deze dosis-effect relatie goed gekwantificeerd.

14 Verstoring door licht

Kenmerk: verstoring door kunstmatige lichtbronnen, zoals licht uit woonwijken en industrieterreinen, glastuinbouw etc.

Interactie andere factoren: geen?

Gevolg: Kunstmatige verlichting van de nachtelijke omgeving kan tot verstoring van het normale gedrag van soorten leiden. Naar mogelijke effecten is nog vrij weinig onderzoek gedaan. Veel kennis gaat daarom nog niet verder dan het kwalitatief signaleren van risico's. Met name schemer- en nachtactieve dieren kunnen last hebben van verstoring door licht, doordat zij juist aangetrokken worden of verdreven door de lichtbron. Hierdoor raakt bijvoorbeeld hun ritme ontregeld of verlichte delen van het leefgebied worden vermeden.

15 Verstoring door trilling

Kenmerk: Er is sprake van trillingen in bodem en water als dergelijke trillingen door menselijke activiteiten veroorzaakt worden, zoals bij boren, heien, draaien van rotorbladen etc.

Interactie andere factoren: kan vooral samen optreden met verstoring door geluid

Gevolg: Trilling kan leiden tot verstoring van het natuurlijke gedrag van soorten. Individuen kunnen tijdelijk of permanent verdreven worden uit hun leefgebied. Over het daadwerkelijke effect van trilling is nog zeer weinig bekend. Naar het effect op zeezoogdieren is wel onderzoek verricht.

16 Optische verstoring

Kenmerk: optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem.

Interactie andere factoren: treedt vaak samen op met verstoring door geluid (in geval van recreatie) of trilling en licht (in geval van voertuigen, schepen).

Gevolg: optische verstoring leidt vooral tot vluchtgedrag van dieren. De soort reageert bijvoorbeeld op beweging omdat een potentiële vijand wordt verwacht. Andersom kan optische verstoring juist ook het uitzicht van soorten beperken waardoor zij potentiële vijanden niet zien naderen. De daadwerkelijke effecten zijn zeer soortspecifiek en hangen van de schuwheid van de soort en de mate waarin gewenning optreedt. Bovendien kunnen de effecten afhankelijk zijn van de periode van de levenscyclus van de soort: in de broedtijd zijn soorten over het algemeen schuwer en dus gevoeliger voor optische verstoring.

17 Verstoring door mechanische effecten

Kenmerk: Onder mechanische effecten vallen verstoring door betreding, golfslag, luchtwervelingen etc. die optreden ten gevolge van menselijke activiteiten. De oorzaken en gevolgen zijn bij deze storende factor zeer divers.

Interactie andere factoren: verstoring kan samenvallen met verstoring door geluid, licht en trilling.

Gevolg: deze storende factor kan leiden tot een verandering van het habitatype en/of verstoring of het doden van fauna-individuen. Bij habitattypen treedt de verstoring/verandering vaak op ten gevolge van recreatie of bijvoorbeeld militaire activiteiten. Het effect is zeer afhankelijk van de kwetsbaarheid (gevoeligheid) van het

habitattype. Waterrecreatie en scheepvaart leiden tot golfslag, hetgeen effect kan hebben op de oeverbegroeiing en waterfauna. Luchtwervelingen van bijvoorbeeld windmolens kunnen leiden tot vogelsterfte. .

5.3 Gevolgen voorgenomen ingrepen op Natura 2000-gebied de Wieden

Habitattypen

Geen van de aangewezen habitattypen komt binnen de twee deelgebieden voor (Figuur 8). Het oostelijke deel van het plangebied (deelgebied 2) ligt buiten het Natura 2000-gebied, maar grenst aan de zuidkant deels aan type H6430A (Ruigten en zomen). Het westelijke deel van het plangebied (deelgebied 1) grenst aan de westkant aan type H6430A (Ruigten en zomen) en aan de zuidkant aan type H7140B (Trilvenen).

De aangewezen habitattypen zijn binnen de twee deelgebieden niet aanwezig, en gaan derhalve niet in directe zin verloren. Van oppervlakte verlies of versnippering van kwetsbare vegetaties is dan ook geen sprake.

Wel zou er sprake kunnen zijn van een uitstralende werking naar de aangrenzende habitattypen. Beide deelgebieden zijn nu echter ook al in gebruik door mensen. De verwachting is dat extra ontwatering ten behoeve van de bouw van de rietloods (deelgebied 1) en de woningen (deelgebied 2) niet plaats zal vinden. De bouw van een rietloods op deze locatie zal zeker niet tot meer verontreiniging leiden dan de stalling van boten. Het risico op verontreiniging is vermoedelijk zelfs kleiner. De overige mogelijke effecten die worden aangegeven door de effectenindicator hebben met name betrekking op mogelijke verstoring van dieren.

Figuur 8 Concept Habitatkaart Provincie Overijssel. De plangebieden zijn met een rode lijn aangegeven. (bron: http://gisopenbaar.overijssel.nl/viewer/app/atlasvanoverijssel_basis/v1)

Geconcludeerd kan worden dat er geen sprake is van een negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen wat betreft de Habitattypen.

Habitatsoorten

Van de aangewezen Habitatsoorten waar het Natura 2000-gebied de Wieden voor is aangemeld (Tabel 2) is alleen de Kleine modderkruiper aangetroffen. De soort is slechts in één sloot aangetroffen, maar het is zeer waarschijnlijk dat de soort ook in de andere sloten voorkomt.

De soort is zeer gevoelig voor oppervlakte verlies, versnippering, verontreiniging, verdroging en verstoring die kan optreden bij de bouw als trillingen (Tabel 2). Door het dempen van mogelijk één of meerdere sloten zal een deel van het leefgebied van de Kleine modderkruiper verdwijnen. Het weggenomen deel van het leefgebied is echter minuscule ten opzichte van het zeer grote potentiële leefgebied rondom de kleine sloot waarin de soort werd aangetroffen. Schadelijke effecten op de lokale populatie zijn uit te sluiten. Er zal hooguit sprake zijn van schade van enkele individuen. Door de in paragraaf 7.1 aangegeven maatregelen te nemen zal het effect op de in de betreffende sloten voorkomende Kleine modderkruiper nihil zijn. Doordat de Kleine modderkruiper beschikt over een zeer groot leefgebied in de omgeving kan het zich gemakkelijk onttrekken aan eventuele verstoring door de bouwwerkzaamheden.

Er is dan ook geen sprake van een negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen wat betreft de Habitatsoorten.

Broedvogels en niet-broedvogels

Exacte getallen over de broedvogels en niet-broedvogels in de directe nabijheid van de twee deelgebieden zijn niet bij ons bekend. Wel werden tijdens het veldbezoek al meerdere exemplaren gehoord van de als broedvogel aangewezen Rietzanger.

Uitstralende werking van de nieuwe bedrijvigheid in deelgebied 1 is beperkt. De werkzaamheden vinden gedurende de meer kwetsbare perioden (het voorjaar en de zomerperiode) voornamelijk onderdak plaats, terwijl de huidige bedrijvigheid (stalling van boten welke met grote regelmaat worden verplaatst) vol in het zicht plaats vindt. De hoeveelheid lawaai die in de rietloods zal worden geproduceerd is zeer beperkt en zal naar alle waarschijnlijkheid niet tot verstoring van vogels zal leiden.

De nieuwbouw van woningen zal naar alle waarschijnlijkheid een lichte toename van de “verkeersdrukke” met zich meebrengen. Momenteel is echter rond deelgebied 2 al zodanig veel bewoningsactiviteit, dat ook hiervan geen negatieve effecten mogen worden verwacht.

Zowel op de broedvogels als op de niet-broedvogels zijn tijdelijk negatieve effecten te verwachten door verstoring tijdens de werkzaamheden in het gebied. Blijvende negatieve gevolgen worden echter niet verwacht, omdat het gebied waar de vogels zich bevinden in zijn huidige vorm zal blijven bestaan. Door de ingrepen zal ook geen oppervlak bruikbaar habitat voor de soorten verloren gaan.

Er is dan ook geen sprake van een negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen wat betreft de broedvogels en niet-broedvogels.

6 Ecologische Hoofdstructuur

Net als bij het Natura 2000-gebied ligt deelgebied 1 binnen de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en grenst deelgebied 2 aan de EHS. Deelgebied 2 zal hier verder dan ook niet besproken worden. Voor deelgebied 1 is geen beheertype aangegeven wel is het perceel aangewezen als “Uitwerkingsgebied ontwikkelopgave Natura 2000” (Figuur 9).

De uitwerkingsgebieden Ontwikkelopgave Natura 2000 zijn gelegen binnen de EHS. In deze gebieden gaan maatregelen plaatsvinden die de instandhoudingsdoelstelling van het naastgelegen Natura 2000 gebied moeten ondersteunen en realiseren. Deze ingrepen betreffen concreet bijvoorbeeld vernatting, natuurontwikkeling of reservering als waterberging. In de komende twee jaar gaat de provincie voor al deze gebieden in de provincie bekijken welke delen van deze gebieden voor deze doelstelling noodzakelijk zijn en welke niet. Vervolgens zullen de gebieden binnen deze uitwerkingsgebieden die wel noodzakelijk zijn voor de instandhouding van het Natura 2000 gebied bestemd worden als EHS. Het deelgebied waar momenteel de botenopslag is gevestigd is opgenomen als nog te onderzoeken gebied. Een deel van deze nog te onderzoeken gebieden zal nodig zijn voor het creëren van leefgebied voor de voor het Natura 2000-gebied aangewezen soorten. In de omgeving van het plangebied zijn nog diverse percelen opgenomen als nog te onderzoeken gebied.

Als een initiatief voor een ontwikkeling zich nu voordoet in een dergelijk uitwerkingsgebied, vooruitlopend op het besluit van de provincie of het EHS moet worden of er buiten kan blijven, ligt de bewijslast dat het gebied niet benodigd is voor de instandhouding van het Natura 2000 gebied en dus niet als EHS hoeft te worden begrensd bij de initiatiefnemer (Bron: , Beleidsmedewerker landelijk gebied Provincie Overijssel).

Figuur 9 Begrenzing EHS (Ecologische Hoofdstructuur) en zone ONW (Ondernemen met Natuur en Water). De plangebieden zijn met een rode lijn aangegeven (bron: http://gisopenbaar.overijssel.nl/viewer/app/atlasvanoverijssel_basis/v1)

Gevolgen van de voorgenomen plannen voor de EHS

Deelgebied 1 wijkt sterk af van de omliggende natuurgebieden die tot de EHS behoren. Het grasland wordt intensief gemaaid, en een deel van het perceel is verhard terwijl het omliggend open landschap bestaat uit uitgestrekte (riet)moerassen met een kruidenrijke vegetatie. Door dit intensieve beheer ten opzichte van het omliggend landschap is de natuurwaarde van het deelgebied momenteel reeds zeer laag ten opzichte van de omgeving. Bovendien ligt het plangebied tegen de bebouwing en een weg aan, waardoor de mate van verstoring er vrij hoog is. Omdat het gebied al sinds lange tijd intensief in gebruik is en de bodem door dit gebruik is verdicht, is het niet eenvoudig om het terrein in de oorspronkelijke staat terug te brengen en hiermee kansen te creëren voor de soorten die zijn aangewezen voor het gebied. Er zal jaren overheen gaan voordat het gebied zich voor deze soorten tot een bruikbaar habitat heeft ontwikkeld. Daarbij komt dat het gebied met name voor diverse soorten broedvogels te klein is en te dicht bij bebouwing en een weg is gelegen.

In de omgeving van het plangebied zijn diverse andere percelen aangewezen als nog te onderzoeken locaties waar de uitbreidingsdoelstellingen kunnen worden gerealiseerd. Veel van deze gebieden zijn veel minder sterk verstoord dan het plangebied, waardoor de doelstellingen hier vermoedelijk eenvoudiger zijn te realiseren.

Vooruitlopend op het besluit van de provincie over welke uitwerkingsgebieden opgenomen moeten worden in de EHS kan voor deelgebied 1 geconcludeerd worden dat dit gebied niet noodzakelijk is voor de instandhouding van het Natura 2000 gebied en niet begrensd hoeft te worden als EHS.

7 Conclusies

7.1 Gevolgen van de ingrepen op soorten die beschermd zijn onder de Flora- en faunawet

Tabel 1-soorten

Tijdens het veldbezoek zijn vijf lichtbeschermden soorten aangetroffen; Dotterbloem, Bastaardkikker, [REDACTED] kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander. Het is niet uit te sluiten dat enkele andere algemene soorten zoals enkele muizensoorten waaronder de Dwergmuis in het gebied voorkomen. Dit betreft echter soorten van tabel 1 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet waarvoor sinds 23 februari 2005 een algemene vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet wordt verleend bij, onder andere, ruimtelijke ontwikkelingen.

Kleine modderkruiper

Naast de bovengenoemde soorten is de matig streng beschermde Kleine modderkruiper aangetroffen (Tabel 2 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet). Door de voorgenomen ingreep kan een (klein) deel van het leefgebied van de Kleine modderkruiper verloren gaan en wordt artikel 11 overtreden; Op grond van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Omdat de Kleine modderkruiper een soort is uit Tabel 2 geldt een vrijstelling van artikel 11 als volgens een door het ministerie van EL&I goedgekeurde Gedragscode wordt gewerkt (Figuur 2). Wel moet dan aantoonbaar worden gewerkt conform de gedragscode. Wanneer er voor gekozen wordt niet volgens een gedragscode te werken zal wel een ontheffing van de Flora- en faunawet moeten worden aangevraagd.

Een voorbeeld van een Gedragscode die gebruikt zou kunnen worden is die van de Waterschappen (Unie van Waterschappen 2012). Deze gedragscode geeft aan:

- Dempen van een watergang wordt uitgevoerd in de periode tussen 15 juli en 1 november, dat wil zeggen na de voortplantingsperiode en voor de winterrust van vissen.
- Voor het merendeel van de vissen wordt aangegeven bij het dempen van de watergang te werken vanuit één richting naar een naastgelegen sloot zodat aanwezige vissen en amfibieën kunnen ontsnappen. De Kleine modderkruiper heeft echter de neiging bij bedreiging om in de bodem te gaan zitten in plaats van weg te zwemmen. Daarom moeten in dit geval voorafgaand aan het dempen de vissen worden weggevangen en teruggeplaatst in watergangen in de omgeving.

Wanneer kleine modderkruipers worden weggevangen als mitigerende maatregel, valt dit niet onder de verbodsbepaling 9 (Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog

daarop op te sporen doden en verwonden van dieren). Er moet dan wel aan de volgende drie criteria voldaan worden (zie soortenstandaard Kleine modderkruiper):

- 1 De gevangen exemplaren worden direct overgezet in een andere watergang.
- 2 De exemplaren moeten overgezet worden in een geschikt biotoop.
- 3 In hetzelfde watersysteem als waar de kleine modderkruipers gevangen zijn.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn minimaal 12 broedparen van de Boerenwaluw aangetroffen in de te slopen loods. De nesten van de Boerenwaluw zijn alleen jaarrond beschermd indien onvoldoende alternatieven voorhanden zijn. Door de eigenaar van de rietloods is reeds aangegeven dat de nieuwe loods (op een paar honderd meter afstand van de huidige loods) zodanig zal worden gebouwd dat hierin voldoende mogelijkheden zullen zijn voor nestplaatsen van de Boerenwaluw. Bovendien zijn er in de omgeving ook andere rietloodsen aanwezig waar Boerenwaluwen gebruik van kunnen maken. Sloop van de loods mag niet plaatsvinden gedurende de periode dat broedende vogels aanwezig zijn. Het wordt aanbevolen de nieuwe loods gereed te hebben, alvorens de oude te slopen, zodat de Boerenwaluw direct de mogelijkheid heeft de nieuwe loods te betrekken.

Voor de overige vogels geldt dat negatieve effecten van de ingrepen op de in het gebied voorkomende beschermde vogelsoorten, in de vorm van verstoring en vernietiging van enkele nesten, worden verwacht wanneer de werkzaamheden plaatsvinden gedurende de periode dat broedende vogels aanwezig zijn. Om deze effecten te mitigeren wordt aanbevolen de werkzaamheden niet plaats te laten vinden in het broedseizoen (buitendijks voor de meeste vogels 15 april – 15 juli) en het gebied waar wordt ingegrepen te inspecteren op broedgevallen vlak voor de werkzaamheden. In de Flora- en faunawet wordt geen vast begrensde datumgrens voor het broedseizoen gehanteerd. Indien een broedgeval wordt geconstateerd valt deze binnen de broedseizoen, ongeacht de datum.

7.2 Gevolgen van de ingrepen op het Natura 2000-gebied de Wieden

Geen van de aangewezen Habitattypen komt binnen de twee deelgebieden voor en gaan derhalve niet in directe zin verloren. Van oppervlakte verlies of versnippering van kwetsbare vegetaties is dan ook geen sprake. De verwachting is dat de uitstralende werking vanuit de twee deelgebieden naar de aangrenzende habitattypen niet groter zal zijn dan die nu al is. Er worden dan ook geen negatieve effecten verwacht op de instandhoudingsdoelen van de aangewezen Habitattypen.

Van de aangewezen Habitatsoorten waar het Natura 2000-gebied de Wieden voor is aangemeld is alleen de Kleine modderkruiper aangetroffen. De voorgenomen ingreep zal geen gevolgen hebben voor de lokale populatie. Er is dan ook geen sprake van een negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen wat betreft de Habitatsoorten.

Zowel op de broedvogels als op de niet-broedvogels zijn tijdelijk negatieve effecten te verwachten door verstoring tijdens de werkzaamheden in het gebied. Blijvende negatieve gevolgen worden echter niet verwacht, omdat het gebied waar de vogels zich bevinden in zijn huidige vorm zal blijven bestaan. Door de ingrepen zal ook geen oppervlak bruikbaar habitat voor de soorten verloren gaan. Er is dan ook geen sprake van een negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen wat betreft de broedvogels en niet-broedvogels.

7.3 Gevolgen van de ingrepen op de Ecologische Hoofdstructuur

Er worden geen negatieve effecten verwacht op de samenhang en waarden van de EHS in de omgeving van het plangebied als gevolg van de voorgenomen ingreep. De huidige natuurwaarde van het plangebied is laag en heeft een zeer minimaal oppervlak ten opzichte van het enorme natuurgebied rondom.

Deelgebied 1 is op de kaart van de EHS aangewezen als “Uitwerkingsgebied ontwikkelopgave Natura 2000” (Figuur 7). In de komende twee jaar gaat de provincie voor al deze gebieden die zijn aangewezen als uitwerkingsgebied bekijken welke delen van deze gebieden noodzakelijk zijn voor de instandhouding van het Natura 2000 gebied en welke niet. Vervolgens zullen de gebieden die wel noodzakelijk zijn voor de instandhouding van het Natura 2000 gebied bestemd worden als EHS.

Het plangebied zal slechts met zeer zware inspanningen geschikter kunnen worden gemaakt voor de doelsoorten. In de omgeving van het plangebied liggen voldoende meer geschikte potentiële uitwerkingsgebieden, waar met minder ingrepen betere resultaten zijn te behalen.

Vooruitlopend op het besluit van de provincie over welke uitwerkingsgebieden opgenomen moeten worden in de EHS kan voor deelgebied 1 geconcludeerd worden dat dit gebied niet noodzakelijk is voor de instandhouding van het Natura 2000 gebied en naar ons idee niet begrensd hoeft te worden als EHS.

7.4 Eindconclusie

Flora- en faunawet

Tijdens het onderzoek is de matig streng beschermde Kleine modderkruiper waargenomen. Door de eerder genoemde maatregelen (zie paragraaf 7.1) te treffen denken wij dat de gevolgen voor de soort nihil zijn. Als volgens een door het ministerie van EL&I goedgekeurde Gedragscode wordt gewerkt (bijvoorbeeld van de Unie van Waterschappen) geldt een vrijstelling van artikel 11. Wel moet dan aantoonbaar worden gewerkt conform de gedragscode. Wanneer er voor gekozen wordt niet volgens een gedragscode te werken zal wel een ontheffing van de Flora- en faunawet moeten worden aangevraagd.

Voor alle soorten geldt de algemene zorgplicht. Bij verstoring van dieren tijdens de werkzaamheden moeten deze de gelegenheid krijgen te vluchten naar een nieuwe leefomgeving.

Voor de aangetroffen Boerenzwaluw zijn voldoende alternatieven voor handen in de omgeving, bovendien zal de nieuwe loods broedgelegenheid bieden aan deze soort. Er mag dan ook geconcludeerd worden dat in deze situatie de nesten van de Boerenzwaluw niet jaarrond beschermd zijn. Voor de overige vogels die zijn aangetroffen geldt dat de nesten buiten het broedseizoen niet van belang zijn voor de instandhouding van de soort. Indien de werkzaamheden buiten de broedperiode worden uitgevoerd, is het niet nodig om een ontheffing aan te vragen.

Voortoets Natuurbeschermingswet

Op basis van de Voortoets kan worden geconcludeerd dat er geen negatief effect zal zijn op het Natura 2000-gebied de Wieden.

Nee-tenzij-toets Ecologische Hoofdstructuur.

De voorgenenomen ingreep zal geen invloed hebben op de huidige waarde en samenhang van de Ecologische Hoofdstructuur. Vooruitlopend op het besluit van de provincie over welke uitwerkingsgebieden opgenomen moeten worden in de EHS kan voor deelgebied 1 geconcludeerd worden dat dit gebied niet noodzakelijk is voor de instandhouding van het Natura 2000 gebied en naar ons idee niet begrensd hoeft te worden als EHS. Deelgebied 2 valt reeds buiten de begrenzing van de EHS.

8 Literatuur

- Anonymus (1979) Richtlijn 70/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand. *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* Nr. L 103 van 25/04/1979: 1-18.
- Anonymus (1992) Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* Nr. L 206 van 22/07/1992: 7-50.
- Anonymus (1998) Wet van 25 mei 1998, houdende regels ter bescherming van in het wild levende planten- en diersoorten (Flora- en faunawet). *Staatsblad* 402: 1-37.
- Anonymus (2000) Besluit van 28 november 2000, houdende aanwijzing van dier- en plantensoorten ingevolge de Flora- en faunawet (Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet). *Staatsblad* 523: 1-11.
- LNV (2004) *Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van ..., TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.*
- LNV (2005) *Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998.* Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- LNV (2009) *Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.* Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
2012. Gedragscode Flora- en faunawet gemeente Rheden. Werken in het groen met zorg voor de natuur. Gemeente Rheden, Rheden. 102 pp.

Bijlage I Waargenomen soorten in het plangebied en hun beschermingsstatus

Alle vermelde soorten zijn waargenomen in het plangebied tijdens het veldbezoek op 30 april 2014. FF: nummer = nummer van de tabel uit AMvB artikel 75 Flora- en faunawet waarin een onder deze wet beschermde soort is opgenomen (tabel 1, 2 of 3), vogels zijn niet in één van deze tabellen opgenomen en zijn daarom aangegeven met +; RL: status van soort met vermelding op de Nederlandse Rode Lijst; 0 = uitgestorven op wereldschaal, 1 = in het wild uitgestorven op wereldschaal, 2 = verdwenen uit Nederland, 3 = in het wild verdwenen uit Nederland, 4 = ernstig bedreigd, 5 = bedreigd, 6 = kwetsbaar, 7 = gevoelig, - = niet op Rode Lijst (LNV 2004).

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	FF	RL
Vaatplanten			
Akkerdistel	<i>Cirsium arvense</i>	-	-
Appel	<i>Malus</i>	-	-
Bitterzoet	<i>Solanum dulcamara</i>	-	-
Blaartrekkende boterbloem	<i>Ranunculus sceleratus</i>	-	-
Dotterbloem	<i>Caltha palustris palustris</i>	1	-
Drijvend fonteinkruid	<i>Potamogeton natans</i>	-	-
Duizendblad	<i>Achillea millefolium</i>	-	-
Echte valeriaan	<i>Valeriana officinalis</i>	-	-
Gekroesde melkdistel	<i>Sonchus asper</i>	-	-
Gele plomp	<i>Nuphar lutea</i>	-	-
Gele waterkers	<i>Rorippa amphibia</i>	-	-
Gestreepte witbol	<i>Holcus lanatus</i>	-	-
Gewone hoornbloem	<i>Cerastium fontanum vulgare</i>	-	-
Gewone vlier	<i>Sambucus nigra</i>	-	-
Gewone watervan	<i>Hydrocotyle vulgaris</i>	-	-
Gewoon reukgras	<i>Anthoxanthum odoratum</i>	-	-
Gewoon speenkruid	<i>Ficaria verna verna</i>	-	-
— wilg	<i>Salix cinerea cinerea</i>	-	-
Grote brandnetel	<i>Urtica dioica</i>	-	-
Grote egelskop	<i>Sparganium erectum</i>	-	-
Grote kattenstaart	<i>Lythrum salicaria</i>	-	-
Haagwinde	<i>Calystegia sepium</i>	-	-
Harig wilgenroosje	<i>Epilobium hirsutum</i>	-	-
Hondsdrif	<i>Glechoma hederacea</i>	-	-
Kale jonker	<i>Cirsium palustre</i>	-	-
Kikkerbeet	<i>Hydrocharis morsus-ranae</i>	-	-
Kleefkruid	<i>Galium aparine</i>	-	-
Klein kruiskruid	<i>Senecio vulgaris</i>	-	-
Kleine veldkers	<i>Cardamine hirsuta</i>	-	-
Kleine watereppe	<i>Berula erecta</i>	-	-
Klimop	<i>Hedera helix</i>	-	-
Kruipende boterbloem	<i>Ranunculus repens</i>	-	-
Liggende vetmuur	<i>Sagina procumbens</i>	-	-
Moerasvaren	<i>Thelypteris palustris</i>	-	-
Moerasvergeet-mij-nietje	<i>Myosotis scorpioides</i>	-	-
Paardenbloem	<i>Taraxacum officinale</i>	-	-
Paarse dovenetel	<i>Lamium purpureum</i>	-	-
Penningkruid	<i>Lysimachia nummularia</i>	-	-
Pinksterbloem	<i>Cardamine pratensis</i>	-	-
Pitrus	<i>Juncus effusus</i>	-	-
Riet	<i>Phragmites australis</i>	-	-
Rode klaver	<i>Trifolium pratense</i>	-	-
Rode kornoelje	<i>Cornus sanguinea</i>	-	-
Smalle weegbree	<i>Plantago lanceolata</i>	-	-
Spaanse aak	<i>Acer campestre</i>	-	-
Straatgras	<i>Poa annua</i>	-	-

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	FF	RL
Veldzuring	<i>Rumex acetosa</i>	-	-
Watermunt	<i>Mentha aquatica</i>	-	-
Watertorkruid	<i>Oenanthe aquatica</i>	-	-
Waterzuring	<i>Rumex hydrolapathum</i>	-	-
Wilgenroosje	<i>Chamerion angustifolium</i>	-	-
Witte dovenetel	<i>Lamium album</i>	-	-
Witte klaver	<i>Trifolium repens</i>	-	-
Zachte berk	<i>Betula pubescens</i>	-	-
Zevenblad	<i>Aegopodium podagraria</i>	-	-
Zilverschoon	<i>Potentilla anserina</i>	-	-
Zwarte els	<i>Alnus glutinosa</i>	-	-
Libellen en waterjuffers			
Lantaarntje	<i>Ischnura</i>	-	-
Variabele waterjuffer	<i>Coenagrion pulchellum</i>	-	-
Viervlek	<i>Libellula quadrimaculata</i>	-	-
Vlinders			
Citroenvlinder	<i>Gonepteryx rhamni</i>	-	-
Dagpauwoog	<i>Aglais io</i>	-	-
Klein geaderd witje	<i>Pieris napi</i>	-	-
Kleine vos	<i>Aglais urticae</i>	-	-
Amfibieën			
Bastaardkikker	 <i>esculenta</i>	1	-
 kikker	 <i>temporaria</i>	1	-
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	1	-
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	1	-
Vissen			
Kleine modderkruiper	<i>Cobitis taenia</i>	2	-
Vogels			
Blauwe reiger	<i>Ardea cinerea</i>	+	-
Boerenwaluw	<i>Hirundo rustica</i>	+	7
Boompieper	<i>Anthus trivialis</i>	+	-
Huisemus	<i>Passer domesticus</i>	+	7
Huiswaluw	<i>Delichon urbicum</i>	+	7
Kneu	<i>Carduelis cannabina</i>	+	7
Koolmees	<i>Parus major</i>	+	-
Meerkoet	<i>Fulica atra</i>	+	-
Merel	<i>Turdus merula</i>	+	-
Ooievaar	<i>Ciconia ciconia</i>	+	-
Vink	<i>Fringilla coelebs</i>	+	-
Wilde eend	 <i>platyrhynchos</i>	+	-
Zoogdieren			
Mol	<i>Talpa europaea</i>	1	-

**BIJLAGE 4: OPLEGNOTITIE STIKSTOF, OPLEGNOTITIE BIJ TOETSING FLORA- EN
FAUNAWET, VOORTOETS EN NEE-TENZIJ-TOETS**

Oplegnotitie Stikstof

Oplegnotitie bij Toetsing Flora- en faunawet, Voortoets en Nee-tenzij-toets

Rapport 2016-026

koeman en bijkerk bv
ecologisch onderzoek en advies

Oplegnotitie Stikstof

Oplegnotitie bij Toetsing Flora- en faunawet, Voortoets en Nee-tenzij-toets

Rapport 2016-026

koeman en bijkerk bv

ecologisch onderzoek en advies

bezoekadres
postadres
telefoon
telefax
email
website

oosterweg 127 Haren
postbus 111 9750 AC Haren

www.koemanenbijkerk.nl

Colofon

Opdrachtgever	Projectontwikkeling Heutink, Sisalstraat 1, 8281 JJ Genemuiden
Titel	Oplegnotitie Stikstof, Oplegnotitie bij Toetsing Flora- en faunawet, Voortoets en Nee-tenzij-toets
Auteurs	
Datum	11 mei 2016
Pagina's (inclusief bijlagen)	21
Opdrachtnr	-
Projectnr	2016-035
Rapportnr	2016-026
Status	Eindconcept
Akkoord	 (Teamleider ecologie en natuur)
Paraaf	

Foto omslag: Deelgebied 1 van het plangebied

Deze publicatie kan geciteerd worden als:

Brouwer A & van der 2016. Oplegnotitie Stikstof, Oplegnotitie bij Toetsing Flora- en faunawet, Voortoets en Nee-tenzij-toets. KenB rapport 2016-026. Koeman en Bijkerk bv, Haren.

© Koeman en Bijkerk bv / Projectontwikkeling Heutink

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Koeman en Bijkerk bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Koeman en Bijkerk bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede schade welke voortvloeit uit toepassingen van resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Koeman en Bijkerk bv; opdrachtgever vrijwaart Koeman en Bijkerk bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoudsopgave

	Colofon	3
	Samenvatting	7
1	Inleiding	9
1.1	Achtergrond	9
1.2	Doel	11
2	Wettelijk kader	13
2.1	Natura 2000	13
3	Resultaten	15
3.1	Stikstof in relatie tot Natura 2000	15
3.2	Balans van de verkeersintensiteiten ten gevolge van de verplaatsing van het rietbedrijf	16
3.3	Stikstof uitstoot veroorzaakt door de tien woningen	18
4	Conclusie	19
4.1	Gevolgen van de verplaatsing van het rietbedrijf	19
5	Literatuur	21

Samenvatting

In opdracht van [REDACTED] van Projectontwikkeling Heutink te Genemuiden, heeft Koeman en Bijkerk bv een toetsing aan de Flora- en faunawet, een Voortoets en een Nee-tenzij-toets uitgevoerd in verband met de voorgenomen bouw van tien woningen en een rietloods te Belt Schutsloot, gemeente Steenwijkerland (Koeman en Bijkerk, 2015-002). Het onderzoeksgebied bestaat uit twee los van elkaar gelegen delen, die beide zijn gelegen aan de Belterweg te Belt Schutsloot. Het oppervlak van beide plangebieden bedraagt in totaal circa 1 ha. Deelgebied 1 (westelijke deel plangebied) is momenteel in gebruik als stalling voor boten. Hier zal een rietloods worden gebouwd. De rietloods is nu in het oostelijke plangebied gevestigd. De stalling voor boten in het westelijke plangebied zal worden beëindigd. In het oostelijke plangebied zullen enkele woningen worden gebouwd.

Het onderzoek van Koeman en Bijkerk heeft aangetoond dat er geen negatieve effecten te verwachten zijn in het kader van de Flora- en Faunawet, Ecologische hoofdstructuur en Natuurbeschermingswet. In de voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet was echter nog geen aandacht besteed aan het aspect stikstof: Ten behoeve van het rietbedrijf vinden transportbewegingen plaats zowel op het land als op het water. Een toename van de stikstofdepositie kan negatieve effecten genereren op Natura 2000 gebieden, zoals het gebied de Wieden waar beide plangebieden in (westelijk deel) dan wel naast (oostelijk deel) zijn gelegen. De gemeente heeft daarom aangegeven dat het aspect stikstof in relatie tot de verplaatsing van het rietbedrijf nader dient te worden onderzocht.

Ten gevolge van de verplaatsing van het rietbedrijf treedt netto geen toename op van de stikstofdepositie op het Natura 2000 gebied De Wieden. Wel is er sprake van een netto afname van de depositie.

De emissie winst van het beperken van vaarbewegingen, vrachtverkeer en het stopzetten van de botenverhuur kan moeilijk exact berekend worden, gezien het grote aantal variabelen. Gezien de vrij hoge emissiegetallen van boten en vrachtauto's kan ingeschat worden dat dit ten minste in de orde van grootte ligt van 200 kg NOx/jaar. Dit is een voorzichtige schatting. De emissietoename ten gevolge van de tien woningen is circa 16,2 kg NOx/jaar en weegt daardoor niet op tegen de emissie afname ten gevolge van het beperken van de vaarbewegingen, vrachtverkeer en het stopzetten van de botenverhuur. Significante negatieve effecten ten gevolge van stikstof zijn daardoor uitgesloten.

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

In opdracht van de van [REDACTED] van Projectontwikkeling Heutink te Genemuiden, heeft Koeman en Bijkerk bv een toetsing aan de Flora- en faunawet, een Voortoets en een Nee-tenzij-toets uitgevoerd in verband met de voorgenomen bouw van tien woningen en een rietloods te Belt Schutsloot, gemeente Steenwijkerland (Berg & van der [REDACTED], 2014). Het onderzoeksgebied bestaat uit twee los van elkaar gelegen delen, die beide zijn gelegen aan de Belterweg te Belt Schutsloot. Het oppervlak van beide plangebieden bedraagt in totaal circa 1 hectare. Deelgebied 1 (westelijke deel plangebied) is momenteel in gebruik als stalling voor boten. Hier zal een rietloods worden gebouwd. De rietloods is nu in het oostelijke plangebied gevestigd. De stalling voor boten in het westelijke plangebied zal worden beëindigd. In het oostelijke plangebied zullen enkele woningen worden gebouwd.

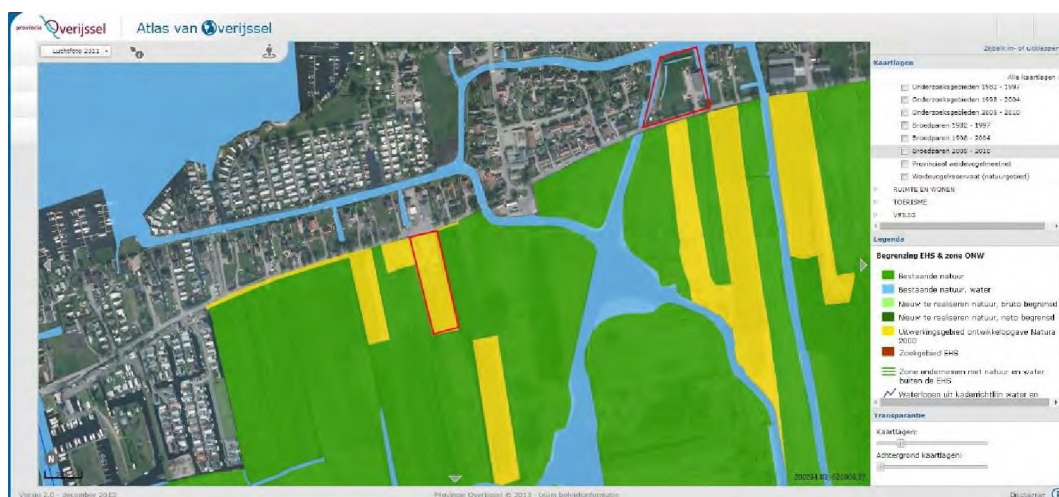

Figuur 1 Links de situering van het plangebied binnen het km-hok 200-520 (blauw omcirkeld). Rechts een luchtfoto met rood omlijnd de twee deelgebieden (bron: Google Earth).

Figuur 2 De kaart laat zien dat het dorp is ingesloten in het Natura 2000-gebied de Wieden. Het westelijke plangebied ligt daadwerkelijk in het Natura 2000-gebied en het oostelijke plangebied grenst eraan.

Het onderzoek van Koeman en Bijkerk heeft aangetoond dat er geen negatieve effecten te verwachten zijn in het kader van de Flora-en Faunawet, Ecologische hoofdstructuur en Natuurbeschermingswet. In de voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet was echter nog geen aandacht besteed aan het aspect stikstof: Ten behoeve van het rietbedrijf vinden transportbewegingen plaats zowel op het land als op het water. Een toename van de stikstofdepositie kan negatieve effecten genereren op Natura 2000 gebieden, zoals het gebied de Wieden waar beide plangebieden in (westelijk deel) dan wel naast (oostelijk deel) zijn gelegen (zie figuur 2). De gemeente heeft daarom aangegeven dat het aspect stikstof in relatie tot de verplaatsing van het rietbedrijf nader dient te worden onderzocht. Tevens zal de uitstoot van de woningen ook mee worden genomen in deze rapportage.

Figuur 3 Begrenzing EHS (Ecologische Hoofdstructuur) en zone ONW (Ondernemen met Natuur en Water). De twee deelgebieden waaruit het plangebied bestaat zijn met een rode lijn aangegeven (bron: http://gisopenbaar.overijssel.nl/viewer/app/atlasvanoverijssel_basis/v1)

1.2 Doel

In deze notitie wordt nader ingegaan op de te verwachten veranderingen in stikstofemissies ten gevolge van de verplaatsing van het bedrijf. Hierbij zal er gekeken worden naar alle veranderingen die plaats vinden, zowel op het terrein zelf, alsook de vaarbewegingen en het vrachtverkeer. Tevens zal de uitstoot van de tien woningen worden meegenomen.

2 Wettelijk kader

2.1 Natura 2000

Het gebied de Wieden is aangewezen als Natura 2000 gebied. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. Voor al deze gebieden gelden instandhoudingsdoelen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat deze instandhoudingsdoelen niet in gevaar mogen worden gebracht. Deze instandhoudingsdoelen zijn terug te vinden in de aanwijzingsbesluiten. Om dit toetsbaar te maken, kent de Natuurbeschermingswet 1998 voor projecten en andere handelingen (zowel bestaand als nieuw) die gevolgen voor soorten en habitats van de betreffende gebieden zouden kunnen hebben, een vergunningplicht. Een vergunning voor een project wordt alleen verleend wanneer zeker is dat de instandhoudingsdoelen van het gebied niet in gevaar worden gebracht. Hiervan mag alleen worden afgeweken wanneer alternatieve oplossingen voor het project ontbreken en wanneer sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang. Bovendien moet voorafgaande aan het toestaan van een afwijking zeker zijn dat alle schade gecompenseerd wordt (de zogenaamde ADC-toets: Alternatieven, Dwingende redenen van groot openbaar belang en Compenserende maatregelen). Redenen van economische aard kunnen ook gelden als dwingende reden van groot openbaar belang. Als prioritaire soorten of habitats deel uitmaken van de instandhoudingsdoelen mogen redenen van economische aard alleen gebruikt worden na toetsing door de Europese Commissie (LNV 2005) (Zie verder Berg & van der [REDACTED] 2014).

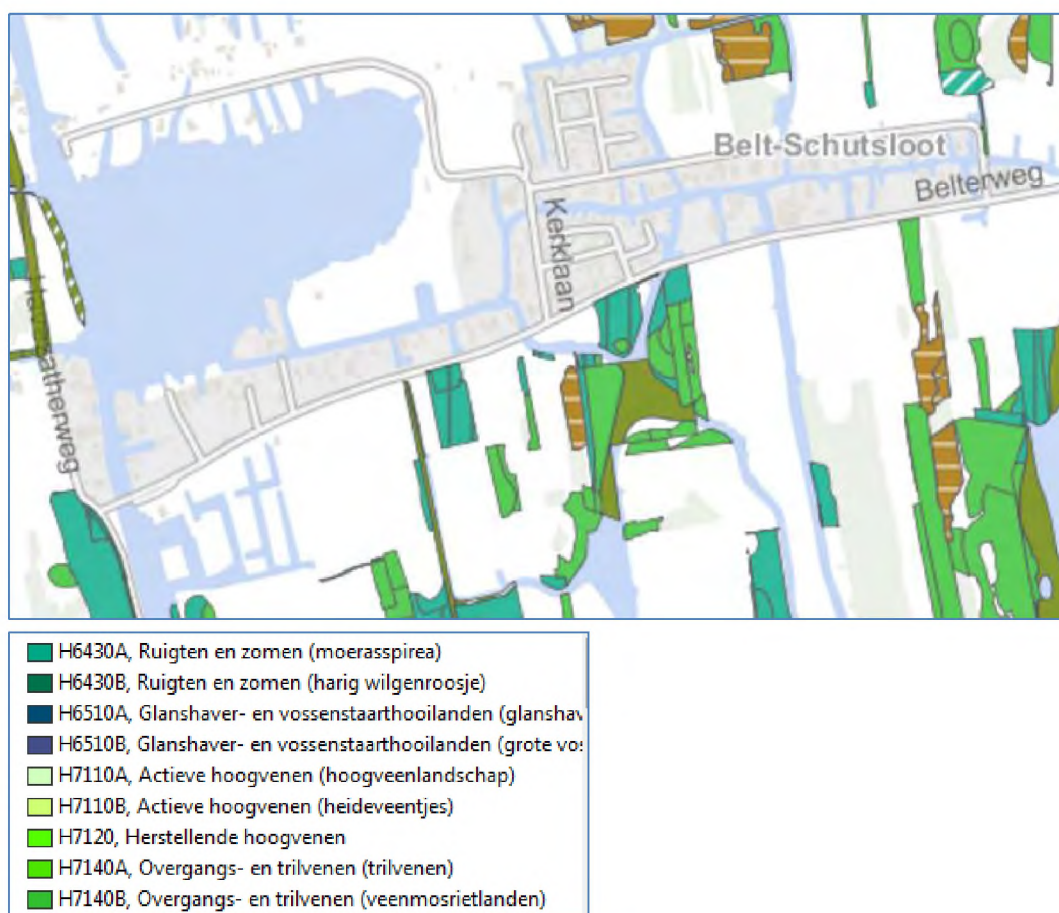
3 Resultaten

3.1 Stikstof in relatie tot Natura 2000

Het oostelijke plangebied (deelgebied 2) grenst aan het Natura 2000-gebied De Wieden, het westelijke plangebied (deelgebied 1) ligt geheel binnen de begrenzing ervan (zie figuur 2). Voor een uitgebreide beschrijving van het Natura 2000-gebied De Wieden wordt verwezen naar Berg & van der [REDACTED] 2014.

Het meest verzuringsgevoelige habitattype betreft het Veenmosrietland. Dit habitattype komt verspreid voor in het gebied ook rondom en grenzend aan de oude en nieuwe locaties van het betreffende bedrijf (zie Koeman en Bijkerk 2015-002 en figuur 4). Het betreft hier overigens deels bestaand habitattype en deels zoekgebied voor dit habitattype. De kritische depositiewaarde van Veenmosrietland bedraagt 714 mol N/ha/jaar. De achtergronddepositie in de Wieden bedraagt ca. 1500 mol N/ha/jaar (RIVM 2016). De kritische depositiewaarde wordt dus fors overschreden. Dat betekent dat in het kader van de vigerende wetgeving (Natuurbeschermingswet, 1998 en Programmatische aanpak Stikstof, 2015) de stikstofdepositie ten gevolge van dit project niet verder toe mag nemen. In het kader van de PAS mag er een toename optreden van maximaal 0,05 mol N/ha/jaar. Bij toenames tussen de 0,05 en 1 mol toename dient er een melding plaats te vinden bij de provincie en kan het project doorgang vinden onder de voorwaarde dat de beschikbare stikstofruimte voor de Wieden niet reeds is overvraagd door andere projecten. In dat laatste geval en in het geval dat de toename van de stikstofdepositie meer bedraagt dan 1 mol dient een Nb-wetvergunning aangevraagd te worden. Toekenning hiervan is op voorhand onzeker.

In het onderhavige project is echter geen sprake van een toename van de stikstofdepositie. Dat wordt in de volgende paragraaf onderbouwd. Bij een berekening zou de exacte ligging van de verzuringsgevoelige habitattypen moeten worden weergegeven, alsmede de locaties van de bronnen. In dit geval is dat minder van belang omdat voldoende kan worden onderbouwd dat de vaarintensiteit en de verkeersintensiteit ten gevolge van het bedrijf, in het gehele gebied afneemt en dat de toename van uitstoot veroorzaakt door de tien woningen niet opweegt tegen deze afname.

Figuur 4 Habitattypen rondom het bedrijf.

3.2 Balans van de verkeersintensiteiten ten gevolge van de verplaatsing van het rietbedrijf

Het bedrijf bezit acht boten. Het gaat om zeven benzine 4-takt boten en één dieselboot, variërend van 15 pk tot 40 pk. Het zijn meest nieuwe motoren, de oudste is de dieselmotor welke tien jaar oud is. Bij de vaarbewegingen treedt stikstofemissie op die een bepaalde mate van depositie veroorzaakt op het Natura 2000 gebied. Verreweg het grootste deel van de depositie op het Natura 2000 gebied De Wieden wordt echter veroorzaakt door bronnen buiten het gebied en de omliggende veehouderijen. Het bedrijf vaart gemiddeld één keer per dag heen naar het gebied en één keer per dag terug. Tevens komt er één keer per week een extra schuit ter ondersteuning. Verandering van het gebruik van een bepaald type boot treedt met de nieuwe locatie niet op. Wel treden de volgende veranderingen op:

1. Het bedrijf oogst riet op verschillende locaties in het Natura 2000 gebied. De vaarroutes zijn globaal aangegeven in figuur 5. Het riet wordt op sommige plaatsen zeer tijdelijk in het natuurgebied zelf opgeslagen. Vervolgens wordt alles naar het bedrijf getransporteerd. De oude locatie ligt op relatief grotere afstand

van de meeste oogstgebieden dan nu het geval is. Vanaf de nieuwe locatie zijn de meeste oogstgebieden gemakkelijker bereikbaar waardoor de vaartijden iets korter zijn: Het bedrijf komt centraler te liggen ten opzichte van de oogstgebieden. Hierdoor is er sprake van een iets geringere depositie van stikstof in het natuurgebied.

2. Veel belangrijker nog is dat de boten vanaf de nieuwe locatie geen lage bruggen tegenkomen, waardoor de boten veel voller kunnen worden geladen. Ingeschat wordt dat het totaal aantal vaarbewegingen daardoor met bijna de helft daalt. Dit betekent een forse daling van de stikstofemissie ten gevolge van het bedrijf.
3. Op de huidige locatie is nu een botenopslag gevestigd. In de zomer vinden hier veel verkeersbewegingen plaats zowel van auto's die naar en van de botenopslag rijden, als van boten die van en naar de botenopslag varen. De botenopslag wordt beëindigd waardoor de stikstofemissie zal dalen. Dit heeft een verlaging van de stikstofemissie tot gevolg.
4. De routes die de vrachtauto's nemen zal in de nieuwe situatie niet wijzigen. Meestal wordt aangereden vanaf de Arembergerweg-Belterweg. In de huidige situatie is het vrachtverkeer vrij intensief: tot zes keer per dag maximaal (visa versa). Dit heeft onder meer te maken met het feit dat de vrachtwagens niet overdekt kunnen worden geladen. Er gaat veel tijd overheen voordat een vrachtwagen vol geladen is. Omdat het riet kwetsbaar is voor slechte weersomstandigheden (vocht) is de situatie nu zo dat de vrachtwagens vaak niet volgeladen afrijden, omdat anders de kwaliteit van het riet in gevaar komt. In de nieuwe situatie kan er onderdak geladen worden, waardoor de auto's volgeladen kunnen worden alvorens af te rijden. Dit levert een forse besparing op van het aantal ritten van en naar het bedrijf. Ingeschat wordt dat het aantal ritten nu maximaal 40 x per jaar gaat bedragen (visa versa). Dat is een forse reductie op het totaal aantal ritten, met een forse daling van de stikstofemissie als gevolg.
5. Voorts is er nog de opslag van de rietmaai/oogstmachines. Doordat de huidige loods te klein is om ook nog deze machines te herbergen, staan deze op nog twee andere locaties gestald en moet er vaak heen en weer worden gereden om deze machines voor het bedrijf in te zetten. In de nieuwe situatie zal er geen buitenopslag meer plaatsvinden, maar enkel onder dak in de loods. Hierdoor zijn er geen vervoersbewegingen meer nodig tussen het bedrijf en de in het gebied aanwezige opslagplaatsen voor machines. Dit levert een vermindering van de stikstofemissie op.
6. Omdat met de nieuwe loods de opslagcapaciteit groter is, worden de werkzaamheden in het veld efficiënter: Het riet wordt nu op veel plaatsen in het veld tijdelijk opgeslagen, waar veel vaarbewegingen voor nodig zijn. In de nieuwe situatie kan het bedrijf middels hun rupsvoertuig het riet in één keer maaien en meenemen op de schuit naar de nieuwe loods of een bestaande opslag van Natuurmonumenten buiten. Dit levert ook een verlaging van de stikstofemissie op.

Figuur 5 Groen gearceerd: rietpercelen waar geoogst wordt; blauw met pijlen: vaarroutes; rood: route vrachtauto.

3.3 Stikstof uitstoot veroorzaakt door de tien woningen

In de planontwikkeling is tevens de bouw van tien woningen begrepen. Woningen brengen verkeersbewegingen met zich mee en ze beschikken over een verwarmingsinstallatie. Beide aspecten veroorzaken emissie van NO_x.

Verkeersbewegingen

In het kader van de PAS- wetgeving hoeven nieuw gegenereerde verkeersbewegingen ten gevolge van het plan alleen te worden onderzocht binnen het plangebied zelf, in dit geval dus het gebied waar de woningen zijn gelegen. Zodra het verkeer op de bestaande wegen komt, hoeft deze emissie niet verder te worden onderzocht. Uitgegaan wordt van acht verkeersbewegingen per woning en een afstand van 100 meter, tot de bestaande wegen. De uitstoot van een gemiddelde personenauto bedraagt 0,24 gr. NO_x/km. (Verbeek, 2012). De emissietoename ten gevolge van het verkeer bedraagt daarmee 0,69 kg NO_x/jaar.

Verwarming

De uitstoot van een gemiddelde verwarmingsketel bedraagt 1,55 kg NO_x/jaar (Folkert, 2006). Tien verwarmingsketels generen daardoor tezamen 15,5 kg NO_x/jaar.

4 Conclusie

4.1 Gevolgen van de verplaatsing van het rietbedrijf

Ten gevolge van de verplaatsing van het rietbedrijf treedt netto geen toename op van de stikstofdepositie op het Natura 2000 gebied De Wieden. Wel is er sprake van een netto afname van de depositie. Toename van stikstof wordt veroorzaakt door de tien woningen. Deze genereren in totaal circa 16,2 kg NOx/jaar. Dit is een zeer lage emissie.

De afname wordt veroorzaakt door zes verschillende factoren:

1. De vaartijden zijn iets korter, doordat het bedrijf centraler komt te liggen ten opzichte van de oogstgebieden;
2. Het aantal vaarbewegingen zal met de helft afnemen;
3. De botenopslag wordt beëindigd, wat een vermindering van transport en vaarbewegingen oplevert;
4. Het vrachtverkeer zal enorm verminderen, doordat ze onderdak geladen kunnen worden;
5. De rietmaai/oogstmachines hoeven niet meer extern te worden opgeslagen;
6. De werkzaamheden in het veld worden veel efficiënter.

De emissie winst die ten gevolge van het beperken van vaarbewegingen, vrachtverkeer en het stopzetten van de botenverhuur kan moeilijk exact berekend worden, gezien het grote aantal variabelen. Gezien de vrij hoge emissiegetallen van boten en vrachtauto's kan ingeschat worden dat dit ten minste in de orde van grootte ligt van 200 kg NOx/jaar. Dit is een voorzichtige schatting. De emissietoename ten gevolge van de tien woningen is circa 16,2 kg NOx/jaar en weegt daardoor niet op tegen de emissie afname ten gevolge van het beperken van de vaarbewegingen, vrachtverkeer en het stopzetten van de botenverhuur. Significante negatieve effecten ten gevolge van stikstof zijn daardoor uitgesloten.

5 Literatuur

Anonymus (1992) Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* Nr. L 206 van 22/07/1992: 7-50.

█ & █. (2014) Toetsing Flora- en faunawet, Voortoets en Nee-tenzij-toets in verband met de voorgenomen bouw van tien woningen en een rietloods te Belt Schutsloot, gemeente Steenwijkerland. KenB rapport 2015-002. Koeman en Bijkerk bv, Haren.

█ Wesseling1, H. van de Ven2, W. Korver3, █ 1 TNO, 2 DHV, 3 Goudappel Coffeng. 2006. MNP Rapport 500095002/2006 Salderingsmodel luchtkwaliteit Methodiek en uitgangspunten R.J.M.

LNV (2005) *Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998*. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.

█ 1995. EMEP/Corinair emission inventory guidebook, Other mobile sources and machinery, version 3.1, December 1995.

TNO. 2016. Diverse publicaties

Verbeek, █, █. 2012. Brandstoffen voor het wegverkeer Kenmerken en perspectief. Herziene versie 2012 (TNO), In opdracht van: Ministerie van Infrastructuur en Milieu

www.RIVM.nl

.

**BIJLAGE 5: MEMO VERKEERSGENERATIE BESTEMMINGSPLAN BELT-
SCHUTSLOOT, WONINGBOUW EN RIETLOODS BELTERWEG**

Memo

Opdrachtgever: Gemeente Steenwijkerland

projectnummer: 245.00.01.02.00

Aan:
Van:
Onderwerp: Verkeersgeneratie bestemmingsplan Belt-Schutsloot,
Woningbouw en rietloods Belterweg
Datum: 08-01-2016

Verkeerstellingen gemeente

In mei 2011 zijn door de gemeente Steenwijkerland mechanische verkeerstellingen uitgevoerd op de Belterweg aan zowel de oost- als westzijde van Belt-Schutsloot. De intensiteit bedroeg op het telpunt aan de westzijde gemiddeld 664 motorvoertuigen per werkdag. Aan de oostzijde was dit aantal gemiddeld 828.

Huidige bedrijfslocatie

In de huidige situatie is het rietbedrijf gevestigd aan de Belterweg 34a in Belt-Schutsloot. Op dit perceel is een rietloods met een oppervlakte van circa 450 m² aanwezig. Verder bevindt zich hier een buitenopslag van circa 5.000 m² en een aanlegplaats voor vaartuigen.

Voor de verkeersgeneratie is CROW-publicatie 317 'Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie' geraadpleegd. Bij verkeersgeneratie wordt een onderscheid gemaakt in respectievelijk stedelijkheidsgraad en een ligging in centrum, centrumschil, rest bebouwde kom of buitengebied. De huidige bedrijfslocatie valt te karakteriseren als een niet-stedelijk gebied in de rest van de bebouwde kom. Voor arbeids- en bezoekersextensieve bedrijven (loods, opslag, bedrijventerrein) wordt op basis van de CROW-publicatie uitgegaan van een verkeersgeneratie per weekdag (inclusief vrachtverkeer) van minimaal 3,9 en maximaal 5,7 per 100 m² bruto vloeroppervlakte.

Uitgaande van de eerdergenoemde loods van 450 m² gaat het in de huidige situatie om een verkeersgeneratie van (naar boven afgerond) 18 tot 26 verkeersbewegingen (inclusief vrachtverkeer) per weekdag.

Gezien de specifieke activiteiten en locatie van het bedrijf is bovenstaand aantal verkeersbewegingen naar verwachting aan de hoge kant. In overleg met de eigenaren is daarom gekomen tot een representatieve bedrijfssituatie, waarbij is uitgegaan van de volgende gegevens:

- een deel van het transport vindt plaats over water;
- in het bedrijf zijn twee personen werkzaam (de eigenaren);
- er is geen personeel werkzaam;
- op het bedrijf komen geen bezoekers;
- circa twee keer per maand komt er een vrachtwagen om riet te laden;

- de rietmaai/oogstmachines staan elders opgeslagen en moeten van en naar de bedrijfslocatie worden gereden;
- in de zomerperiode komt gedurende vijf maanden de groothandel circa één keer per maand met een bestelauto vis halen.

Op grond van de representatieve bedrijfssituatie bedraagt de verkeersgeneratie over de weg naar verwachting circa tien verkeersbewegingen per werkdag. Het aantal verkeersbewegingen op basis van de CROW-publicatie kan daarnaast beschouwd worden als een 'worst case scenario'.

Verkeersgeneratie geplande woningen

Met het bestemmingsplan wordt op de huidige locatie van het rietbedrijf de bouw van tien woningen mogelijk gemaakt. Het gaat hier om vier vrijstaande woningen en zes twee-onder-een-kapwoningen. Voor een niet-stedelijk gebied in de rest van de bebouwde kom wordt voor vrijstaande koopwoningen uitgegaan van een verkeersgeneratie van 7,8 tot 8,6 verkeersbewegingen per werkdag. Voor twee-onder-een-kapwoningen (koop) wordt uitgegaan van een verkeersgeneratie van 7,4 tot 8,2 verkeersbewegingen per werkdag. In totaal gaat het voor dit plan daarmee om een verkeersgeneratie van (naar boven afgerond) 76 tot 84 verkeersbewegingen per werkdag.

Huidige situatie geplande bedrijfslocatie

In de huidige situatie is het noordelijke deel van de nieuwe locatie van het rietbedrijf in gebruik als opslagterrein voor boten voor het watersportbedrijf aan de Belterweg 64. Het zuidelijke deel van de nieuwe locatie heeft een agrarische bestemming. Op het terrein is geen bebouwing aanwezig. De verkeersaantrekkende werking van het agrarische deel is vrijwel nihil.

De verkeersgeneratie van het opslagterrein hangt samen met die van het watersportbedrijf. In de CROW-publicatie zijn geen kengetallen opgenomen voor watersportbedrijven. Voor de enigszins vergelijkbare categorie 'groencentrum' wordt in een niet-stedelijk gebied in de rest van de bebouwde kom uitgegaan van een verkeersgeneratie (per werkdag) van minimaal 12,0 en maximaal 14,4 per 100 m² bruto vloeroppervlakte. Voor klanten toegankelijke buiten/verkoopruimte dient daarbij meegerekend te worden. Het terrein van het watersportbedrijf beslaat op basis daarvan circa 2.000 m². Op grond daarvan gaat het in de huidige situatie om een verkeersgeneratie van 240 tot 288 verkeersbewegingen per werkdag.

Een deel van de bezoekers van het watersportbedrijf komt specifiek voor de opgeslagen boten. De boten worden daarbij over de Belterweg van en naar de botenhelling en werkplaats ten noorden van de weg verplaatst. Volgens de eigenaren van het rietbedrijf betreft het de verplaatsing van circa 15 tot 20 boten per dag.

Toekomstige situatie nieuwe bedrijfslocatie

In de toekomstige situatie wordt het rietbedrijf verplaatst naar het opslagterrein van het watersportbedrijf. Het opslagterrein voor boten komt daarbij te vervallen. Dit geldt ook voor alle met dat opslagterrein samenhangende verkeersbewegingen.

Op de nieuwe locatie wordt een loods met een vloeroppervlak van circa 1.300 m² en een overkapping boven water gerealiseerd. Zoals eerder aangegeven is de CROW-publicatie, gezien de specifieke activiteiten en locatie van het rietbedrijf, te algemeen met betrekking tot de verkeersgeneratie. Door de eigenaren is onderbouwd dat in de toekomstige situatie een vrachtwagen met aanhanger met riet kan worden beladen. Het aantal verkeersbewegingen neemt daardoor af van circa 24 per jaar naar circa twaalf per jaar.

De rietmaai/oogstmachines kunnen in de toekomstige situatie in de loods op het terrein worden gestald. Het is daardoor niet meer noodzakelijk om de machines van en naar de opslagen elders naar de bedrijfslocatie te vervoeren.

In de toekomstige situatie bevinden zich op de aanvoerroute over water geen bruggen. De laadcapaciteit van de schuiten kan daardoor, in tegenstelling tot de huidige situatie, volledig worden gebruikt. Het aantal vaarbewegingen neemt daardoor naar verwachting met circa de helft af. De te varen afstanden nemen naar verwachting met circa een kwart af.

Conclusie

Door de bouw van woningen op de huidige bedrijfslocatie neemt het aantal verkeersbewegingen op die locatie toe. Op de nieuwe locatie kent het rietbedrijf een efficiëntere bedrijfsvoering waardoor het aantal verkeersbewegingen afneemt. Daarnaast vervallen op de toekomstige locatie alle verkeersbewegingen als gevolg van de botenopslag. In zijn totaliteit neemt het aantal verkeersbewegingen daarmee naar verwachting beperkt toe. Gezien de bestaande intensiteiten (uit de verkeerstellingen) op de Belterweg, gaat de toename op in het bestaande verkeersbeeld en valt er geen significante verslechtering van de verkeerssituatie te verwachten.

BIJLAGE 6: REACTIENOTA ZIENSWIJZEN ONTWERPBESTEMMINGSPLAN BELT-SCHUTSLOOT, WONINGBOUW EN RIETLOODS BELTERWEG

**Reactienota zienswijzen
ontwerpbestemmingsplan**

**Belt-Schutsloot,
Woningbouw en Rietloods**

Afdeling: REO

Auteur :

Datum: 15 november 2016

Versie: definitief

Inhoudsopgave

1.	<i>Inleiding</i>	3
2.	<i>Overzicht zienswijzen</i>	3
3.	<i>Ontvankelijkheid</i>	3
4.	<i>Beantwoording van de zienswijzen</i>	3
4.1.	Indiener 1	3
4.1.1.	Economische ordening?	3
4.1.2.	Voorwaardelijke verplichting.....	5
4.1.3.	Ligging in WRO-zone natura 2000	5
4.1.4.	Ladder duurzame verstedelijking	6
4.1.5.	Ecologische Hoofdstructuur/Natura 2000	6
4.1.6.	Strijd met provinciaal beleid.....	7
4.1.7.	Geluid	9
4.1.8.	Afwijkingsbevoegdheden	10
4.1.9.	Verkeersveiligheid	10
4.1.10.	Flora en Fauna/Natura 2000	10
4.1.11.	Alternatieven	11
4.1.12.	Precedentwerking	12
4.1.13.	Uitvoerbaarheid	12
4.1.14.	Conclusie	13

1. Inleiding

Het ontwerpbestemmingsplan 'Belt-Schutsloot, Woningbouw en Rietloods Belterweg' met de bijbehorende stukken heeft van 6 juli tot en met 16 augustus 2016 ter inzage gelegen. Gedurende deze periode is een ieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen op het ontwerpbestemmingsplan.

Tegen het ontwerpbestemmingsplan is door een aantal omwonenden een gezamenlijke zienswijze ingediend. In deze reactienota is de inhoud van de zienswijze kort samengevat en van een reactie voorzien.

De reactienota heeft de volgende opzet. In paragraaf 2 wordt een overzicht gegeven van de ingediende zienswijze. In paragraaf 3 wordt kort ingegaan op de ontvankelijkheid van de ingediende zienswijze. In paragraaf 4 wordt ieder onderdeel van een gemeentelijke reactie voorzien.

De indiener van de zienswijze zal schriftelijk worden geïnformeerd over de te volgen procedure. Bij de besluitvorming in de gemeenteraad over de vaststelling van het bestemmingsplan zal tevens over de zienswijze worden besloten. Aan de raad wordt voorgesteld de zienswijze conform deze reactienota zienswijzen te beantwoorden. De reactienota zienswijzen heeft tot dat moment de status van conceptnota en zal aan de indiener van zienswijze worden toegezonden.

2. Overzicht zienswijzen

Tegen het ontwerpbestemmingsplan is de volgende zienswijze ingediend:

Nr.	Naam
1.	Indiener 1

3. Ontvankelijkheid

De zienswijze is binnen de termijn van terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan bij de gemeente Steenwijkerland binnengekomen en dus tijdig ingediend. Daarmee is de zienswijzen dus ontvankelijk.

4. Beantwoording van de zienswijzen

4.1. Indiener 1

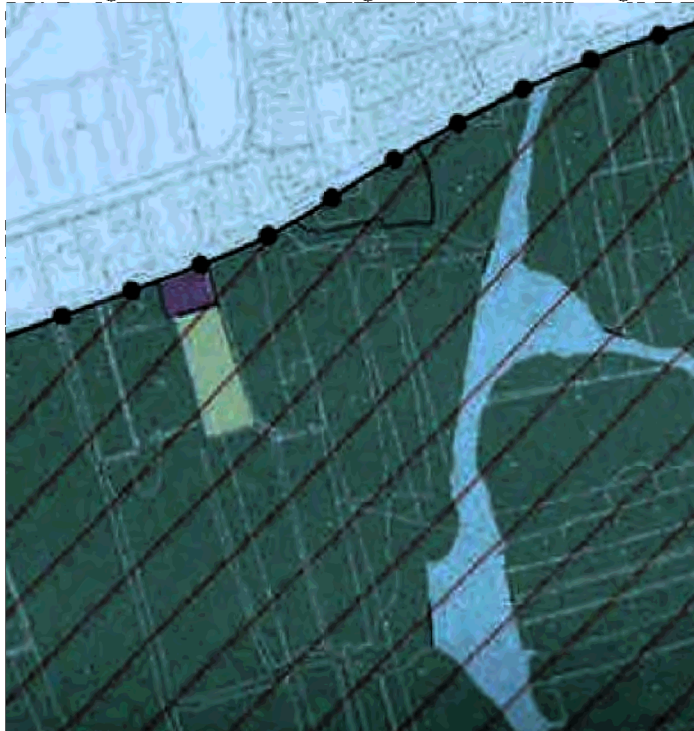
4.1.1. Economische ordening?

Het ontwerpbestemmingsplan is uitsluitend ingegeven door bedrijfseconomische argumenten. Het ontwerpbestemmingsplan toont niet aan dat de verplaatsing van de rietloods naar de nieuwe locatie ook ruimtelijk aanvaardbaar is. Door deze verplaatsing wordt het patroon van de lintbebouwing aan de Belterweg doorbroken. Hetzelfde geldt voor de structuur van het rietlandschap. Het feit dat er nu ter plaatse sprake is van een botenopslag en de verwijzing naar een gebouwde rietloods aan de Arembergergracht maken dit niet anders. De tekst van paragraaf

5.1 van de toelichting geeft zelf al aan dat de realisering van de rietloods met verharding en hekwerk zich niet voegt op deze locatie en het landschap doorbreekt. Omdat het ontwerpbestemmingsplan onvoldoende onderbouwt waarom doorbreking van het lint op deze locatie stedenbouwkundig aanvaardbaar is, is de vaststelling van dit bestemmingsplan in strijd met artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro).

Reactie:

Terecht merkt indiener op dat het dorp Belt-Schutsloot is gelegen aan de noordzijde van de Belterweg. Aan de zuidkant van dit deel van de Belterweg bevindt zich geen bebouwing, met uitzondering van een recreatiebedrijf. De locatie waar de rietloods is geprojecteerd heeft volgens de huidige beheersverordening deels de bestemming Bedrijf – Opslag (het paarse vlakje op de

bijgevoegde kaart). Dit is het voorste deel van deze locatie (het gedeelte dat zich het dichtst bij de Belterweg bevindt). Op de verbeelding van de beheersverordening is voor deze bedrijfsbestemming geen bouwvlak opgenomen zodat volgens de huidige beheersverordening alleen opslag (van boten) in de open lucht is toegestaan en bouwwerken, geen gebouwen zijnde mogen worden gebouwd. Het achterste deel van deze locatie heeft de bestemming agrarisch met waarden (het lichtgroene vlak). Ook hier is geen bebouwing in de vorm van gebouwen toegestaan. De omgeving van deze locatie aan de zuidkant van de Belterweg bestaat uit open rietlandschap en heeft de

bestemming natuur (donkergroen).

Het gemeentelijke ruimtelijke beleid voorziet in zijn algemeenheid niet in uitbreiding van de bebouwingstructuur van Belt-Schutsloot aan de zuidkant van de Belterweg. Het behoud en versterking van het historische bebouwingslint van Belt-Schutsloot is leidend. In samenhang hiermee is de openheid van het (achterliggende) landschap eveneens een belangrijke ruimtelijke karakteristiek. Uitgangspunt is het behoud en versterking van deze natuur met aandacht voor cultuurhistorische elementen.

Het gemeentelijke ruimtelijke beleid zoals dat door de gemeenteraad is vastgesteld voorziet onder bepaalde voorwaarden echter ook in de mogelijkheid van bouw van nieuwe rietloodsen ten behoeve van de rietteelt. Deze voorwaarden houden onder meer in dat een rietloods zowel via de weg als het water moet kunnen worden ontsloten. De ruimtelijke afweging die ten grondslag ligt aan het ontwerpbestemmingsplan is dat de functie van een rietbedrijf is een functie die past bij het karakter van het gebied ten zuiden van de Belterweg omdat die activiteit een directe relatie kent met het rietlandschap en de instandhouding daarvan. Cultuurhistorisch en landschappelijk gezien past een rietloods in een rietlandschap. Op meerdere plekken in de gemeente komen rietloodsen voor in rietlandschappen (zoals bijvoorbeeld bij de Arembergergracht). Van belang hierbij is dat de rietteelt in de krachtens de beheersverordening geldende natuurbestemming voor dit gebied een

bij recht toegestane activiteit is. Met andere woorden, de te bouwen rietloods dient ter realisering van gebruiksactiviteiten die krachtens de beheersverordening (al) zijn toegestaan.

Vervolgens zijn in de ruimtelijke afweging nog twee factoren betrokken. Uit de toelichting in paragraaf 5.1 van het ontwerpbestemmingsplan blijkt ten eerste, anders dan indiener suggereert, dat de bouw van een rietloods *in combinatie met* een aantal landschappelijke inpassingsmaatregelen een ruimtelijke ontwikkeling is die past in het landschap. Die inpassingmaatregelen kunnen in het bestemmingsplan worden geborgd. Ten tweede heeft de locatie waar de rietloods is geprojecteerd geen natuurbestemming maar deels (al) een bedrijfsbestemming. Ten opzichte van wat het rietlandschap als natuur is bestemd, impliceert de bouw van de rietloods geen verandering. De bestemde natuur met daaraan verbonden de belangrijke ruimtelijke waarde van het open landschap, blijft volledig behouden.

Op basis van deze afwegingen is de realisering van de rietloods en de bouw van de tien woningen op de huidige locatie van het rietbedrijf een ruimtelijke aanvaardbare ontwikkeling die strookt met de door de gemeenteraad gehanteerde ruimtelijke beleidskaders. Het ontwerpbestemmingsplan is daarmee niet ingegeven door bedrijfseconomische argumenten. In het ontwerpbestemmingsplan is afgewogen wat er ruimtelijk mogelijk is. Binnen die ruimtelijk aanvaardbare kaders zijn economische activiteiten mogelijk, niet andersom. In het ontwerpbestemmingsplan is aldus een duidelijke verantwoording en toelichting opgenomen van de in het plan gemaakte keuze van bestemmingen. Van strijd met artikel 3.1.6 Bro (eerste lid) is dan ook geen sprake.

4.1.2. Voorwaardelijke verplichting

De in artikel 3.4.2 van het ontwerpbestemmingsplan opgenomen voorwaardelijke verplichting is onvoldoende concreet en niet handhaafbaar omdat niet duidelijk is welke randvoorwaarden de ontwikkelaar/gebruiker in acht moet nemen en welke rechtszekerheid indieners hier aan kunnen ontleen. Onvoldoende is geborgd dat de rietloods landschappelijk met veel groen wordt ingepast. De regeling voor de voorwaardelijke verplichting is bovendien in tegenspraak met de ook in het bestemmingsplan opgenomen bouwmogelijkheid voor erfafscheidingen tot 2 m hoog.

Reactie:

In artikel 3.4.2 is van het ontwerpbestemmingsplan is (inderdaad) een voorwaardelijke verplichting opgenomen op grond waarvan het gebruik van de rietloods en de gronden binnen de bestemming Bedrijf – Rietlandbeheer voor rietteelt en rietopslag slechts mogelijk is indien en zolang aan de gestelde randvoorwaarden voor de landschappelijke inpassing wordt voldaan. Het gaat daarbij om de groene afscherming van het perceel, het grasgedeelte aan de voorkant van de rietloods en het open hekwerk met spijlen aan de kant van de weg. Voor zover dit voor indiener onduidelijk is, kan deze verplichting bij vaststelling van het bestemmingsplan worden verduidelijkt. Er gelden hier ook nog een aantal meer welstandelijke aspecten (uitvoering gebouw in hout)!

De opmerking over de bouw van erfafscheidingen tot 2 m hoog is correct. Dit is niet de bedoeling en zal uit de bouwregels van deze bestemming worden verwijderd.

4.1.3. Ligging in WRO-zone natura 2000

Uit de in de beheersverordening opgenomen aanduiding 'wro-zone-natuur 2000' blijkt al dat er aandacht moet zijn voor de bescherming van de natuur. De ontwikkeling die het ontwerpbestemmingsplan mogelijk maakt, is hiermee in strijd. De afwijking van de recent vastgestelde beheersverordening moet worden gemotiveerd. Ook in dit verband is er sprake van strijd met artikel 3.1.6 Bro.

Reactie:

Zoals in de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan is aangegeven heeft deze zone vooral een attenderingsfunctie. Voor wat betreft de motivering van de afwijking van de beheersverordening kan worden verwezen naar de beantwoording van het eerste onderdeel van de zienswijze. Uit de voor het ontwerpbestemmingsplan opgestelde onderzoeken naar (eventuele) gevolgen voor de (beschermde) natuur blijkt dat de ontwikkelingen die het ontwerpplan mogelijk maakt geen afbreuk doen aan de beschermde natuur en natuurlijke waarden in (de omgeving van) het plangebied.

4.1.4. Ladder duurzame verstedelijking

Het ontwerpbestemmingsplan voorziet in twee nieuwe stedelijke ontwikkelingen, de realisering van een nieuwe woonwijk en de realisatie van een nieuwe bedrijfskavel. Deze ontwikkelingen moeten worden getoetst aan de verstedelijkingsladder van artikel 3.1.6, tweede lid Bro.

Reactie:

Volgens de over de verstedelijkingsladder ontstane jurisprudentie is een realisering van tien woningen geen stedelijke ontwikkeling waar op deze ladder van toepassing is. Hetzelfde geldt voor de bouw van de rietloods, gelet op de aard van de activiteiten (rietteelt) gaat het hier om een gebouw/functie die thuishoort in het buitengebied en niet in een stedelijke omgeving. Desondanks is er, ter illustratie en onderbouwing van de voorgestane ontwikkelingen, in de toelichting van het bestemmingsplan wel inhoudelijk ingegaan op de toetsing aan de ladder. Maar strikt genomen was dat dus niet nodig. Dat laatste staat overigens ook duidelijk in de toelichting vermeld.

4.1.5. Ecologische Hoofdstructuur/Natura 2000

De locatie van de rietloods is onderdeel van het Natura 2000 gebied De Wieden en valt binnen de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Ontwikkelingen of projecten zijn in dit gebied niet toegestaan, tenzij de natuurlijke waarden niet worden aangetast. In het ontwerpbestemmingsplan is niet aannemelijk gemaakt dat het plangebied voor de rietloods niet noodzakelijk is voor de instandhouding van het Natura 2000 gebied en niet begrensd hoeft te worden als EHS.

Reactie:

De locatie van de nieuwe rietloods is in de omgevingsvisie van de provincie aangeduid met het ontwikkelperspectief Uitwerkingsgebieden met een ontwikkelopgave Natura 2000 liggen binnen de begrenzing van de ecologische hoofdstructuur (EHS). In deze gebieden kunnen maatregelen gaan plaatsvinden die de instandhoudingsdoelstelling van het naastgelegen Natura 2000 gebied moeten ondersteunen en realiseren. De komende twee jaar gaat de provincie voor al deze gebieden in de provincie bekijken welke delen van deze gebieden voor deze doelstelling noodzakelijk zijn en welke niet. Dat het perceel voor de nieuwe rietloods als 'ontwikkelopgave Natura 2000' staat aangegeven betekent in het geval van de Wieden en Weerribben (dus) niet automatisch dat precies hier Natura 2000 maatregelen noodzakelijk zijn.

Op het perceel waar de rietloods zal worden gebouwd, liggen geen specifieke doelen vanuit Natura 2000. Op aangrenzende percelen komen de doelen (habitattypes) H6430A Ruigten en zomen (moerasspiraea) en H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietland) voor. In de nabije

omgeving komen ook de habitattypes H91D0 Hoogveenbossen, H3150 Meren met Krabbescheer en Fonteinkruid voor.

Uit het voor het ontwerpbestemmingsplan uitgevoerde ecologische onderzoek blijkt bovendien dat beoogde locatie voor de rietlood slechts met zware inspanningen geschikter kan worden gemaakt als natuurgebied dat kan bijdragen aan de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000 gebied. In de omgeving van het plangebied liggen, volgens het onderzoek voldoende meer geschikte potentiële uitwerkingsgebieden, waar met minder ingrepen betere resultaten zijn te behalen. Op basis van deze afweging, het niet aanwezig zijn van concrete Natura 2000 doelstellingen voor het perceel in combinatie met het gegeven dat het ten opzichte de omgeving relatief moeilijk zal zijn om dit perceel om te zetten tot een natuurgebied met toegevoegde natuurwaarde, is geconcludeerd dat dit gebied niet noodzakelijk is voor de instandhouding van het Natura 2000 gebied en niet begrensd hoeft te worden als EHS. Daarbij is ook in aanmerking genomen dat uit het uitgevoerde ecologisch onderzoek ook blijkt dat realisering van de rietloods op deze locatie geen afbreuk doet aan voor de omgeving geldende natura 2000 doelstellingen. Deze conclusie over het niet noodzakelijk zijn voor het Natura 2000 gebied is door de provincie in het kader van het vooroverleg over dit bestemmingsplan ook onderschreven.

4.1.6. Strijd met provinciaal beleid

Het ontwerpbestemmingsplan is in strijd met provinciaal beleid. Uit het ontwerpplan blijkt niet dat is getoetst aan artikel 2.1.2 tot en met 2.1.6, artikel 2.2. en artikel 2.7 van de (provinciale) omgevingsverordening. Niet is aangetoond dat er behoefte bestaat aan de bouw van de woningen die het ontwerpbestemmingsplan mogelijk maakt, de duurzaamheid van de ontwikkeling is niet aannemelijk gemaakt en de realisering van de rietloods past niet binnen de provinciale Catalogus Gebiedskenmerken. Deze loods past niet in de “natuurlijke laag” voor wat betreft het aantasten van de openheid en de “lust en leisurelaag” voor wat betreft aan verstoren van de donkerte van het gebied.

Reactie:

In artikel 2.1.2 van de omgevingsverordening van de provincie Overijssel (hierna: omgevingsverordening) is aangegeven dat bestemmingsplannen uitsluitend (mogen) voorzien in woningbouw, aanleg van bedrijventerreinen voor lokaal gewortelde bedrijvigheid en het realiseren van stedelijke voorzieningen, met bijbehorende infrastructuur en groenvoorzieningen om te voldoen aan de lokale behoefte en de behoefte van bijzondere doelgroepen.

In artikel 2.1.3 van de omgevingsverordening is bepaald dat bestemmingsplannen uitsluitend voorzien in stedelijke ontwikkelingen die een extra ruimtebeslag door bouwen en verharderen leggen op de groene omgeving wanneer aannemelijk is gemaakt:

- dat er voor deze opgave in redelijkheid geen ruimte beschikbaar is binnen het bestaande bebouwd gebied en de ruimte binnen het bestaand bebouwd gebied ook niet geschikt te maken is door herstructurering en/of transformatie;
- dat mogelijkheden voor meervoudig ruimtegebruik binnen het bestaand bebouwd gebied optimaal zijn benut.

Artikel 2.1.4 van de omgevingsverordening bepaalt dat bestemmingsplannen uitsluitend voorzien in andere dan stedelijke ontwikkelingen die een extra ruimtebeslag door bouwen en verharderen leggen op de groene omgeving wanneer aannemelijk is gemaakt:

- dat (her)benutting van bestaande bebouwing in de groene omgeving in redelijkheid niet mogelijk is;
- dat mogelijkheden voor combinatie van functies op bestaande erven optimaal zijn benut.

In artikel 2.1.5 van de omgevingsverordening is bepaald dat in de toelichting van bestemmingsplannen wordt onderbouwd dat de nieuwe ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt, bijdragen aan het versterken van de ruimtelijke kwaliteit conform de geldende gebiedskenmerken.

Artikel 2.1.6 van de omgevingsverordening bepaalt dat bestemmingsplannen voor de groene omgeving uitsluitend voorzien in nieuwvestiging en grootschalige uitbreidingen van bestaande functies in de groene omgeving, indien hier sociaaleconomische en/of maatschappelijke redenen voor zijn en er is aangetoond dat het verlies aan ecologisch en/of landschappelijk waarden in voldoende mate wordt gecompenseerd door investeringen ter versterking van ruimtelijke kwaliteit in de omgeving.

In artikel 2.2.2 van de omgevingsverordening is opgenomen dat bestemmingsplannen uitsluitend voorzien in de totstandkoming van nieuwe woningbouwlocaties voor zover de nieuwe woningbouwlocatie naar aard, omvang en locatie in overeenstemming is met een woonvisie waarover overeenstemming is bereikt met de buurgemeenten en met Gedeputeerde Staten van Overijssel.

In artikel 2.7 is tenslotte een beschermingsregeling opgenomen voor de EHS.

Inde toelichting van het ontwerpbestemmingsplan is aangegeven dat de woningbouw in die het ontwerp mogelijk maakt, past binnen de gemeentelijke Woonvisie uit 2012. Deze woonvisie voldoet aan de in artikel 2.2.2 van de omgevingsverordening genoemde afstemmingsvereisten. Verder is in het ontwerpbestemmingsplan in bijlage 1 een woningmarktanalyse uitgevoerd op basis van het in 2016 uitgevoerde woningmarkt en woonbehoefteonderzoek Steenwijkerland 2016. Deze analyse toont aan dat de woningbouw die het ontwerpbestemmingsplan mogelijk maakt, aansluit bij de woonbehoefte in Beltschutsloot voor de komende planperiode. De behoefte aan deze woningen is in het ontwerpbestemmingsplan dus wel degelijk voldoende aangetoond. Hiermee is voldaan aan artikel 2.1.2 van de omgevingsverordening.

Een stedelijke ontwikkeling is in de omgevingsverordening omschreven als het realiseren van stedelijke functies zoals woningbouw, bedrijventerreinen, detailhandel, horeca, maatschappelijke, educatieve en religieuze voorzieningen met de daarbij behorende infrastructuur met bijbehorende groen en water en het hiertoe bouwrijp maken van gronden. Aldus is artikel 2.1.3 van de omgevingsverordening niet van toepassing op dit ontwerpbestemmingsplan. De realisering van de rietloods is geen stedelijke ontwikkeling en de bouw van de tien woningen vindt plaats binnen bestaand stedelijk gebied.

Artikel 2.1.4 van de omgevingsverordening is wel relevant voor het ontwerpbestemmingsplan voor zover het gaat om de rietloods. Duidelijk is dat er geen bestaande rietloodsen in de omgeving van de huidige locatie beschikbaar zijn zodat herbenutting van bestaande bebouwing geen reële optie is. Hetzelfde geldt voor het combineren van functies op bestaande erven. De benodigde omvang van de rietloods kan redelijkerwijze niet op een bestaand erf in Belt-Schutsloot worden gerealiseerd.

Ten aanzien van artikel 2.1.5 van de omgevingsverordening is in de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan de voorgeschreven vier-lagen benadering van de gebiedskenmerken aantast. Indiener stelt dat de ontwikkeling van de rietloods de ruimtelijke kwaliteit aantast voor wat betreft de natuurlijke laag en de lust en leisurelaag. In de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan is in dit verband aangegeven dat de door de situering van de rietloods dicht tegen het bestaande bebouwingslint de afbreuk aan de openheid minimaal is. Door het stellen van randvoorwaarden ten aanzien van de landschappelijke inpassing van de rietloods, is er geen aantasting van de ruimtelijke kwaliteit. Een goed ingepaste rietloods kan zoals uit de toelichting (paragraaf 5.1.1) blijkt juist bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit van het rietlandschap, een dergelijke loods hoort in dit landschap thuis.

Met betrekking tot de lust en leisurelaag en het behoud van donkerte is in de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan gesteld dat de aanlichten van het pand niet voor de hand ligt en eventuele terreinverlichting met een sensor zal werken en alleen naar beneden gericht mag zijn.

Daarvoor zal in het bestemmingsplan een specifieke regel worden opgenomen. Met deze regeling moet het behoud van de donkere in het gebied voldoende zijn gewaarborgd. Abusievelijk is deze regeling echter nog niet in het ontwerpbestemmingsplan opgenomen, zoals indiener terecht constateert. Het ontwerpbestemmingsplan zal op dit onderdeel worden aangevuld.

In de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan is ook ingegaan op artikel 2.1.6 van de omgevingsverordening. Die kwaliteitsimpuls groene omgeving is bedoeld voor grootschalige ontwikkelingen van meer dan 1,5 ha. De ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt hebben een totale oppervlakte van 1 ha. Daarmee valt de ontwikkeling ruimschoots onder de 1,5 ha. De woningbouw vindt bovendien niet plaats in de groene omgeving. De rietloods op zich vraagt, zoals aangegeven, om aandacht voor wat betreft de landschappelijke inpassing maar is op zichzelf geen grootschalige ontwikkeling.

De EHS-bepalingen van Titel/artikel 2.7 van de provinciale omgevingsverordening houden, voor zover hier relevant, in dat gebieden die op de EHS-kaart van deze verordening zijn aangeduid als te realiseren (en dat is hier het geval) een bestemming krijgen die mede is gericht op het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de actuele natuurwaarden van deze gebieden zolang deze gronden nog niet zijn aangekocht en/of afgewaardeerd. Deze bepaling is verwerkt in de voor de locatie van de nieuwe rietloods geldende beheersverordening. Daarnaast geldt op grond artikel 2.7.3, lid 4 dat bestemmingsplannen die betrekking hebben op EHS-gebieden geen bestemmingen aanwijzen of regels stellen die activiteiten mogelijk maken die leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een significante vermindering van de oppervlakte van die gebieden, of van de samenhang tussen die gebieden. Zoals uit de voor het ontwerpbestemmingsplan opgestelde ecologische onderzoeken blijkt en in de toelichting van het bestemmingsplan is verantwoord leidt de realisering van de rietloods niet tot een dergelijke aantasting.

Voor wat betreft de door indiener gemaakte opmerkingen over de duurzaamheid van de ontwikkeling, geldt dat uit deze generieke beleidskeuze van de provincie niet voortvloeit dat ruimtelijke ontwikkelingen alleen maar mogen plaatsvinden door herstructurering van bestaande (bebouwde) gebieden. Deze keuze houdt in dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het algemeen zo duurzaam mogelijk moeten plaatsvinden. Dit kan onder meer inhouden dat er zoveel mogelijk sprake is van hergebruik van gronden die al door de mens in gebruik zijn genomen en dat zo min mogelijk gebruikt wordt gemaakt van ongerepte gebieden. De ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maken, sluiten hierbij aan. Van strijd met de Omgevingsvisie en de omgevingsverordening is op dit punt dan ook geen sprake. Het riettelbedrijf dat van de rietloods gebruik zal gaan maken is bovendien actief als natuurbeheerder. Riettel en natuurbeheer zijn activiteiten die samengaan. Dat indiener naar eigen zeggen daarvan het duurzame karakter niet inziet, impliceert niet dat er (daarom) geen sprake van een bedrijfsvoering die niet duurzaam is.

4.1.7. Geluid

In de toelichting wordt voor wat betreft de geluidsgevolgen van de rietloods verwezen naar een akoestisch onderzoek uit 2006 dat is uitgevoerd in het kader van de Wet milieubeheer. Maar dat is onvoldoende om aan te tonen dat er geen sprake zal zijn van geluidhinder op de nieuwe locatie. Dat het bedrijf nu verder van de woonbebouwing af komt te liggen, is evenmin een argument waarmee wordt aangetoond dat de nieuwe locatie qua geluidsbelasting aanvaardbaar is. Naast eventuele geluidhinder voor omwonenden moet ook rekening worden gehouden met de geluideffecten voor de beschermde natuur.

Reactie:

In de toelichting van het bestemmingsplan is beschreven dat de situering van de nieuwe rietloods in overeenstemming met de VNG-richtlijnen voor de milieuzonering. De afstand tussen het perceel

van de loods en omliggende woningen is groter van de volgens deze richtlijnen voorgeschreven minimale afstand van 30 meter (waarbij het geluidseffecten de bepaalde factor zijn voor deze in acht te nemen afstand). Aldus is verzekerd dat de realisering van de rietloods voor wat betreft het behoud van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat goede ruimtelijke ordening is.

De mogelijke geluidshinder voor de beschermde natuur is meegenomen in het ecologisch onderzoek. De conclusie van dit onderzoek is dat het gebruik van de rietloods geen bedrijvigheid is met een hoge geluidsbelasting dat de geluiden die samenhangen met deze bedrijfsvoering naar verwachting geen verstoring van de flora en fauna zal veroorzaken

4.1.8. Afwijkingsbevoegdheden

In het ontwerpbestemmingsplan zijn algemene afwijkingsregels opgenomen waarmee (nog steeds) gebruikswijzigingen voor het rietbedrijf kunnen worden gerealiseerd. Gelet op de doelstelling van het bestemmingsplan, verplaatsing rietbedrijf, zijn deze afwijkingsregels niet nodig en ook niet wenselijk.

Reactie:

De opmerking van indiener is terecht. Gelet op de bedoeling van dit bestemmingsplan is er geen noodzaak voor deze ruime afwijkingsregeling. Deze afwijkregeling zal bij vaststelling uit het bestemmingsplan worden geschrapt.

4.1.9. Verkeersveiligheid

Er is onvoldoende onderzoek gedaan naar de verkeersbewegingen van en naar de planlocaties. Weliswaar is er onderzoek verricht maar in dat onderzoek is uitgegaan van onjuiste afmetingen van de loods. De beoogde rietloods is aanmerkelijk groter. Niet duidelijk is bovendien waarom in de rietloods negen overheaddeuren nodig zijn. Volgens indiener zal de realisering van de nieuwe rietloods (daarom) leiden tot meer verkeersbewegingen.

Reactie:

In het verkeeronderzoek is een vergelijking gemaakt tussen de verkeersbewegingen in de huidige situatie en de toekomstige situatie. De rietloods van 450 m² is meegenomen in de bestaande situatie. De nieuwe rietloods is betrokken in de analyse van de toekomstige situatie (zie pagina 3 van het onderzoek). Van een onderzoek dat uitgaat van de verkeerde afmetingen van de rietloods is derhalve geen sprake. Het (relatief) grote aantal overheaddeuren in de rietloods heeft niet te maken met het aantal verkeersbewegingen door vrachtwagens maar door het feit dat het riet langere tijd in de loods zal worden opgeslagen. Het is daarom noodzakelijk dat het gebouw van buitenaf op meerdere locaties toegankelijke is voor het laden en lossen van riet.

4.1.10. Flora en Fauna/Natura 2000

Ook is er onvoldoende onderzoek uitgevoerd naar de effecten van de bestemmingswijziging voor de flora en fauna in het beschermde natuurgebied. Er zal straks (op de locatie voor de rietloods) straks grote bedrijvigheid plaatsvinden en dat wordt in de onderzoeken steeds gebagatelliseerd. door te stellen dat er al een botenstalling op het perceel aanwezig is. Maar die stalling betreft slechts een deel van het plangebied. Er ontbreekt nog steeds een passende beoordeling.

Reactie:

Het ecologisch onderzoek dat onderdeel uitmaakt van (de onderbouwing van) het ontwerpbestemmingsplan is uitgevoerd door een onafhankelijk deskundig bureau. In het kader van dit onderzoek is door deskundige medewerkers van dit bureau ter plaatse veldwerk verricht. Niet duidelijk is waarom volgens indiener dit veldwerk onvoldoende is. De enkele stelling van indiener dat het hier gaat om beschermde natuur is daarvoor onvoldoende omdat dit gegeven nu juist aanleiding is voor het onderzoek en door de onderzoekers blijkens hun rapportage ook is onderkend.

Ook is in het onderzoek onderkend dat de realisering van de rietloods een gebruikswijziging inhoudt en zijn de ecologische gevolgen van deze verandering onderzocht. Daarbij is (uiteraard) wel rekening gehouden met de effecten van het huidige gebruik van een deel van het perceel voor botenopslag als zijnde de bestaande, legale situatie. Dit is een gebruikelijke wijze van onderzoeken waarbij wordt bekeken wat de eventuele gevolgen zijn ten opzichte van de bestaande situatie. Ten aanzien van de door indiener genoemde huismus is op p. 26 van het onderzoek aangegeven dat deze vogelsoort is aangetroffen bij de locatie. Er zijn van deze vogelsoort echter geen nesten in het plangebied aangetroffen tijdens de quickscan, waardoor er geen overtreding plaatsvindt van de Flora en faunawet. Voor overige vogelsoorten welke mogelijk binnen het broedseizoen broeden wordt in het onderzoek aanbevolen dat de bouwactiviteiten buiten het broedseizoen moeten plaatsvinden, zodat er geen overtreding plaatsvindt van de Flora en faunawet.

De opmerkingen van indiener leiden derhalve redelijkerwijze niet tot de slotsom dat het ecologische onderzoek onjuist of onvolledig is.

Uit de Natuurbeschermingswet vloeit voort dat bij een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling door middel van een voorttoets moet worden onderzocht of deze ontwikkeling kan leiden tot significant negatieve effecten voor de beschermde natuur. Indien deze effecten niet kunnen worden uitgesloten, moet, zoals indiener opmerkt, een passende beoordeling worden uitgevoerd. Maar omdat uit het uitgevoerde ecologische onderzoek blijkt, dat deze effecten niet aanwezig zullen zijn, kan voor dit bestemmingsplan met dit onderzoek worden volstaan. Een passende beoordeling is in dit geval dus niet vereist.

4.1.11. Alternatieven

Voor de bouw van een rietloods zijn voldoende alternatieven aanwezig waar de bouw van een rietloods wel ruimtelijk inpasbaar is en minder effecten heeft op de natuur. Bijvoorbeeld naast de bestaande rietloods aan de Arembergergracht. Deze alternatieven zijn bij de opstelling van het ontwerpbestemmingsplan (ten onrechte) niet overwogen.

Reactie:

In de toelichting van het bestemmingsplan is ingegaan op de eventuele aanwezigheid van (betere) alternatieven. Deze locaties zijn niet aanwezig. Ook naar de door indiener genoemde locatie, Arembergergracht, is dit verband gekeken. In de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan is al verantwoord waarom deze locatie geen haalbaar alternatief is. De realisering van een rietloods bij of in de omgeving van de huidige loods aan de Arembergergracht is geen optie omdat dat gebied

Natura-2000 gebied is en daarvoor (wel) instandhoudingdoelstellingen gelden zowel in oppervlakte als kwaliteit (voor het habitatype Moerasspirea). Zoals ook uit ecologisch onderzoek blijkt zou de realisering van een rietloods in dit gebied leiden tot een aantasting van deze natuurlijke waarden en op grond daarvan is het verlenen van ruimtelijke medewerking aan een dergelijke ontwikkeling niet mogelijk.

4.1.12. Precedentwerking

Door het toestaan van de bouw van de rietloods en de daarmee gepaard gaande doorbreking van het bebouwingslint ontstaat een onaanvaardbare precedentwerking op grond waarvan ook andere ondernemers kunnen gaan bouwen op de omliggende percelen aan de Belterweg met een natuurbestemming.

Reactie:

Voor de beantwoording van dit onderdeel van de zienswijze kan in de eerste plaats worden verwezen naar de reactie bij onderdeel 4.1.1. Uitgangspunt van het ruimtelijke beleid blijft het behoud van de bestaande bebouwingsstructuur van Belt-Schutsloot. Alleen voor de realisering van een rietloods wordt in dit geval een uitzondering gemaakt omdat een dergelijk gebouw onderdeel kan zijn van het rietlandschap. Dit in combinatie met het feit dat het hier gaat om de verplaatsing van een bestaand bedrijf maakt dat het hier gaat om een unieke ruimtelijke ontwikkeling. Het verlenen van bestuurlijke medewerking aan deze ontwikkeling leidt dan ook niet tot precedentwerking voor andere bouwplannen die leiden tot doorbreking van de huidige lintbebouwingsstructuur van Belt-Schutsloot.

4.1.13. Uitvoerbaarheid

De inhoud van de opgestelde exploitatieovereenkomsten is niet bekend en daarmee is de conclusie er geen exploitatieplan hoeft te worden opgesteld omdat de exploitatiekosten anderszins verzekerd zijn niet toetsbaar. De gemeenteraad dient hier aandacht voor te hebben, omdat er sprake is van een grootschalig project met woningbouw. Daarvoor is financiële zekerheid een vereiste voor uitvoerbaarheid.

Reactie:

In de exploitatieovereenkomst zijn de financiële afspraken voor de ruimtelijke ontwikkelingen die het ontwerpbestemmingsplan mogelijk maakt vastgelegd. Deze ontwikkelingen vinden plaats voor rekening en risico van de initiatiefnemer. Bijkomende kosten, zoals voor de aansluiting op de nutsvoorzieningen en riolering, komen eveneens voor rekening van de initiatiefnemer. Met het afsluiten van deze overeenkomst door initiatiefnemer en de daarmee voor initiatiefnemer samengaande (betalings)verplichtingen is de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan voldoende aannemelijk.

Van het sluiten van deze overeenkomst is conform artikel 6.2.4 van de Wro op 25 maart 2014 kennisgeving gedaan in de Steenwijkerland Express en op de gemeentelijke website. In deze kennisgeving is aangegeven dat een zakelijke beschrijving van de inhoud van deze overeenkomst voor een ieder ter inzage ligt op het gemeentehuis van Steenwijkerland. Aan indiener is dus de mogelijkheid geboden zich te informeren over de inhoud van de overeenkomst.

4.1.14. Conclusie

De zienswijze van indiener 1 geeft aanleiding om het bestemmingsplan bij vaststelling als volgt aan te passen:

- 1) de in het bestemmingplan opgenomen voorwaardelijke verplichting van artikel 3.4.2 ten aanzien van de landschappelijke inpassing van de rietloods. De gestelde randvoorwaarden zullen worden geconcretiseerd met behulp van een beplantingsplan;
- 2) de bouwregel van de bestemming 'Bedrijf –Rietlandbeheer' op grond waarvan de bouw van erfafscheidingen van maximaal 2,00 meter hoger mogelijk is, wordt verwijderd;
- 3) aan de bestemming Bedrijf -Rietlandbeheer zal een bouwregel worden toegevoegd ten aanzien van de realisering van terreinverlichting die zo moet worden aangebracht dat de verlichting alleen naar beneden gericht zal zijn en werkt met een sensor;
- 4) de afwijkingsmogelijkheden van artikel 10 Algemene afwijkingsregels worden verwijderd.

De overige onderdelen van de zienswijze geven geen aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan.